

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SODNEM SVETU

I UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE PREDLOGA ZAKONA

1.1 Položaj Sodnega sveta

Neodvisno, nepristransko ter učinkovito in odgovorno sodstvo je temeljni pogoj za obstoj vladavine prava in spoštovanje temeljnih demokratičnih vrednot, s tem pa tudi svobode vsakega posameznika. Sodstvo mora biti neodvisno, da lahko odgovorno in v polnosti izpolnjuje svojo vlogo v razmerju do drugih dveh vej oblasti, do družbe kot celote in do strank sodnega postopka.¹

Eden od pomembnih korakov v mozaiku sprememb za vzpostavitev vladavine prava po zgledu razvitih demokratičnih sistemov in s tem za zagotovitev neodvisnosti sodstva je bil v osamosvojitvenem procesu leta 1990 tudi sprejem Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o rednih sodiščih,² s katerim je bil ustanovljen poseben organ – *sodni svet*, sprva zgolj z namenom obravnave temeljnih vprašanj s področja kadrovske politike sodišč. Ustavni položaj je bil sodnemu svetu podeljen naknadno s sprejemom Ustave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu Ustava)³ in njegovo umestitvijo v sistem organizacije državne oblasti.⁴

Po sprejemu Ustave v letu 1991 sta položaj, organizacijo in pristojnosti sodnega sveta najprej urejala Zakon o sodiščih (v nadaljnjem besedilu: ZS)⁵ in Zakon o sodniški službi (v nadaljnjem besedilu: ZSS)⁶; 25. 4. 2017 pa je bil sprejet Zakon o sodnem svetu (v nadaljnjem besedilu: ZSSve),⁷ ki je začel veljati 20. 5. 2017 in se uporablja od 20. 11. 2017. Od sprejema ZSSve je status sodnega sveta celostno urejen v samostojnem zakonu.

Sodni svet Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: sodni svet) je samostojen in neodvisen državni organ, ki varuje samostojnost in neodvisnost sodne veje oblasti ter skrbi za zagotavljanje kakovosti dela sodišč in sodnikov ter javnega ugleda sodstva (prvi odstavek 2. člena ZSSve).⁸

Z vidika organizacije državne oblasti je sodni svet državni organ ustavnega ranga, ki ga ni mogoče uvrstiti v nobeno od treh vej oblasti⁹ in ki kot eden izmed ključnih mehanizmov v sistemu organizacije

¹ Svet Evrope, Posvetovalni svet evropskih sodnikov (CCJE), Mnenje št. 1 in 18.

² Uradni list RS, št. 8/90.

³ Uradni list RS/l, št. 33/1991, Uradni list RS, št. 42/1997 - UZS68, 66/2000 - UZ80, 24/2003 - UZ3a, 47, 68, 69/2004 - UZ14, 69/2004 - UZ43, 69/2004 - UZ50, 68/2006 - UZ121, 140, 143, 47/2013, 47/2013, 75/2016 - UZ70a, 92/2021 - UZ62a.

⁴ Dostopni na: <http://www.sodni-svet.si/#/ssvet/zgodovina>.

⁵ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZJNepS, 33/11, 75/12 – ZSPDLSL-A, 63/13, 17/15, 23/17 – ZSSve, 22/18 – ZSICT, 16/19 – ZNP-1, 104/20 in 203/20 – ZIUPOPĐVE.

⁶ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 91/09, 33/11, 46/13, 63/13, 69/13 – popr., 95/14 – ZUPPJS15, 17/15, 23/17 – ZSSve in 36/19 – ZDT-1C.

⁷ Uradni list RS, št. 23/17.

⁸ Uradni list RS, št. 23/17.

⁹ Glej Odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-224/96, 22. 5. 1997, 11. točka obrazložitve.

državne oblasti zagotavlja ravnovesje med vejami oblasti. Ustava njegovega statusa izrecno ne opredeljuje. Ustavno sodišče ga opredeljuje kot organ, ki opravlja posebno vlogo pri konstituiranju sodne oblasti ter praviloma odloča o vprašanjih, ki zadevajo pravni položaj sodnika.¹⁰ Po svoji ustavno določeni funkciji je le predlagalno telo, vendar pa mu je zakonodajalec, najprej v ZS in ZSS, nato pa v ZSSve določil vrsto pristojnosti, ki so tesno povezane s temeljnimi ustavnimi načeli, ki jamčijo neodvisnost ter učinkovitost in odgovornost sodstva.

1.2 Veljavna ureditev

1.2.1 Ustava Republike Slovenije

Ustava sestavo, položaj in pristojnosti sodnega sveta določa le v temeljnih okvirih in njegovega statusa izrecno ne opredeljuje. Po svoji ustavno določeni funkciji je sodni svet le predlagalno telo. Zakonodajalec pa mu je določil vrsto pristojnosti, ki so tesno povezane s temeljnimi ustavnimi načeli, ki jamčijo neodvisnost ter učinkovitost in odgovornost sodstva.

Ustava sodni svet opredeljuje v IV. poglavju o državni ureditvi v členih 130. do 132.

Sodni svet sestavlja enajst članov; pet članov izvoli na predlog predsednika republike Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu državni zbor) izmed univerzitetnih profesorjev prava, odvetnikov in drugih pravnikov; šest članov izmed sebe izvolijo sodniki, ki trajno opravljajo sodniško funkcijo (131. člen Ustave). Sodnike voli državni zbor na predlog sodnega sveta (130. člen Ustave). Če sodnik pri opravljanju sodniške funkcije krši Ustavo ali huje krši zakon, državni zbor na predlog sodnega sveta sodnika razreši (drugi odstavek 132. člena Ustave).

1.2.2 Zakon o sodnem svetu

Ustanovljen je bil leta 1990 z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o rednih sodiščih¹¹ z namenom obravnave temeljnih vprašanj s področja kadrovske politike sodišč. Po sprejemu Ustave v letu 1991 sta položaj, organizacijo in pristojnosti sodnega sveta najprej urejala ZS in ZSS; 25. 4. 2017 pa je bil sprejet Zakon o sodnem svetu, ki je začel veljati 20. 5. 2017 in se uporablja od 20. 11. 2017.

ZSSve predstavlja prvo sistemsko ureditev položaja sodnega sveta v enem zakonu, ki skuša celostno urediti vsa vprašanja, povezana s sodnim svetom, in sicer od organizacije, sestave, volitev članov, pristojnosti ter drugih organizacijskih vprašanj, ki so bila do tedaj parcialno urejena v različnih predpisih, predvsem v ZS in ZSS, pa do vprašanj, ki do tedaj niso bila zakonsko urejena, temveč jih je sodni svet zaradi lažjega delovanja urejal sam v svojem poslovniku.

V zasnovi ZSSve so po posameznih poglavjih urejena vsebinsko zaokrožena področja delovanja in organizacije organa:

1. Splošne določbe
- II. Sestava sodnega sveta
- III. Volitve članov sodnega sveta
- IV. Pristojnosti sodnega sveta
- V. Postopek pred sodnim svetom

---

¹⁰ Ustavno pravo: Grad, Kaučič, Zagorc, 2. spremenjena ter dopolnjena izdaja; Ljubljana; Pravna fakulteta, 2018, str. 634.

¹¹ Uradni list RS, št. 8/90.

- VI. Disciplinski postopki
- VII. Komisija za etiko in integriteto in kodeks sodniške etike
- VIII. Strokovna služba sodnega sveta in
- IX. Finance

Kot sistemski zakon je ZSSve sledil priporočilom ključnih mednarodnih ustanov, kot sta Evropska mreža sodnih svetov (v nadaljnjem besedilu: ENCJ) in Posvetovalni svet evropskih sodnikov pri Svetu Evrope (*Consultative Council of European Judges*; v nadaljnjem besedilu: CCJE), ki zagovarjajo varovanje neodvisnosti sodnikov in sodstva ter hkrati spodbujajo odgovornost, učinkovitost in kakovost sodstva. V Mnenju št. 10, v katerem se CCJE posveča izključno sodnim svetom in njihovemu poslanstvu, je posebej poudarjeno, da je glavni namen sodnega sveta zagotavljanje sodniške neodvisnosti in neodvisnosti posameznih sodnikov. Sodni svet naj bi vzpostavil tudi potrebna orodja za vrednotenje pravosodnega sistema in o tem poročal državi ter priporočal pristojnim organom sprejem ustreznih ukrepov, ki bi izboljšali upravljanje v pravosodju. Poudarja, da omejevanje avtonomije sodnega sveta s strani drugih organov ni primerno, razmerja med sodnim svetom in drugimi vejami oblasti pa morajo biti ustrezno določena. Ker sodni svet ne spada v hierarhijo sodnega sistema, je treba s sodišči in še posebej s sodniki vzpostaviti ustrezno razmerje. Naloga sodnega sveta je tudi varovanje sodnikov pred zunanjimi pritiski politične ali ideološke narave ter zagotavljanje nepristranskega odločanja sodnikov v skladu z njihovo razlago dejstev in veljavnimi predpisi. Navedeno je tudi v skladu s Priporočilom Odbora ministrov Sveta Evrope MC/Rec (2010)12 o neodvisnosti, učinkovitosti in vlogi sodnikov, v katerem je v zvezi s pomembno vlogo sodnega sveta v IV. delu poudarjeno, da je treba zagotoviti transparentnost dela samega sodnega sveta in da je ta transparentnost predpogoj za zaupanje državljanov v delovanje pravosodnega sistema ter jamstvo pred nevarnostjo političnega vpliva in možnostjo enostranskega zastopanja lastnih interesov. Da naj bo sodni svet oziroma njemu podoben neodvisni organ v državah članicah pomemben akter pri postavljanju okvirjev in ocenjevanju ter vrednotenju kakovosti sodnikov in sodstva kot celote, pa je generalna skupščina CCJE ponovno poudarila v Varšavski deklaraciji o prihodnosti sodstva, ki jo je sprejela 3. junija 2016.¹²

Tudi priporočila ENCJ o vlogi, položaju in pristojnostih sodnih svetov poudarjajo, da morajo imeti sodni sveti kot neodvisni organi v pravosodnih sistemih odločilno vlogo pri zagotavljanju neodvisnosti sodstva in sodnikov.¹³

ZSSve je navedenim mednarodnim smernicam sledil in zakonski okvir, ki je do njegovega sprejema opredeljeval položaj in pristojnosti sodnega sveta, skladno z njimi nadgradil.

Kot novost je ZSSve posebej opredelil položaj in poslanstvo sodnega sveta (2. člen), ki v obliki pravnega načela uokvirja in usmerja razumevanje in uporabo zakonskih in podzakonskih norm v zvezi s položajem in pristojnostmi sodnega sveta.

Z vidika zagotavljanja neodvisnega ustavnega položaja je sodnemu svetu v ZSSve še naprej zagotovljena avtonomnost pri urejanju poslovanja, saj je pooblaščen, da s kvalificirano večino vseh članov sprejeme poslovnik svojega delovanja (5. člen), pri čemer pa je sedaj zakon tisti, ki po novem v temeljih opredeljuje postopek pred sodnim svetom in njegovo odločanje. Postopek pred sodnim svetom pred sprejemom ZSSve ni bil normiran na zakonski ravni in ga je sodni svet v celoti urejal v svojem poslovniku.

---

¹² The Warsaw declaration on the Future of Justice in Europe, dostopno na: https://www.encj.eu/images/stories/pdf/GA/Warsaw/encj_warsaw_declaration_final.pdf
¹³ Councils for the Judiciary, Report 2010-2011: https://pgwrk-websitemedia.s3.eu-west-1.amazonaws.com/production/pwk-web-encj2017-1/Reports/Report_Project_Team_Councils_for_the_Judiciary_2010_2011.pdf.

Z namenom krepitev zaupanja javnosti in uveljavljanja odgovornosti organa se je v ZSSve okrepila dolžnost organa zagotavljati transparentnost lastnega delovanja (6. člen in drugi odstavek 26. člena). Sodni svet mora enkrat letno poročati državnemu zboru o svojem delovanju in se v poročilu opredeliti tudi do letnega poročila vrhovnega sodišča o delu sodstva ter podati oceno stanja v sodstvu (7. člen). Poročilo mora v vednost posredovati še vrhovnemu sodišču in ministru za pravosodje. Dodatno mora poleg odločb o pravicah in obveznostih sodnikov na svoji spletni strani javno objavljati tudi druge sklepe, s katerimi odloča o zadevah javnega pomena (drugi odstavek 35. člena).

ZSSve je nadalje utrdil položaj članov sodnega sveta in okrepil integriteto njihove funkcije. Člani uživajo imuniteto v okviru izražanja svojega mnenja ali glasu na sejah sodnega sveta. Razširili so se razlogi za prenehanje funkcije člana; funkcija člana sodnega sveta po ZSSve tako lahko preneha tudi v primeru kršenja profesionalne etike, ugotovljene disciplinske odgovornosti ali pravnomočne obsodbe za kaznivo dejanje (14. člen).

ZSSve je ohranil vse pristojnosti sodnega sveta, ki jih je pred tem določal 28. člen ZS, poleg teh pa je določil še nekaj pomembnih novih pristojnosti, kot so imenovanje disciplinskih organov in vodenje disciplinskih postopkov zoper sodnike; podaja predhodnega mnenja pri določanju števila sodniških mest na posameznem sodišču ter podaja predhodnega mnenja k shemi organizacijskih enot sodišč; aktivna legitimacija zahtevati oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov, ki posegajo v ustavni položaj sodstva in sodnikov. Namen dodelitve novih pristojnosti in prenos pristojnosti v zvezi z disciplinskimi postopki zoper sodnike je bil v krepitev njegove vloge in položaja, prav tako pa se je s tem želelo prispevati k povečanju splošnega zaupanja v pravosodje.

Pomembni novosti je ZSSve prinesel tudi v razmerju do vrhovnega sodišča in Ministrstva za pravosodje, in sicer dolžnost sodnega sveta oblikovati mnenje na zahtevo ministra ali predsednika vrhovnega sodišča (24. člen) ter sklic seje na predlog ministra ali predsednika vrhovnega sodišča (27. člen).

Skladno s položajem in vlogo sodnega sveta je ZSSve na novo uredil tudi sodno varstvo zoper odločitve sodnega sveta. Le-to je bilo do sprejema ZSSve zagotovljeno v upravnih sporih pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: upravno sodišče), sedaj pa je pristojnost za odločanje v upravnem sporu prenesena na najvišje sodišče v sodnem sistemu – vrhovno sodišče, ki v teh primerih odloča v senatu petih sodnikov (36. člen). Navedeno je skladno s tem, da je sodni svet nadzorni mehanizem nad delovanjem sodstva in obenem ena najvišjih strokovnih kompetenc na področju organizacije in delovanja sodstva.

Med ostalimi novostmi, ki ji je uveljavil ZSSve, velja izpostaviti še, da je sodnemu svetu omogočen dostop do podatkov sodišč ter drugih državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil, potrebnih za izvrševanje njegovih pristojnosti (8. člen) ter da sam sprejema predlog finančnega načrta za lastno delovanje in brez posredovanja vrhovnega sodišča opredeli in zastopa svoje finančne potrebe (56. člen). Sodni svet do leta 2017 ni bil samostojni predlagatelj proračunskih sredstev, saj se je obseg finančnih sredstev za njegovo delo in njegovo strokovno službo zagotavljal v okviru skupnega proračuna za sodišča, koordinacija in razdelitev finančnih sredstev pa je bila v pristojnosti vrhovnega sodišča.

Sistemska zaokrožena ureditev položaja, pristojnosti in poslanstva sodnega sveta omogoča večjo prepoznavnost organa v sistemu organizacije državne oblasti; boljše razumevanje njegove vloge tako s strani javnosti kot nosilcev drugih dveh vej oblasti; večjo transparentnost njegovega delovanja in lažje spremljanje dela organa, s tem pa tudi uveljavljanje odgovornosti za izvrševanje naloženih mu pristojnosti. Vse skupaj pa ima pomemben vpliv tudi na krepitev zaupanja javnosti v delo sodnega sveta in posledično v delo sodstva.

Na to kažejo že podatki Letnega poročila sodnega sveta 2019, iz katerega izhaja, da se je zanimanje javnosti za delo organa od leta 2017, ko je bil ZSSve sprejet in se je pričel uporabljati, pomembno povečalo, saj je občutno naraslo število prejetih novinarskih vprašanj, zahtev za informacije javnega značaja, poslanskih vprašanj in izjav za javnost, ki jih je organ podal.¹⁴ Obenem se je opazno povečal obseg dela Komisije za etiko in integriteto in disciplinskih organov, ki kot samostojni delovni telesi pri sodnem svetu skrbita za dvig profesionalne etike in integritete znotraj sodstva ter ugotavljanje in uveljavljanje disciplinske odgovornosti sodnikov.¹⁵

1.2.3 Področni zakoni

Cilj ZSSve je bila krovna, jasna in jedrnata ureditev položaja, organizacije, delovanja in pristojnosti sodnega sveta, ne pa celovita prenova vloge sodnega sveta v postopkih v zvezi s sodniško funkcijo ter položajem, pravicami in obveznostmi sodnikov. Posledično je bila zakonska materija iz ZS praktično v celoti prenesena v ZSSve, večina določb v ZSS, povezanih s sodnim svetom, pa je še naprej ostala v ZSS. Gre namreč za določbe, ki natančneje (vsebinsko) urejajo naloge sodnega sveta glede kadrovskih vprašanj v zvezi s sodniki in za katere je glede na sistemsko ureditev položaja sodnikov smiselno, da se ohranijo v obstoječem zakonu, ki ureja sodniško službo (ZSS).

Na podlagi drugega odstavka 23. člena ZSSve zato lahko določene pristojnosti sodnega sveta izhajajo ali pa so podrobneje urejene tudi v drugih področnih zakonih:¹⁶

- Zakon o sodiščih,
- Zakon o sodniški službi,
- Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije (tretji odstavek 9.a člena in 2. alineja prvega odstavka 13.a člena),¹⁷
- Zakon o predlaganju kandidatov iz Republike Slovenije za sodnike mednarodnih sodišč (6. in 8. člen)¹⁸ in
- Zakon o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (drugi odstavek 61.d člena).¹⁹

1.2.4 Poslovnik Sodnega sveta

Način dela, notranja organizacija, sklicevanje in potek sej, sprejemanje in izvrševanje odločitev, varovanje podatkov, sodelovanje z drugimi organi, obveščanje javnosti in druga vprašanja izvedbene narave, so podrobneje urejena v Poslovniku sodnega sveta, ki ga je sodni svet sprejel na 109. seji 7. decembra 2017 ter je objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije in na spletnih straneh organa (v nadaljnjem besedilu: Poslovnik).²⁰

1.3 Razlogi za spremembe in dopolnitve ZSSve

Potreba po redefiniciji in nadgradnji določenih zakonodajnih rešitev v ZSSve je povezana oziroma izvira iz treh pomembnih procesov, ki imajo svoj temelj v ugotovitvah prakse v povezavi z neposrednim delovanjem sodnega sveta.

¹⁴ Letno poročilo sodnega sveta 2019, stran 62, tabela 20.

¹⁵ Letno poročilo sodnega sveta 2019, stran 68, tabela 21 ter stran 72, tabela 22.

¹⁶ Spletna stran sodnega sveta: <http://www.sodni-svet.si/#/ssvet/pravniOkvir>.

¹⁷ Uradni list RS, št. 45/2010, 26/2011, 30/2011 - skl. US, 43/2011, 158/2020.

¹⁸ Uradni list RS, št. 64/2001, 59/2002, 82/2004 - odl. US.

¹⁹ Uradni list RS, št. 43/2011, 60/2011 - ZTP-D, 63/2013, 90/2014 - ZDU-1I, 95/2014 - ZIPRS1415-C, 96/2015 - ZIPRS1617, 80/2016 - ZIPRS1718, 60/2017, 72/2019.

²⁰ Uradni list RS, št. 74/17.

1. ZSSve predstavlja enega od gradnikov pravosodnega sistema v Republiki Sloveniji in je kot tak vsebinsko in sistemsko neločljivo povezan z veljavno sodniško zakonodajo (ZS in ZSS). Rešitve, ki se predlagajo v novem Zakonu o sodiščih in novem Zakonu o sodniški službi terjajo tudi posamezne spremembe v veljavnem ZSSve.

2. Ministrstvo za pravosodje je v skladu z zavezo Vlade Republike Slovenije v Koalicijski pogodbi o sodelovanju v Vladi RS 2020–2022²¹ v juliju 2021 pripravilo tudi oceno učinkov ZSSve, s ciljem ocene, ali so se z uveljavitvijo zakona dosegli zastavljeni cilji ter kakšen je bil njegov prispevek pri utrjevanju vloge in položaja sodnega sveta, hkrati pa naj bi analiza odgovorila tudi na vprašanje potrebe po spremembi ureditve posameznih institutov in izboljšanja organizacije dela sodnega sveta. Pri analizi se je ministrstvo osredotočilo na izvajalce predpisa, tj. sodni svet,²² ministrstvo za pravosodje in sodstvo.²³ Pokazala pa je, da se je pri izvrševanju zakonskih določb ZSSve v praksi pojavilo več vprašanj, predlogov in dilem, ki utemeljujejo (ponovni) zakonodajni razmislek glede posameznih institutov ZSSve in glede iskanja novih rešitev za boljše delo organa.

3. Ustavno sodišče Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ustavno sodišče) je v odločbi U-I-445/18-13 z dne 14. 10. 2021 ugotovilo neskladnost prvega in drugega odstavka 40. člena ter drugega odstavka 45. člena ZSSve z Ustavo in naložilo zakonodajalcu da neskladje odpravi v roku enega leta od objave odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije (~~v nadaljnjem besedilu Uradni list~~). Rok za odpravo neskladja se je iztekel 12. 11. 2022.²⁴ Srž ugotovljene neustavnosti ZSSve pa je v tem, da je sodni svet lahko hkrati pobudnik disciplinskih postopkov zoper sodnike (drugi odstavek 45. člena) in razsodnik v disciplinskih postopkih po svojih članih, ki predsedujejo vsakokratnemu senatu disciplinskega sodišča (drugi odstavek 40. člena), pri čemer veljavni ZSSve ne omogoča, da v primerih, ko pobudo za uvedbo disciplinskega postopka poda sodni svet, v disciplinskem postopku, v katerem se odloča o odgovornosti posameznega sodnika, ne bi sodelovali člani disciplinskega sodišča, ki so hkrati tudi člani sodnega sveta. Po mnenju ustavnega sodišča taka ureditev ne daje garancije za nepristransko odločanje v disciplinskih postopkih zoper sodnike.

1.4 Temeljna problemska področja

Analiza učinkov ZSSve je pokazala, da je zakon najprej potreben zakonodajnega razmisleka in nadgradnje oziroma določenih popravkov na področju organizacije delovanja / poslovanja sodnega sveta. Da bo organ lahko optimalno izvajal svoje pristojnosti za varstvo neodvisnosti sodstva in spodbujanje odgovornega sodstva, mu je treba poleg materialnih pogojev za delo in finančne samostojnosti zagotoviti tudi ustrezno strokovno in organizacijsko podporo.

Pomemben element legitimnosti in avtoritete organa predstavlja tudi način izvolitve oziroma imenovanja njegovih članov. Pet članov sodnega sveta na podlagi predloga predsednika republike izvoli državni zbor in gre torej za akt politične diskrecije, zoper katerega ni pravnega varstva. Drugi del članov (6 članov) pa izmed sebe izvolijo sodniki, ki opravljajo sodniško funkcijo, in sicer na podlagi neposrednih in tajnih volitev, za katere velja načelo svobodne, splošne in enake volilne pravice. Navedeno volilno pravico imajo vsi sodniki, ki na dan volitev opravljajo sodniško funkcijo (drugi in peti odstavek 18. člena

²¹ Koalicijska pogodba o sodelovanju v Vladi RS 2020–2022:

https://www.gov.si/assets/vlada/Vlada_predstavitev_dokumenti/Koalicijska-pogodba-2020-2022.pdf

²² Sodni svet je mnenje k delovnemu osnutku gradiva Ministrstvu za pravosodje posredoval z dopisom št. Su 367/2020-13 dne 13. 5. 2021.

Pri pripravi analize pa so bila upoštevana tudi Letna poročila sodnega sveta: <http://www.sodni-svet.si/#/ssvet/letnaPorocila>.

²³ Vrhovno sodišče je mnenje k delovnemu osnutku Ministrstvu za pravosodje posredovalo z dopisom št. Su 1231/2020 dne 23. 4. 2021.

²⁴ Odločba je bila objavljena v Uradnem listu RS, št. 178/2021 z dne 12. 11. 2021.

ZSSve); pri tem lahko sodniki svobodno izbirajo med različnimi kandidati (20. člen ZSSve); obenem imajo pravico svojo volilno pravico uveljaviti ali pa ne. Čeprav je volilna pravica sodnikov osebna pravica, se lahko uresničuje le na kolektiven način (tj. skupaj z drugimi volivci na naprej organiziran način in po vnaprej določenem postopku). Praksa je pokazala, da ZSSve za varstvo te volilne pravice nima urejenega pravnega varstva.

Tako kot analiza, sta na nujnost zakonodajne intervencije na področju disciplinske odgovornosti sodnikov pokazali tudi praksa in ustavnosodna presoja določb ZSSve. Uveljavitev in pričetek uporabe določb ZSSve je prinesla bistvene spremembe na področju uveljavljanja disciplinske odgovornosti sodnikov. Spremembe se nanašajo tako na imenovanje in razrešitev disciplinskih organov kot na sam disciplinski postopek. Do pričetka uporabe določb ZSSve 20. 11. 2017 je disciplinski postopek urejal ZSS; pristojnost za vodenje disciplinskih postopkov pa je bila podeljena sodstvu samemu. ZSSve je vodilno vlogo pri vodenju disciplinskih postopkov podelil sodnemu svetu kot neodvisnemu in avtonomnemu organu. Od pričetka uporabe določb ZSSve tako pri sodnem svetu delujejo disciplinsko sodišče, disciplinski tožilec in njegov namestnik. Disciplinski organi imajo sedež pri sodnem svetu, ki zagotavlja finančna sredstva, strokovno in administrativno pomoč ter druge pogoje za njihovo delo (42. člen ZSSve).²⁵

Na procesnem področju, ki je predmet ZSSve, je bilo treba opraviti razmislek o ustreznosti veljavne ureditve, ki predvideva enostopenjski disciplinski postopek (43. člen ZSSve) in po kateri ima pravno sredstvo zoper odločitev disciplinskega sodišča le sodnik – disciplinski obdolženec, ne pa tudi disciplinski tožilec kot zastopnik javnega interesa. Prav tako je bilo treba pretehtati smiselnost veljavne ureditve, ki v disciplinskih postopkih za različne faze predvideva uporabo različnih vrst postopkovnih določil: do izdaje odločbe disciplinskega sodišča se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja skrajšani kazenski postopek (prvi odstavek 44. člena ZSSve), sodno varstvo zoper odločitve disciplinskega sodišča pa se nato zagotavlja v upravnem sporu (43. v zvezi s 36. členom ZSSve) ter, kot izhaja iz odločbe ustavnega sodišča, premisliti ureditev dvojne vloge sodnega sveta, ki v disciplinskih postopkih lahko hkrati nastopa kot pobudnik in po svojih članih tudi kot razsodnik.

Temeljna področja in instituti, ki so predmet predlaganih sprememb, so tako:

- a) Varstvo volilne pravice za člane sodnega sveta iz vrst sodnikov;
- b) Položaj generalnega sekretarja sodnega sveta;
- c) Transparentnost delovanja in odgovornost organa in
- d) Disciplinski postopki zoper sodnike in disciplinski organi.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji

Predlagane rešitve zasledujejo naslednje cilje:

- utrditev položaja sodnega sveta,
- povečanje strokovnosti dela sodnega sveta,
- krepitev transparentnosti delovanja sodnega sveta,
- ustavnoskladna ureditev disciplinskih organov sodnega sveta,
- učinkovitost disciplinskih postopkov zoper sodnike;

---

²⁵ Letno poročilo sodnega sveta 2019, str. 69.

- zagotovitev uveljavljanja javnega interesa v disciplinskih postopkih zoper sodnike in
- uskladitev ZSSve s predlogom novega Zakona o sodiščih in predlogom novega Zakona o sodniški službi.

2.2 Načela

Temeljna načela, na katerih temeljijo predlagane določbe zakona, so v določeni meri opredeljena na ustavni ravni, in sicer načelo delitve oblasti z vzpostavljenim sistemom zavor in ravnovesij, načelo neodvisnosti sodstva in načelo zagotavljanja sodnega varstva v razumnem roku.

Predlog zakona temelji na naslednjih načelih:

- optimizacija poslovanja sodnega sveta,
- neodvisnost, nepolitičnost in strokovnost sodnega sveta in
- odgovornost in učinkovitost sodstva.

2.3 Poglavitne rešitve

2.3.1 Položaj generalnega sekretarja

Generalni sekretar sodnega sveta skrbi za delovanje organa in v sodelovanju s predsednikom organizira delo sodnega sveta ter vodi strokovno službo, ki skupno šteje 15 ljudi (drugi odstavek 4. člena ZSSve in prvi odstavek 8. člena Poslovnika).²⁶ V ta namen pripravlja gradiva za seje in skrbi za tehnično izvedbo sej, skrbi za izvajanje sprejetih odločitev sodnega sveta, za izvajanje Poslovnika, za urejanje spletne strani sodnega sveta ter javno objavo odločitev, stališč in dokumentov sodnega sveta, izdaja navodila in odredbe strokovni službi ter opravlja druge naloge, določene z zakonom in Poslovnikom, ter po navodilih predsednika in v skladu s sklepi sodnega sveta. Med t. i. druge naloge, določene z zakonom, sodijo po organizacijski plati tudi zahteve posameznih področnih predpisov, ki urejajo finančno poslovanje; kadrovske zadeve; ravnanje z dokumentarnim gradivom; varstvo osebnih podatkov; zagotavljanje integritete organa; opravila v zvezi z upravljanjem premoženja, ki ga ima v uporabi, itd.²⁷

Generalni sekretar sodnega sveta obenem zagotavlja tudi strokovno podporo delu organa, s tem ko pripravlja poročila, osnutke odločitev, mnenj, priporočil, smernic in dopisov iz pristojnosti sodnega sveta (drugi odstavek 8. člena Poslovnika).

Generalni sekretar je sodnik, ki ima najmanj naziv okrožnega sodnika in je za ta namen dodeljen sodnemu svetu za dobo treh let (4. člen ZSSve). Sodni svet ga izbere na podlagi javnega poziva in ga imenuje z dvotretjinsko večino glasov vseh članov. Ker zahteva opravljanje nalog generalnega sekretarja polno predanost (polni delovni čas), dodeljeni sodnik v času dodelitve na mesto generalnega sekretarja ne more hkrati opravljati tudi sodniške službe, zato mu vse obveznosti iz sodniške službe mirujejo. Ne glede na to obdrži pravico, da še naprej uporablja naziv sodnik.

ZSSve je skušal položaj generalnega sekretarja utrditi, vendar pa sodni svet utemeljeno izpostavlja, da ta cilj ni bil povsem dosežen. Za razliko od generalnih sekretarjev drugih državnih organov se ob sprejemu ZSSve za generalnega sekretarja sodnega sveta v enotnem plačnem sistemu (tj. Zakonu o

²⁶ Po podatkih zadnjega letnega poročila je bilo v strokovni službi sodnega sveta zaposlenih 11 javnih uslužbencev in dodeljeni 4 sodniki, skupaj 15 oseb; stran 20: <http://www.sodni-svet.si/doc/Letno%20poro%C4%8Dilo%202021.pdf>.

²⁷ Prav tam, stran 20 in 21.

sistemu plač v javnem sektorju, v nadaljnjem besedilu: ZSPJS)²⁸ ni uredil plačni položaj, v katerem bi bilo ovrednoteno, da le-ta z nastopom funkcije generalnega sekretarja poleg strokovnih prevzame tudi organizacijske in vodstvene naloge. S tem je nastopila situacija, ko ta s prevzemom funkcije generalnega sekretarja ohrani enak plačni položaj, kot ga je imel kot sodnik, ne upošteva, da z nastopom funkcije poleg strokovnih prevzame tudi organizacijske in vodstvene naloge.

Po veljavnih določbah ZSPJS je okrožni sodnik uvrščen v 51. do 54. plačni razred oziroma 55. plačni razred, če ima tudi naziv svetnika.²⁹ Plačni položaj generalnega sekretarja sodnega sveta je zato v prvi vrsti neprimerljiv že s položajem generalnih sekretarjev nekaterih drugih državnih organov, ki so na podlagi ZSPJS posebej uvrščeni v plačne razrede, in sicer generalni sekretar vrhovnega sodišča v 58. plačni razred, generalni sekretar ustavnega sodišča v 61. plačni razred, sekretar računskega sodišča in generalni sekretar varuha človekovih pravic pa v 55. plačni razred.

V določenem oziru je ta neprimerljiv tudi s položajem predsednikov sodišč. Zadolžitve generalnega sekretarja sodnega sveta so namreč širše kot zadolžitve predsednika posameznega sodišča, kadar ima le-ta za organizacijske naloge imenovanega direktorja. Vodstvene in organizacijske naloge generalnega sekretarja sodnega sveta tako tudi v primerjavi s funkcijo predsednika sodišča niso posebej ovrednotene v enotnem plačnem sistemu za javni sektor.

Sodni svet pa pri tem opozarja še na to, da trenutna ureditev plačnega položaja generalnega sekretarja organa povzroča nesprejemljive anomalije celo znotraj strokovne službe samega organa: *»Plačni položaj okrožnega sodnika, ki je po določbah ZSPJS uvrščen v 51. do 54. plačni razred oziroma 55. plačni razred, če ima okrožni sodnik tudi naziv svetnika, je glede na zaposlene v strokovni službi, od katerih so nekateri uvrščeni tudi v višji plačni razred kot generalni sekretar, izrazito podcenjen in tudi neprimeren odgovornosti in zahtevnosti nalog, ki jih opravlja.«*

Predlaga se izenačitev plačnega položaja generalnega sekretarja sodnega sveta s plačnim razredom generalnega sekretarja vrhovnega sodišča (trenutno 58. plačni razred), vendar ne s posegom v ZSPJS, temveč z ustrežno ureditvijo v ZSSve. Funkcija generalnega sekretarja je namreč vezana na pogoj, da je le-ta lahko sodnik z najmanj nazivom okrožni sodnik, kar pomeni, da lahko na to mesto kandidira tudi sodnik z nazivom višjega ali vrhovnega sodnika. V primeru, da bo generalni sekretar sodnik, ki bo pred dodelitvijo že imel višji naziv in plačo, je zato treba zagotoviti, da bo ohranil plačo, ko jo je imel pred dodelitvijo, in da se mu vodstvene naloge v tem primeru ovrednotijo s položajnim dodatkom, ki pripada sodnikom v skladu z 32.b členom ZSPJS.

Navedeno je v skladu tako s stališčem Ministrstva za javno upravo³⁰ kot Računskim sodiščem³¹ glede 32.b člena ZSPJS. Oba organa sta pri presoji veljavne ureditve glede položajnega dodatka po 32.b členu ZSPJS za generalnega sekretarja sodnega sveta posebej opozorila na to, da položajni dodatek v skladu s 24. členom ZSPJS predstavlja del plače, ki pripada javnemu uslužbencu ali funkcionarju (sodniku in državnemu tožilcu), ki izvršuje pooblastila v zvezi z vodenjem, usklajevanjem in izvajanjem

²⁸ Zakon o sistemu plač v javnem sektorju, Uradni list RS, št. 56/2002, 110/2002 - ZDT-B, 72/2003, 126/2003, 70/2004, 53/2005, 14/2006, 27/2006 - skl. US, 68/2006, 121/2006, 1/2007 - odl. US, 57/2007, 10/2008, 17/2008, 58/2008, 69/2008 - ZTFI-A, 69/2008 - ZZavar-E, 80/2008, 120/2008 - odl. US, 48/2009, 91/2009, 107/2009 - odl. US, 98/2009 - ZIUZGK, 13/2010, 59/2010, 85/2010, 94/2010 - ZIU, 107/2010, 35/2011 - ORZSPJS49a, 110/2011 - ZDIU12, 27/2012 - odl. US, 40/2012 - ZUJF, 104/2012 - ZIPRS1314, 46/2013, 46/2013 - ZIPRS1314-A, 101/2013 - ZIPRS1415, 50/2014, 25/2014 - ZFU, 95/2014 - ZUPPJS15, 82/2015, 90/2015 - ZUPPJS16, 88/2016 - ZUPPJS17, 23/2017 - ZDOdv, 67/2017, 84/2018, 75/2019 - ZUPPJS2021, 49/2020 - ZIUZEOP, 61/2020 - ZIUZEOP-A, 152/2020 - ZZUOOP, 175/2020 - ZIUOPDVE, 15/2021 - ZDUOP, 112/2021 - ZNUPZ, 206/2021.

²⁹ Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17, 84/18, 204/21 in 139/22)ZSPJS, Priloga 3: Uvrstitev funkcij v plačne razrede.

³⁰ Dopis Direktorata za javni sektor Ministrstva za javno upravo Sodnemu svetu z dne 7. 6. 2021, 1002-823/2021/2.

³¹ Dopis Računskega sodišča Vrhovnemu sodišču z dne 23. 11. 2021, 330-9/2021/6.

dela kot vodja notranje organizacijske enote, če vrednotenje teh nalog ni vključeno v osnovno plačo delovnega mesta, naziva ali funkcije.

Dodatno se glede imenovanja generalnega sekretarja sodnega sveta poleg že obstoječega pogoja, da gre za sodnika, ki ima najmanj naziv okrožnega sodnika, dodaja pogoj, da je kandidat sodniško službo opravljal najmanj pet let. Funkcija generalnega sekretarja sodnega sveta namreč terja dobro poznavanje sodnega sistema in predvsem tudi položaja sodnika znotraj sodnega sistema.

Obenem se čas dodelitve sodnika na mesto generalnega sekretarja sodnega sveta s treh podaljšuje na pet let. Tako pri sodnoupravnih dodelitvah sodnikov kot pri dodelitvi sodnika na mesto generalnega sekretarja sodnega sveta gre namreč v prvi vrsti za upravljalvske naloge, ki potrebujejo dobro poznavanje sodnega in pravosodnega sistema ter visoke pravne kvalifikacije, iz česar sledi dvoje, in sicer da je koristno, če ne celo nujno, da je na tem mestu sodnik in da je pri tovrstnih nalogah kontinuiteta v organizacijskem smislu pomemben element za stabilen razvoj organa. Predlagatelj zato triletno mandatno obdobje dodelitve sodnika na mesto generalnega sekretarja sodnega sveta podaljšuje na pet let. Obenem se v predlogu novega ZS iz enakih razlogov spreminja tudi mandat dodeljenega sodnika na mesto generalnega sekretarja vrhovnega sodišča, ki bo prav tako trajal 5 let. 5-letno mandatno obdobje za obe primerljivi mesti pa se s tem sinhronizira tudi s petletnim mandatnim obdobjem, ki že sedaj velja tudi za direktorje ostalih sodišč (tretji odstavek 82. člena ZJU)

2.3.2 Varstvo volilne pravice

Pomemben element legitimnosti in avtoritete sodnega sveta predstavlja način izvolitve oziroma imenovanja njegovih članov. Pet članov sodnega sveta na podlagi predloga predsednika republike izvoli državni zbor in gre torej za akt politične diskrecije, zoper katerega ni pravnega varstva. Ostalih šest članov pa izmed sebe izvolijo sodniki, ki opravljajo sodniško funkcijo, in sicer na podlagi neposrednih in tajnih volitev, za katere velja načelo svobodne, splošne in enake volilne pravice. Volilno pravico imajo vsi sodniki, ki na dan volitev opravljajo sodniško funkcijo (drugi in peti odstavek 18. člena ZSSve); pri tem lahko sodniki svobodno izbirajo med različnimi kandidati (20. člen ZSSve); obenem imajo pravico svojo volilno pravico uveljaviti ali pa ne. Čeprav je volilna pravica sodnikov osebna pravica, se lahko uresničuje le na kolektiven način, skupaj z drugimi volivci na naprej organiziran način in po vnaprej določenem postopku. Praksa in natančen pregled obstoječe ureditve sta pokazala, da je zakonska ureditev ZSSve glede transparentnosti volilnega postopka in varstva te volilne pravice pomanjkljiva.

Zakon na primer ne ureja obveznosti volilnih organov in sodnega sveta, da se kandidatne liste za člane sodnega sveta iz vrst sodnikov ter končni izid volitev primerno objavijo. Glede varstva te volilne pravice, ki ima v sistemu organizacije državne oblasti pomembno vlogo – njen rezultat je imenovanje oseb, ki izbirajo nosilce sodne veje oblasti - pa je ureditev, z izjemo varstva obstoja volilne pravice, povsem prazna. ZSSve se v tem pogledu ne sklicuje ali odkazuje niti na uporabo določil drugih zakonov, ki urejajo volitve predstavniških organov na državni ali lokalni ravni.

Spori v zvezi z volitvami sodnikov v sodni svet so po vsebini volilni spori, kar je jasno izrazilo vrhovno sodišče v sklepu št. U 3/2018 z dne 24. 7. 2018. Takšno pa je tudi stališče ustavnega sodišča, ki je v primeru spora v zvezi z volitvami v državnotožilski svet, za katere se smiselno uporabljajo pravila za volitve sodnikov v sodni svet, v odločbi U-I-357/07 z dne 15. 5. 2008 izrecno zapisalo, da volitve članov državnotožilskega sveta sodijo v širši okvir volilnega sistema, zaradi česar morajo tudi zanje veljati temeljna volilna načela, ki izražajo demokratično naravo volitev.

Volilni postopek za volitve članov sodnega sveta iz vrst sodnikov ima, kot to velja za druge volilne postopke na državni in lokalni ravni, več faz:

- faza razpisa volitev in ugotavljanja obstoja volilne pravice,
- faza predlaganja in potrjevanja kandidatur,
- faza glasovanja in
- faza ugotavljanja izida volitev.

V vseh fazah volilnega postopka lahko pride do nepravilnosti, ki vplivajo na končni izid volitev.

ZSSve zagotavlja, da se člani sodnega sveta iz vrst sodnikov izvolijo po načelu enake, svobodne, tajne in neposredne volilne pravice (18. člen ZSSve), ki se realizira periodično (na tri oziroma šest let – 12. člen ZSSve) in katere nosilci (tako v aktivnem kot pasivnem oziru) so sodniki, ki opravljajo sodniško funkcijo. S tem je ZSSve zadostil enemu temeljnih volilnih načel. Umanjkala pa je ureditev glede drugega temeljnega volilnega načela, in sicer da mora obstajati sodni nadzor volitev.

Osebna narava volilne pravice sodnikov, ki se uresničuje na kolektiven način po načelu »splošnih«³², svobodnih, enakih, tajnih in neposrednih volitev, v naprej določenih enakih časovnih presledkih, narekuje, da so zahteve glede njenega pravnega varstva podobne zahtevam pravnega varstva volilne pravice na državni in lokalni ravni, ki je varovana po 43. členu Ustave. Predlagatelj se je zgledoval po ureditvi varstva volilne pravice v Zakonu o volitvah v državni zbor (v nadaljnjem besedilu: ZVDZ),³³ Navodilih sodnega sveta za izvedbo volitev članov personalnih svetov sodišč,³⁴ ter zadnji odločbi ustavnega sodišča glede ureditve sodnega varstva volilne pravice po Zakonu o lokalnih volitvah (odločba Up-676/19-25, U-I-7/20-7 z dne 4. 6. 2020).

Rešitve, ki se jih na tej podlagi predlaga, so naslednje:

1) Povečanje transparentnosti volilnega postopka

– predlaga se rešitev, po kateri bo morala volilna komisija potrjene kandidatne liste za člane sodnega sveta objaviti na intranetnih straneh sodišč, s čimer bo zagotovljeno, da se bodo volilni upravičenci (tj. sodniki) lahko pravočasno seznanili s kandidati in da bodo slednji lahko izvajali ustrezno »volilno kampanjo«;

– volilna komisija bo poročilo o izidu glasovanja in volitev morala najprej objaviti na intranetnih straneh sodišč, da se bodo sodniki z njim lahko seznanili in uveljavljali morebitno sodno varstvo volilne pravice;

– dokončno poročilo o izidu volitev bo sodni svet objavil še v Uradnem listu, tj. po tem, ko bo iztekel rok za uveljavljanje sodnega varstva oziroma ko bo sodišče odločilo o zahtevi za sodno varstvo, če bo le-ta vložena.

2) Roki in vročanje v volilnem postopku

– veljavni roki za razpis volitev in izvedbo volilnega postopka se prilagajajo predlaganim spremembam volilnega postopka in pravnega varstva, tako da bodo v največji meri spoštovani (1) okoliščina, da je

³² Splošnih v pomenu, da so nosilci volilne pravice vsi sodniki, ki opravljajo sodniško funkcijo in da ni omejena s pogoji, ki bi izhajali iz osebnih okoliščin posameznega sodnika.

³³ Uradni list RS, št. 44/1992, 13/1993, 60/1995, 14/1996 - odl. US, 67/1997 - odl. US, 66/2000 - UZ80, 70/2000 - ZPolS-A, 11/2003 - skl. US, 11/2003 - odl. US, 73/2003 - odl. US, 78/2006, 54/2007 - odl. US, 35/2014 - odl. US, 23/2017, 29/2021.

³⁴ Su 720/2017-5 z dne 1. 3. 2018, objavljeno na spletni strani sodnega sveta: <http://www.sodni-svet.si/doc/navodila-za-izvedbo-volitev-clanov-personalnih-svetov-sodisc.pdf>.

volilni postopek časovno omejen proces, (2) ustrezen čas za kandidiranje (realizacijo pasivne volilne pravice) in (3) učinkovitost pravnega varstva volilne pravice. Temeljni poseg v roke volilnega postopka predstavlja podaljšanje roka za razpis volitev po prvem odstavku 15. člena ZSSve s sedanjih 90 dni (3 mesece) na 120 dni (4 mesece) pred iztekom mandata članov sodnega sveta in obenem podaljšanje časa od dneva razpisa volitev do dneva glasovanja s sedanjih najmanj 50 dni na najmanj 80 dni (tretji odstavek 15. člena ZSSve). S tem se bo omogočilo učinkovito izvajanje tako pravnega varstva volilne pravice v vseh fazah volilnega postopka kot izvajanje pasivne volilne pravice (tj. čas, potreben za podajanje in potrjevanje kandidatur ter predstavitev kandidatov volivcem). Sodišča bodo imela na voljo dovolj časa za izvedbo zborov sodnikov, kandidati, katerih kandidature bodo potrjene, pa bodo imeli na voljo 30 dni (sedaj 15 dni) za predstavitev volivcem.

Preglednica 1: Primerjava rokov po veljavni in predlagani ureditvi

Primerjava rokov volilnega postopka – veljavna in predlagana ureditev		
Čas	Veljavna ureditev	Predlagana ureditev
od razpisa volitev do izteka mandata članov sodnega sveta	najmanj 90 dni	najmanj 120 dni
od razpisa volitev do dneva glasovanja	najmanj 50 dni	najmanj 80 dni
od razpisa volitev do razgrnitve volilnega imenika	10 dni	10 dni
od razgrnitve volilnega imenika do dneva glasovanja	40 dni	70 dni
od razgrnitve volilnega imenika do izteka roka za uveljavljanje pravnega varstva glede obstoja volilne pravice	33 dni	55 dni
od razpisa volitev do predložitve kandidatur	ni roka	40 dni
od predložitve kandidatur do njihove potrditve in objave	ni roka	10 dni
predstavitev kandidatur (od dneva potrditve do dneva glasovanja)	15 dni	30 dni

3) Pravno varstvo volilne pravice

– v vseh fazah volilnega postopka se ureja pravno varstvo zoper nepravilnosti, tako da se določajo upravičenci pravnega varstva, postopek, pristojni organi in njihova pooblastila;

– volilni sodnik bo upravno sodišče, ki bo v vseh sporih odločalo v senatu treh sodnikov in bo v končni presoji imelo tudi pooblastilo, da v celoti ali delno razveljavi volitve, če bodo ugotovljene nepravilnosti, ki bi lahko vplivale na izid volitev, ter odredilo ponovitev glasovanja;

– v izogib kopičenju pravnih sredstev se zoper odločitev upravnega sodišča v t. i. *a priori* volilnem sporu izključuje možnost pritožbe ali revizije na vrhovno sodišče. Ta bo v skladu s procesnimi pravili, ki urejajo upravne postopke, možna le v t. i. končnem *a posteriori* volilnem sporu.

(A) Varstvo volilne pravice v fazi razpisa volitev se nanaša na vprašanje ugotavljanja aktivne volilne pravice. To varstvo je, vključno s sodnim varstvom, v ZSSve že urejeno, in sicer v tretjem do petem odstavku 19. člena, ki določa,:

- da ima vsak sodnik pravico vpogleda v volilni imenik in v smislu »popularne tožbe«³⁵ zahtevati njegov popravek, in sicer najmanj sedem dni pred volitvami.
- O zahtevi v upravnem postopku odloči vrhovno sodišče, ki vodi volilni imenik.
- Zoper odločbo vrhovnega sodišča (ugodilno ali zavrnilno) pa je dovoljen upravni spor.
- Roki za uveljavljanje pravnega varstva in odločanje o njem so kratki – o zahtevi za popravek mora vrhovno sodišče odločiti v štirih dneh, zoper njegovo odločitev pa je nato dovoljeno sprožiti upravni spor v 24 urah, v katerem mora upravno sodišče odločiti v 48 urah.

Veljavni Zakon o evidenci volilne pravice (v nadaljnjem besedilu: ZEVP-2)³⁶ je na državni ravni v letu 2013 ukinil varstvo volilne pravice glede pravilnosti volilnega imenika v obliki popularne tožbe (17. člen ZEVP-2), ki ga je v 22. členu poznal njegov predhodnik ZEVP-1,³⁷ saj naj bi bil to prevelik riziko z vidika varstva osebnih podatkov (npr. možnosti kraje identitete).³⁸ Kljub temu se je zakonodajalec pri sprejemanju ZSSve v letu 2017 odločil, da bo institut popularne tožbe za volitve članov sodnega sveta iz vrst sodnikov v tej fazi volilnega postopka ohranil. Navedeno je smiselno iz več razlogov. Krog sodnikov ni velik; konec leta 2022 je bilo na slovenskih sodiščih skupno 878 sodnikov. Sodniki znotraj posameznega volišča se praviloma poznajo. So skupina visoko kvalificiranih posameznikov, od katerih se pričakuje tudi visoka osebna integriteta. Poleg tega gre za profesionalno skupino ljudi, nad katerimi se redno vrši nadzor nad njihovim delom in ravnanji na sploh. Možnost zlorabe identitete ali drugih načinov zlorabe osebnih podatkov iz volilnega imenika je zato zelo majhna. Predlog novele ZSSve zato v možnost (obstoječe) popularne tožbe glede volilnega imenika ne posega.

V zvezi s tem pa teorija opozarja, da je pri odločanju o zahtevi za popravilo volilnega imenika, ki ima naravo *popularne tožbe*, pomembno zagotoviti tudi osebi, na katero se zahteva za popravek nanaša (če to ni vlagatelj), da sodeluje v postopku, saj gre za odločanje o obstoju njene volilne pravice.³⁹ V predlogu novele se zato predlaga dopolnitev obstoječega 19. člena ZSSve, tako da:

- se določa, da bo moralo vrhovno sodišče zahtevo za popravek nemudoma posredovati osebi, na katero se nanaša, če to ni vlagatelj; ta oseba pa bo nato imela možnost o zahtevi podati izjavo v roku 24 ur od seznanitve z zahtevo,
- da je sodno varstvo zoper odločitev vrhovnega sodišča o zahtevi za popravek v tej fazi kot *a priori* sodno varstvo volilne pravice dovoljeno le vlagatelju zahteve in osebi, na katero se zahteva nanaša,

³⁵ Gre za t. i. *actio popularis*, ki pomeni, da lahko vsak volivec zahteva popravek volilnega imenika, in sicer tako glede podatkov, ki se nanašajo nanj, kot glede podatkov, ki se nanašajo na katerega koli drugega volivca.

³⁶ ZEVP-2, Ur. L. RS, št. 98/2013.

³⁷ ZEVP-1, Ur. L. RS, št. 52/2002, 11/2003 - skl. US, 118/2006, 83/2012 - ZLV-I, 98/2013 - ZEVP-2.

³⁸ Predlog Zakona o evidenci volilne pravice, EVA 2013-1711-0022 z dne 25. 7. 2013.

³⁹ Jadranka Sovdat, Volilni spor, GV Založba, Ljubljana 2013, stran 167-171.

- da bo morale upravno sodišče v sporu odločati v senatu treh sodnikov in
- da zoper odločitev upravnega sodišča ni dopustna pritožba ali revizija na vrhovno sodišče, s čimer se, kot rečeno, skuša preprečiti kopičenje pravnih sredstev v volilnem postopku.

Teorija nadalje poudarja, da čeprav morajo biti roki za uveljavljanje pravnega varstva volilne pravice kratki, zlasti v fazi pred samim glasovanjem, je treba zagotoviti, da bo odločanje o pravem varstvu lahko dejansko učinkovito, zaradi česar roki ne smejo biti prekratki. Ob upoštevanju, da mora imeti oseba, na katero se zahteva za popravek nanaša, možnost seznaniti se z njo in podati izjavo glede nje, se v zvezi s pravnim varstvom v tej fazi volilnega postopka z novelo ZSSve predlaga še *skrajšanje roka, do katerega lahko sodniki zahtevajo popravo volilnega imenika, in sicer s sedanjih najmanj sedem dni pred volitvami na najmanj petnajst dni pred volitvami*. Sprememba predstavlja 8 dni in se predlaga z namenom, da se zagotovi, da bo pravno varstvo v zvezi z ugotavljanjem obstoja volilne pravice (to pa pomeni tako upravni kot sodni postopek) resnično lahko izpeljano do samega dneva volitev; pri čemer bo sodnikom za uveljavljanje tega varstva (glede na siceršnje podaljšanje celotnega časovnega okvira volitev)⁴⁰ ostalo na voljo najmanj 55 dni od razgrnitve volilnega imenika do prekluzije za uveljavljanje varstva volilne pravice v zvezi z volilnim imenikom, kar je celo 12 dni več, kot po veljavni ureditvi.⁴¹ S tem se čas za izvedbo pravnega varstva (tj. odločitev vrhovnega sodišča o zahtevi in morebitna posledična odločitev upravnega sodišča o tožbi zoper odločitev vrhovnega sodišča) podaljšuje s sedanjih sedem na petnajst dni pred dnevom glasovanja.

(B) Varstvo pasivne volilne pravice v fazi predlaganja in potrjevanja kandidatur se kot novost vzpostavlja *le nad odločitvijo volilne komisije o izločitvi (zavrženju ali zavrnitvi) oziroma ne potrditvi kandidature*.

Pri tem je predlagatelj sledil ureditvi po ZVDZ in teoretičnemu razmisleku:⁴²

- Odločitev o potrditvi kandidatur ostaja pristojnost volilne komisije sodnega sveta (tretji odstavek veljavnega 20. člena ZSSve), ki bo morala po novem kandidature potrditi najmanj 30 dni pred dnevom glasovanja (sedaj 15 dni). To bo omogočilo kandidatom, katerih kandidature bodo potrjene, ustrezen čas za predstavitev volivcem.
- Določajo se podatki, ki jih mora kandidatura vsebovati, ter rok za vložitev kandidature, ki je prekluzivne narave in znaša 40 dni pred dnevom glasovanja; volilna komisija bo prepozno vložene kandidature zavrgla. Glede na podaljšanje roka za razpis volitev pred iztekom mandata se čas od dneva razpisa volitev do predložitve kandidatur podaljšuje s sedanjih 35 dni na 40 dni.
- Volilna komisija bo morala pred potrjevanjem kandidatnih list zavreči tudi tiste kandidature, ki ne bodo vsebovale predpisanih podatkov in prilog, ter zavrniti tiste, ki ne bodo izpolnjevale zakonskih pogojev.
- Ker je v tej fazi volilnega postopka še vedno v ospredju varstvo osebne vidika volilne pravice nad kolektivnim načinom njenega izvrševanja, bosta upravičena zahtevati sodno varstvo zoper zavrnitev kandidature le kandidat, o čigar kandidaturi je bilo negativno odločeno, in vlagatelj kandidature. V primeru, da bo kandidatura predlagana po zboru sodnikov, bo imel to pravico kot vlagatelj predsednik sodišča v imenu vseh sodnikov. Enako bo veljalo za volilni spor glede odločitve volilne komisije o potrditvi kandidatnih list.

⁴⁰ Rok za razpis volitev pred iztekom mandata se podaljšuje s sedanjih 90 dni na 120 dni.

⁴¹ Od razpisa volitev do dneva volitev bo sedaj morale preteči najmanj 70 dni, pri čemer bo morale vrhovno sodišče volilni imenik posredovati vsem sodiščem še naprej najpozneje 10 dni po razpisu volitev, kot to določa veljavni drugi odstavek 19. člena ZSSve.

⁴² Jadranka Sovdat, Volilni spor, GV Založba, Ljubljana 2013, 2. poglavje Volilni spor glede potrjevanja kandidatnih list oziroma kandidatur, stran 176-200.

- Volilni sodnik bo tudi glede tovrstnega spora upravno sodišče (senat treh sodnikov), ki bo odločalo ob smiselni uporabi določb zakona o upravnih sporih. Zoper njegovo odločitev pa ne bosta dopustni pritožba ali revizija na vrhovno sodišče.
- Tudi ta spor pomembno zaznamuje časovna omejenost,⁴³ zato so roki za njegovo uveljavljanje in odločanje kratki. Tožbo bo treba vložiti v 48 urah po prejemu odločbe o zavrženju ali zavrnitvi kandidature oziroma po objavi kandidatnih list na intranetnih straneh sodišč; sodišče pa bo moralo o njej odločiti v nadaljnjih 48 urah.

(C) Varstvo volilne pravice v fazi glasovanja se kot novost vzpostavlja z ugovorom pri volilni komisiji. Zaradi nepravilnosti pri delu posameznega volilnega odbora bo mogoče vložiti ugovor pri volilni komisiji v dveh dneh od dneva glasovanja. Volilna komisija bo morala o ugovoru odločiti v 48 urah. Če bo pri tem ugotovila takšne nepravilnosti pri glasovanju na volišču, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, bo lahko razveljavila glasovanje na volišču in odredila ponovne volitve v obsegu, v katerem je bilo glasovanje razveljavljeno. Zoper odločitev volilne komisije ne bo sodnega varstva. Ta se bo za morebitne nepravilnosti v tej fazi volilnega postopka zagotovil v volilnem sporu po volilnem dnevu.

(D) Volilni spor po volilnem dnevu je namenjen končnemu sodnemu nadzoru volitev in pomeni predvsem sodni nadzor nad pravilnim oblikovanjem sodnega sveta v skladu z verodostojno ugotovljeno izraženo voljo sodnikov volivcev, zaradi česar ni (več) v ospredju osebna pravica volivca temveč njen kolektivni vidik in s tem objektivni pomen za zagotovitev poštenih volitev.⁴⁴ Zaradi zagotavljanja verodostojnosti volilnega izida so roki za sodno varstvo v tem sporu primerno daljši (8 dni od objave volilnih izidov), še vedno pa se upošteva, da mora priti do čimprejšnjega nemotenega dela sodnega sveta.

- Dostop do sodnega varstva v tej (končni) fazi bo zagotovljen vsem volivcem in kandidatom.
- V njem se bodo lahko uveljavljale nepravilnosti pri spoštovanju pravil volilnega postopka v vseh fazah tega postopka, razen tiste, glede katerih je predviden sodni nadzor že pred volilnim dnevom v *a priori volilnem sporu*.
- Ker v tej fazi volilnega postopka prevladuje objektivni pomen volilne pravice, bodo lahko upoštevne le tiste nepravilnosti v volilnem postopku, ki so ali bi lahko vplivale na izid volitev.
- Volilni spor v tej fazi volitev je poseben sodni postopek, ne gre za upravni postopek, zato se bodo določbe zakona, ki ureja upravne spore, lahko le smiselno uporabljale.⁴⁵
- Sodišče bo imelo pooblastilo razveljaviti (delno ali v celoti) volitve, če bo ugotovilo take nepravilnosti, ki so ali bi lahko vplivale na volilni izid, s tem pa tudi pooblastilo za ugotovitev drugačnega izida volitev.

2.3.3 Krepitev transparentnosti in odgovornosti organa

– Javnost glasovanja

Mednarodne smernice poudarjajo, da avtoriteta in legitimnost sodnih svetov ne more temeljiti le na ustreznem normativnem okviru njihovega delovanja (ustavni in zakonski ureditvi), temveč tudi na zaupanju javnosti, pridobljenem s transparentnim, odgovornim in odličnim delom v interesu družbe.⁴⁶ Z vidika krepitve zaupanja javnosti in uveljavljanja odgovornosti sodnega sveta in njegovih članov za zakonito in nepristransko izvrševanje nalog je bila s sprejemom ZSSve v letu 2017 pomembno okrepljena dolžnost organa zagotavljati transparentnost lastnega delovanja (6. člen in drugi odstavek 26. člena). Navedeno je tudi v skladu s Priporočilom Odbora ministrov Sveta Evrope MC/Rec (2010)12

⁴³ Prav tam, stran 146.

⁴⁴ Prav tam, stran 143.

⁴⁵ Prav tam, stran 211-212.

⁴⁶ Mnenje CCJE, št. 24, stran 14, točka 4: <https://rm.coe.int/opinion-no-24-2021-of-the-ccje/1680a47604>.

o neodvisnosti, učinkovitosti in vlogi sodnikov, v katerem je v IV. delu posebej poudarjeno, da je treba zagotoviti transparentnost dela sodnega sveta in da je transparentnost predpogoj za zaupanje državljanov v delovanje pravosodnega sistema ter jamstvo pred nevarnostjo političnega vpliva in možnostjo enostranskega zastopanja lastnih interesov.

Kot bistvena novost mora sodni svet enkrat letno poročati državnemu zboru o svojem delovanju (7. člen). Letno poročilo mora predložiti najpozneje do 31. maja tekočega leta za preteklo leto; vsebovati pa mora podatke o delu sodnega sveta v preteklem letu in oceno stanja v sodstvu, ki je sestavljena iz analize stanja v preteklem letu ter napovedi za prihodnje leto. Sodni svet se v svojem letnem poročilu opredeli tudi do letnega poročila vrhovnega sodišča o učinkovitosti in uspešnosti sodišč. Dodatno mora sodni svet poleg odločb o pravicah in obveznostih sodnikov po ZSSve na svoji spletni strani javno objavljati tudi druge sklepe, s katerimi odloča o zadevah javnega pomena (drugi odstavek 35. člena) in v Poslovniku urediti konkretne načine dostopa javnosti do podatkov in informacij o njegovem delu (6. člen).

Na podlagi opravljene ocene učinkov ZSSve je mogoče ugotoviti, da so bili po sprejemu ZSSve s strani sodnega sveta narejeni pomembni premiki v smeri večje transparentnosti delovanja. Sodni svet je v svojem poslovniku posebej opredelil in konkretiziral javnost svojega delovanja – javnost sej (18. člen Poslovnika), zapisnikov (sedmi odstavek 27. člena Poslovnika); sklicev sej, odločitev, splošnih aktov (VI. poglavje Poslovnika). Na podlagi 10. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljnjem besedilu ZDIJZ),⁴⁷ ki predpisuje, katere informacije so državni organi dolžni posredovati na svetovni splet, ima na svoji spletni strani objavljen katalog informacij javnega značaja,⁴⁸ ki navedene informacije vsebuje. Spletna stran sodnega sveta javnosti ponuja pregleden nabor vseh pomembnejših informacij o delu sodnega sveta in njegovih treh delovnih teles (Komisija za etiko in integriteto, disciplinski organi in volilna komisija). Uporabniki lahko na spletnih straneh organa pridobijo podatke o članstvu v organih sodnega sveta; poslanstvu organa in njegovih delovnih teles; tekočem delu vseh delovnih teles; normativnem okviru njihovega delovanja; vseh pomembnejših splošnih aktih organa; sprejetih odločitvah; letna poročila itd. O sejah sodnega sveta se javnost od 1. 1. 2018 dalje vnaprej obvešča z objavo dnevnih redov na spletni strani organa, lahko pa tudi na drug primeren način po odredbi predsednika (npr. izjava za javnost – četrti odstavek 21. člena Poslovnika). Zapisniki sej se prav tako objavljajo od 1. 1. 2018 dalje praviloma v treh delovnih dneh po seji (sedmi odstavek 27. člena Poslovnika).⁴⁹ Odločitve o položaju sodnikov so na podlagi 35. člena ZSSve objavljene zbirno po mandatih, znotraj tega pa po posameznih institutih, in sicer glede izvolitev sodnikov, njihovega imenovanja, napredovanja, dodelitev in premestitev, imenovanja in razrešitve predsednikov in podpredsednikov sodišč ter odločitve v zvezi s pritožbami. Vsebinsko pregledno sodni svet objavlja tudi načelna stališča o sodstvu in položaju sodnikov, ki jih sprejema na podlagi prvega odstavka 27. člena ZSSve.⁵⁰ Z vidika vpetosti sodnega sveta v širši mednarodni, zlasti evropski pravosodni prostor pa je pomembna tudi predstavitev sodnega sveta in njegovega dela v angleškem jeziku.⁵¹

Večja transparentnost delovanja sodnega sveta in aktivna vloga sodnega sveta samega za preglednost lastnega dela že imata otipljive pozitivne rezultate v podatkih o njegovem delu. Kot izhaja iz Letnega poročila 2019, sodni svet postaja prepoznaven dejavnik v sistemu organizacije državne oblasti, kar se izkazuje v tem, da se je zanimanje javnosti za njegovo delo od sprejema ZSSve opazno povečalo.⁵² V prvih treh letih veljavnosti ZSSve se je število novinarskih vprašanj, zahtev za informacije javnega

⁴⁷ Uradni list RS, št. št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15 in 7/18.

⁴⁸ Dostopno na <http://www.sodni-svet.si/images/stories/datoteke/katalog-informacij-javnega-znacaja.pdf>.

⁴⁹ Dostopno na: <http://www.sodni-svet.si/#/ssvet/zapisniki2018Menu>.

⁵⁰ Dostopno na: <http://www.sodni-svet.si/#/ssvet/staliscalnOdlocitveMenu>.

⁵¹ Dostopno na: <http://www.sodni-svet.si/#/eng>.

⁵² Tabela št. 20, stran 62: http://www.sodni-svet.si/doc/Letno_porocilo_2019.pdf.

značaja, poslanskih vprašanj in izjav za javnost opazno povečalo. Posebej pomembno je, da se organ trudi javnost naslavljati tekoče in vsebinsko bogato. Kot rečeno, se o sejah sodnega sveta javnost vnaprej obvesti z objavo dnevnih redov na spletni strani; zapisniki sej se objavljajo v skladu s Poslovnikom; na novinarska vprašanja organ odgovarja praviloma v dveh delovnih dnevih itd.

Se je pa z vidika zagotavljanja transparentnosti delovanja organa in možnosti uveljavljanja njegove odgovornosti za zakonito in nepristransko izvrševanje pristojnosti veljavna ureditev ZSSve izkazala kot pomanjkljiva glede zahteve, da se odločitve sodnega sveta sprejemajo z javnim glasovanjem. Prvi odstavek 28. člena ZSSve namreč določa, da sodni svet sprejema odločitve z javnim glasovanjem.

Javnost glasovanja omogoča uveljavljanje ne samo kolektivne odgovornosti organa, temveč predvsem tudi individualne odgovornosti članov sodnega sveta. Vsi člani sodnega sveta morajo delovati v skladu z najvišjimi etičnimi in poklicnimi standardi in morajo biti odgovorni za svoja dejanja.⁵³ Ker pa je sodni svet organ, katerega odločitve morajo biti strokovne, ne politične ali interesne narave, se javnost njegovega delovanja ne more pojmovati v enakem pomenu, kot to velja za predstavniške politične organe (npr. parlament). Sodni svet ni predstavniško telo, v katerem se usklajujejo različni družbeni interesi. Je organ, katerega poslanstvo je skrb za neodvisnost ter za odgovorno in učinkovito delovanje sodstva. Njegove naloge so zato pretežno strokovne narave. Takšna pa je po Ustavi tudi njegova sestava. Člani sodnega sveta so priznani strokovnjaki s področja pravosodnega sistema. Narava dela sodnega sveta na sejah ima zato v pretežnem delu značaj strokovnega posvetovanja, katerega rezultat so bodisi sprejeta strokovna stališča / mnenja o vprašanih, ki se tičejo sodstva, bodisi odločitve o položaju posameznih sodnikov. Zakonodajalec je to upošteval tako, da seje sodnega sveta v pravilu niso javne (tretji odstavek 26. člena ZSSve) in da članov sodnega sveta ni mogoče klicati na odgovornost za mnenje, ki ga dajo pri odločanju (drugi odstavek 11. člena ZSSve). S tem je zadostil tudi najnovejšim mednarodnim smernicam, ki opozarjajo na to, da mora biti članom sodnega sveta zagotovljeno varstvo njihove neodvisnosti in nepristranskosti.⁵⁴

Vendar pa nejavnost sej ne pomeni, da tudi odločitve sodnega sveta in to, kako je posamezni član glasoval za konkretno odločitev, ne morejo biti javne. V zvezi s tem predlagatelj naslavlja to pomanjkljivost, ki je v tem, da sodni svet ne vodi evidence / zapisnika o tem, kako je posamezni član v konkretni zadevi glasoval. Sodni svet v svojih zapisnikih sej, ki so javno objavljeni, ne navede, kako je posamezni član pri posamezni odločitvi glasoval, razen če tako član posebej zahteva.⁵⁵ Poleg tega pa o tem ne vodi niti zapisnika o posvetovanju in glasovanju.⁵⁶ Sodni svet tako do sedaj navedene zahteve prvega odstavka 28. člena, da sprejema odločitve z javnim glasovanjem, v svojem Poslovniku ni implementiral in se to zakonsko pričakovanje v praksi ne uresničuje. Zahteva 28. člena ZSSve po javnosti glasovanja ob nejavnih sejah se tako trenutno zagotavlja le na način, da člani med seboj vedo, kako je posamezni član v konkretni zadevi glasoval; javnosti pa ta podatek ni dosegljiv.

Bistvena pomanjkljivost takšne ureditve je v tem, da s sodnim varstvom zoper odločitve sodnega sveta po 36. členu ZSSve ni mogoče v polnosti preverjati zakonitosti postopka odločanja sodnega sveta, zlasti npr. z vidika vprašanja o nepristranskosti članov sodnega sveta pri odločanju. Dodatno pa to tudi z vidika legitimne pravice javnosti, da spremlja in nadzira delo tega organa, ki ima pomembne pristojnosti na področju delovanja pravne države, ni ustrezno. Še zlasti, ker se v predlogih novega Zakona o sodiščih in Zakona o sodniški službi na sodni svet sedaj prenašata tudi pristojnost imenovanja in razreševanja najvišjih nosilcev sodne veje oblasti (tj. predsednika in podpredsednika vrhovnega sodišča in vrhovnih sodnikov, če so izbrani iz vrst sodnikov). Ob tem pa ni zanemarljivo niti to, da pričakovanja po večji

⁵³ Mnenje CCJE, št. 24, stran 6, točka 14: <https://rm.coe.int/opinion-no-24-2021-of-the-ccje/1680a47604>.

⁵⁴ Mnenje CCJE, št. 24, stran 4, alineja a, C. poglavje: <https://rm.coe.int/opinion-no-24-2021-of-the-ccje/1680a47604>.

⁵⁵ Zapisniki sej sodnega sveta: <http://www.sodni-svet.si/#/ssvet/zapisniki2021Menu> in 27. člen Poslovnika.

⁵⁶ Poslovnik, 26. in 27. člen.

transparentnosti odločanja sodnega sveta izražajo tudi sodstvo in sodniki sami. V raziskavi ENCJ iz leta 2019 je namreč kar 40 % slovenskih sodnikov menilo, da njihovi kolegi niso bili imenovani ali niso napredovali le na podlagi svojih sposobnosti in izkušenj, nadaljnjih 30 % o tem ni bilo prepričanih in samo slabih 30 % je menilo, da so bili kolegi imenovani ali so napredovali na podlagi njihovih sposobnosti in izkušenj; nič kaj dosti boljše pa niso glede tega številke iz raziskave 2022.⁵⁷ Prav tako pa je po raziskavi ENCJ iz leta 2022 Slovenija pod povprečjem tudi glede zaznave sodnikov o neodvisnosti sodnega sveta.⁵⁸ Tudi CCJE v enem svojih zadnjih mnenj, v mnenju št. 24, opozarja na to, da veliko evropskih sodnikov meni, da odločitve v zvezi s izbiro in napredovanji sodnikov ne temeljijo na vnaprej predvidenih strokovnih in osebnostnih kriterijih, zato je nujno, da sodni svet o teh vprašanih odloča transparentno, etično in na podlagi objektivnih kriterijev.⁵⁹ S tem, ko se bo vodila javna evidenca o tem, kako je posamezni član v konkretni zadevi odločal, se zagotavlja dodatna varovalka, da bo odločanje sodnega sveta prav tako.

Ker sodni svet do sedaj v svojem poslovniku in praksi določila 28. člena ZSSve ni implementiral in ker rešitvi, po kateri bi se vodila evidenca, kako je posamezni član glasoval pri konkretnih odločitvah na sejah, nasprotuje iz razlogov, ki po prepričanju predlagatelja niso utemeljeni,⁶⁰ predlagatelj predlaga, da se po vzoru Poslovnika ustavnega sodišča v ZSSve določi, da so podatki o tem, kako je posamezni član glasoval v konkretni zadevi, javni.⁶¹

Temeljni argument za takšno rešitev, kot navedeno, je krepitev individualne odgovornosti članov sodnega sveta in krepitev transparentnosti njegovega delovanja. Brez tega, da se javnosti predoči, kako so člani glasovali v posamezni zadevi, je njihovo individualno odgovornost zelo težko uveljavljati, javnost glasovanja (prvi odstavek 28. člena ZSSve) pa ostane le mrtva črka na papirju. Posledično se lahko kolektivna odgovornost organa za zakonito in kvalitetno delo izrodi v ničelno (individualno) odgovornost njegovih članov. Na tem mestu je ustrezna primerjava z ustavnim sodiščem, ki je prav tako kolektivni organ, ustavnega pomena, zato ni razlogov, da ne bi enako veljalo tudi za sodni svet.

Pri tem predlagatelj ne more slediti opozorilu sodnega sveta,⁶² da bi se z ugotavljanjem, kako je posamezni član na seji v konkretni odločitvi glasoval, bistveno otežilo delo organa, ker bi se podaljšale že tako dolgo trajajoče seje in dodatno administrativno obremenila strokovna služba, ki je kadrovsko podhranjena. Sodni svet šteje 11 članov. Ugotoviti, kako je 11 članov glasovalo v posamezni zadevi, ob ustrezni organizaciji ne more biti (pre)zahtevno in (pre)dolgotrajno opravilo. Še posebej, ker iz zapisnikov sej organa izhaja, da je velika večina (več kot 3/4 oziroma v povprečju okoli 90 %) odločitev sprejetih soglasno.⁶³ V tem pogledu se lahko morebitnim zamudam pri ugotavljanju rezultata glasovanja

⁵⁷ ENCJ Survey on the independence of Judges 2019, tabela 25, stran 34: <https://pgwrk-websitemedia.s3.eu-west-1.amazonaws.com/production/pwk-web-encj2017-p/Reports/Data%20ENCJ%202019%20Survey%20on%20the%20Independence%20of%20judges.pdf>.

ENCJ Survey on the independence of Judges 2022, tabele 31 in 33, stran 35 in 36: <https://pgwrk-websitemedia.s3.eu-west-1.amazonaws.com/production/pwk-web-encj2017-p/GA%2022/Report%20ENCJ%20Survey%202022.pdf>.

⁵⁸ Prav tam, tabela 10, stran 16.

⁵⁹ Mnenje CCJE, št. 24, stran 8, št. 21: <https://rm.coe.int/opinion-no-24-2021-of-the-ccje/1680a47604>.

⁶⁰ Odgovor Sodnega sveta z dne 29. 3. 2022, št. Su 98/2022.

⁶¹ Šesti odstavek 66. člena Poslovnika ustavnega sodišča določa, da se pri navedbi sestave ustavnega sodišča, v kateri je bila odločitev sprejeta, navedejo tudi izid glasovanja z navedbo priimkov ustavnih sodnikov, ki so glasovali proti odločitvi, priimki ustavnih sodnikov, ki so dali ločena mnenja, ter osebna imena ustavnih sodnikov, ki so bili pri odločanju izločeni.

⁶² To pripombo je sodni svet podal v odgovoru na prvo različico novele ZSSve-A, podano v prvi fazi strokovnega usklajevanja celovite prenove sodniške zakonodaje. Takrat je ministrstvo predlagalo, da bi se javnost glasovanja po prvem odstavku 28. člena ZSSve zagotavljala vsaj na način, da bi se na sejah sodnega sveta pisali zapisniki o posvetovanju in glasovanju z navedbo, kako je pri posamezni odločitvi vsak član glasoval (odgovor Sodnega sveta z dne 29. 3. 2022, št. Su 98/2022).

⁶³ Po pregledu zaporednih sedemnajst zapisnikov sej (6. do 22. seja sodnega sveta) je mogoče ugotoviti, da je bilo na 6. seji soglasno sprejetih 84 % odločitev (16 od 19); na 7. seji 93 % (25 od 27); na 8. seji 75 % (12 od 16); na 9. seji 100 % (16 od 16); 10. seji 87 % (27 od 31); na 11. seji 93 % (26 od 28); na 12. seji 83 % (24 od 29); na 13. seji

na sejah izogne tudi z večjo digitalizacijo procesa vodenja sej. Vendar pa je to stvar notranje organizacije dela in poslovanja sodnega sveta, ki je že sedaj v izključni pristojnosti sodnega sveta samega (5. člen veljavnega ZSSve).

2.3.4 Razlogi za izločitev ter postopek izločitve

Institut izločitve je eden od temeljev poštenega postopka in garant za demokratično izvajanje oblastnih nalog. Čeprav sodni svet ni nosilec oblasti (je sui generis državni organ, ki deluje kot mehanizem zavor in ravnovesij v sistemu delitve oblasti), so njegove pristojnosti neločljivo povezane z zagotavljanjem neodvisnega, nepristranskega in odgovornega izvajanja sodne oblasti. Obenem so njegove pristojnosti take narave, ki so lastne oblastnemu organu, saj odloča o pravicah, obveznostih in pravnih koristih posameznikov.

Ustavno sodišče je pomen nepristranskega odločanja sodnega sveta in s tem tudi ustreznih zakonskih jamstev za zaščito te kvalitete jasno opredelilo že v odločbi Up-1094/18-13 z dne 21. 2. 2019: »... zahteva po nepristranskem odločanju članov sodnega sveta izhaja iz 22. člena Ustave, pri čemer je nepristranskost treba presojati po kriterijih iz 23. člena Ustave. Eden izmed temeljnih pogojev za zagotovitev nepristranskega odločanja je prepoved, da bi kot član sodnega sveta odločala oseba, glede katere obstajajo okoliščine, ki vzbujajo dvom o njeni nepristranskosti oziroma objektivnosti. Iz pravice do nepristranskosti odločanja izhaja tudi zahteva, da sodni svet pri ravnanju v konkretni zadevi ustvarja oziroma ohrani videz nepristranskosti. Nepristranskost članov sodnega sveta je treba ocenjevati ne le po njenih učinkih (npr. po odsotnosti kršitev procesnih pravic ene izmed strank, po vplivu (ne)pristranskosti na odločitev o glavni stvari), temveč tudi po zunanjem izrazu, namreč kako lahko pristranskost oziroma nepristranskost članov sodnega sveta razumejo udeleženci v postopku in tudi kako se razume v očeh javnosti. Ni dovolj, da sodni svet v postopku ravna in odloča nepristransko; sodni svet mora odločati v taki sestavi, da ne obstajajo nikakršne okoliščine, ki bi vzbujale dvom o videzu nepristranskosti.«

In nato še v odločbi U-I-445/18-13 z dne 14. 10. 2021, v kateri je med upravičene okoliščine za izločitev uvrstilo tudi hierarhične in druge povezave člana sodnega sveta z drugimi udeleženci v postopku, če so take narave, da objektivno upravičujejo pomisleke o nepristranskosti sodnega sveta.

Organ, ki odloča o pravicah, obveznostih ali pravnih koristih, mora po stališču ustavnega sodišča odločati v taki sestavi, da ne obstajajo nikakršne okoliščine, ki bi vzbujale dvom o videzu nepristranskosti. Zato se predlaga, da se sedanji drugi odstavek 30. člena ZSSve izrecno razširi na vse situacije, ko sodni svet odloča o pravicah, obveznostih in pravnih koristih, med drugim tudi na postopke imenovanja in razrešitve predsednikov in podpredsednikov sodišč. Sedanji drugi odstavek namreč posebej ureja institut izločitve le glede izbirnih postopkov za sodniška mesta, postopkov glede napredovanj in uvrstitev v plačne razrede ter glede predlogov za razrešitev sodnikov, pri čemer ni videti razlogov, zakaj enaka jamstva ne bi veljala tudi za postopke imenovanja in razrešitve predsednikov sodišč in ostale postopke, v katerih sodni svet odloča o pravicah, obveznostih in pravnih koristih sodnikov.

---

92 % (24 od 26); na 14. seji 78 % (21 od 27); na 15. seji 94 % (15 od 16); na 16. seji 80 % (16 od 20); na 17. seji 94 % (30 od 32); na 18. seji 91 % (21 od 23); na 19. seji 96 % (24 od 25); na 20. seji 95 % (21 od 22); na 21. seji 95 % (18 od 19); in na 22. seji 86 % (12 od 14) – **v povprečju znaša procent soglasno sprejetih odločitev na navedenih 17 sejah 89 %.**

Enako izhaja iz pregleda zadnjih deset zaporednih rednih sej (33. do 42. seja sodnega sveta), ko je bilo na 33. seji soglasno sprejetih 95 % odločitev (21 od 22); na 34. seji 90 % (18 od 20); na 35. seji 100 %; na 36. seji 97 % (32 od 33); na 37. seji 85 % (23 od 27); na 38. seji 98 % (33 od 37); na 39. seji 100 %; na 40. seji 96 % (23 od 24); na 41. seji ni bilo sprejetih odločitev; na 42. seji 87 % (20 od 23) – **v povprečju znaša procent soglasno sprejetih odločitev na navedenih 10 sejah 93 %.**

Dodatno se predlaga, da se v drugem odstavku 30. člena ZSSve kot izključitveni razlog za izločitev (tj. razlog, ki se taksativno navede in pri katerem se (ne)pristranskost ne ugotavlja, temveč je izločitev na njegovi podlagi avtomatična) posebej navede tudi sorodstveni odnos člana sodnega sveta s predsednikom sodišča, ki v postopku pred sodnim svetom poda mnenje. In da se v novem (tretjem) odstavku kot izključitveni razlog v postopkih izbire in imenovanja sodnikov in dodelitve sodnikov navede tudi službeni odnos člana sodnega sveta s predsednikom sodišča, ki poda mnenje.

Po veljavni ureditvi predsedniki različnih sodišč z mnenjem v postopkih pred sodnim svetom sodelujejo v naslednjih primerih:

1. v postopku izbire kandidatov za prosta sodniška mesta predsednik sodišča, na katerem je razpisano prosto sodniško mesto, za vsakega kandidata poda obrazloženo mnenje o ustreznosti (tretji odstavek veljavnega 16. člena ZSS), nato pa oblikuje še dokončno mnenje, v katerem lahko posebej navede, katere kandidate šteje za najbolj ustrezne (četrti in peti odstavek 16. člena ZSS);
2. v postopkih izbire kandidatov za mesto predsednika ali podpredsednika sodišča sodni svet pridobi mnenje predsednika neposredno višjega sodišča in predsednika vrhovnega sodišča (prvi in drugi odstavek 62.a člena ZS); pri kandidaturah za podpredsedniško mesto pa tudi mnenje predsednika konkretnega sodišča (14. sklep 29. seje sodnega sveta z dne 7. 12. 2000).
3. v postopku razrešitve predsednika sodišča sodni svet pred odločitvijo pridobi mnenje predsednika vrhovnega sodišča (peti odstavek 64. člena ZS) in
4. v postopkih dodelitve sodnikov na druga sodišča ali druge organe predsednik sodišča, s katerega prihaja kandidat, poda mnenje (tretji odstavek 71. člena ZSS).

Po pregledu obrazloženih odločb o imenovanju in razrešitvah predsednikov sodišč, objavljenih na spletni strani sodnega sveta,⁶⁴ je mogoče ugotoviti, da imajo mnenja predsednikov sodišč pomembno težo pri odločitvah sodnega sveta, saj jih le-ta v obrazložitvah svojih odločb skoraj brez izjeme izpostavlja kot enega izmed razlogov za sprejeto odločitev.

Iz zapisnikov sej sodnega sveta nadalje izhaja, da so dokončna mnenja predsednikov sodišč v postopkih izbire kandidatov za sodniška mesta vedno eden od odločilnih kriterijev za sprejem odločitve o tem, katere kandidate sodni svet povabi na razgovor.⁶⁵ Predsednik sodišča je nadalje lahko navzoč tudi pri razgovorih (peti odstavek 18. člena ZSS), zato ga sodni svet vedno vabi na seje, na katerih se izvajajo razgovori s kandidati, s čimer lahko predsedniki sodišč še dodatno vplivajo na končno odločitev sodnega sveta.

Prav tako sodni svet v izhodiščih glede postopkov odločanja o dodelitvah sodnikov, ki jih je sprejel,⁶⁶ sam izpostavlja pomen mnenja predsednika matičnega sodišča, s katerega prihaja sodnik, ki kandidira za dodelitev na drugo sodišče ali v drug organ.

Navedeno kaže na to, da imajo predsedniki sodišč lahko zelo velik (zakonsko dovoljen in dejansko izkazan) vpliv na odločitve sodnega sveta v navedenih postopkih. Nujno je zato, da se ob tem že na zakonski ravni zagotovijo jamstva, ki bodo preprečevala vplive predsednikov, ki bi obstoječi (dovoljeni) okvir presegli in služili drugim, bodisi notranje korporativnim ali osebnim interesom. Kajti prav nezmožnost samoočiščenja in nevarnost zaprtega kroga samoreprodukcije je eden od največkrat izpostavljenih očitkov sodnemu sistemu pri nas. S tega vidika so pri odločanju sodnega sveta, katerega

⁶⁴ <http://www.sodni-svet.si/#/ssvet/staliscalnOdlocitveMenu>.

⁶⁵ Npr. 12. sklep 3. seje z dne 16. 9. 2021; 6. sklep 4. seje z dne 7. 10. 2021; 8. sklep 6. seje z dne 4. 11. 2021; 17. in 18. sklep 7. seje z dne 18. 11. 2021 in 8. sklep 8. seje z dne 2. 12. 2021: objavljeno <http://www.sodni-svet.si/#/ssvet/zapisniki2021Menu>.

⁶⁶ 20. sklep 37. seje 27. 2. 2020 in Priloga II 45. seje 18. 6. 2020.

večino sestavljajo člani, ki so sodniki, zlasti lahko sporne službene ali osebne povezave med člani sodnega sveta in predsedniki sodišč, ki v postopkih sodelujejo z mnenji.

Ustavno sodišče je tako na primer v zadevi Up-1094/18-13 z dne 21. 2. 2019 opredelilo, da je očitak o pristranskosti članice sodnega sveta, ki je bila v času odločanja v izbirnem postopku za prosto sodniško mesto v izvenzakonski zvezi s predsednikom sodišča, ki je podal mnenje o ustreznosti kandidatov, tak razlog, da bi ga moralo sodišče presoditi po vsebini, da bi se lahko odstranil ali pa potrdil videz nepristranskosti.

Predlagatelj zato ocenjuje, da je okoliščina - če je član sodnega sveta v sorodstvenem razmerju s predsednikom sodišča, ki poda mnenje v konkretnem postopku pred sodnim svetom – take narave, da že po objektivnih merilih krni videz nepristranskosti člana in jo je smiselno opredeliti kot izključitveni razlog za vse postopke, v katerih se odloča o pravicah, obveznostih in pravnih koristih sodnikov. Kot rečeno, se s tem že na zakonski ravni zagotovi ustrezno jamstvo nepristranskosti odločanja sodnega sveta, ki obenem tudi utrjuje zaupanje javnosti v delo tega ustavnega organa. Kot je v več svojih odločbah zapisalo Evropsko sodišče za človekove pravice (v nadaljevanju ESČP), dejstvo, da je odločevalec del razširjenega senata, samo po sebi ni odločilno za vprašanje objektivne nepristranskosti. ESČP namreč meni, da okoliščina, da je odločevalec, glede katerega so podane okoliščine, ki vzbujajo dvom v njegovo nepristranskost, del razširjenega senata (ko torej odločitev sprejme večje število oseb skupaj in so le glede ene od njih podane okoliščine, ki vzbujajo dvom v njeno nepristranskost), ne more izničiti dvoma v nepristranskost odločanja celotnega senata, kajti glede na tajnost posvetovanja pred sprejemom odločitve je, *tako ESČP*, nemogoče ugotoviti, kakšen oziroma kolikšen dejanski vpliv je imel posamezni odločevalec pri odločanju.⁶⁷

Dodatno je po presoji predlagatelja z vidika objektivnega videza nepristranskosti odločanja sodnega sveta smiselno kot izključitveni razlog v *postopkih izbire sodnikov za prosto sodniško mesto in v postopkih dodelitve sodnikov* opredeliti tudi službeno razmerje člana sodnega sveta s predsednikom sodišča, ki poda mnenje o kandidatih. Ustavno sodišče je v odločbi U-I-445/18-13 z dne 14. 10. 2021 med upravičene okoliščine za izločitev uvrstilo tudi hierarhične in druge povezave člana sodnega sveta z drugimi udeleženci v postopku, če so take narave, da objektivno upravičujejo pomisleke o nepristranskosti sodnega sveta. V postopkih izbire sodnikov za prosto sodniško mesto in v postopkih dodelitve sodnikov mnenje poda predsednik sodišča, na katerem je razpisano prosto sodniško mesto oziroma s katerega sodnik, ki kandidira za dodelitev na drugo sodišče ali v drug organ, prihaja. Nevarnost notranjega korporativizma je zato v teh postopkih največja. Predsednik ima v njih očitni interes za to, kateri kandidat bo na koncu izbran za sodniško mesto na njegovem sodišču oziroma ali bo »njegov« sodnik dodeljen na drugo sodišče ali v drug organ. Če je torej član sodnega sveta sodnik sodišča, na katerem je razpisano prosto sodniško mesto in katerega predsednik poda mnenje o kandidatih za to mesto, obenem pa mu zakon daje tudi možnost predstaviti svoje preference glede tega, kateri kandidat bi bil najprimernejši, je z vidika objektivnega videza nepristranskosti službena povezava med predsednikom sodišča in članom sodnega sveta taka okoliščina, da pri razumnem posamezniku lahko vzbudi dvom v nepristranskost njegovega odločanja, posledično pa tudi odločanja sodnega sveta kot celote. Treba je namreč upoštevati, da imajo predsedniki sodišč tudi relativno velike (sistemske) pristojnosti v razmerju do sodnikov: (1) pristojni so za razporejanje sodnikov po posameznih pravnih področjih in podpodročjih (prvi odstavek 71. člena ZS); (2) v okviru skrbi za redno izvrševanje sodne oblasti lahko od sodnika zahtevajo poročilo v konkretni sodni zadevi in odredijo ukrepe za hitrejše reševanje zadeve (71. c člen ZS); (3) pristojni so za vnašanje podatkov v osebne spise sodnikov, ki so temelj za ocenjevanje njihovega dela (peti odstavek 31. člena ZSS); (4) lahko predlagajo predčasno ocenjevanje dela sodnika (prvi odstavek 31. člena ZSS); (5) v postopku ocenjevanja podajo mnenje o

⁶⁷ Vodnik k 6. členu Evropske konvencije za človekove pravice, točka 122: https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/guide_art_6_criminal_eng.

delu sodnika (3. člen Meril za kakovost dela sodnikov za oceno sodniške službe); (6) odločajo o izrabi dopusta in o odsotnosti zaradi izobraževanja (tretji odstavek 59. člena ZSS ter peti odstavek 63. in 64. člen ZSS); in (7) so legitimirani podati pobudo za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika (drugi odstavek 45. člena ZSSve). Dodatno pa je na tem mestu smiselno tudi ponovno opozorilo na raziskavi ENCJ iz leta 2019 in 2022, po katerih zelo majhen odstotek slovenskih sodnikov meni, da so bili njihovi kolegi imenovani ali so napredovali le na podlagi svojih sposobnosti in izkušenj, in po kateri je Slovenija pod povprečjem glede zaznave sodnikov o neodvisnosti sodnega sveta.

Veljavni ZSSve nadalje nima določb o tem, kdo in v kakšnem postopku odloči o predlogu za izločitev; teh določb pa nima niti Poslovnik sodnega sveta. Obenem v tem pogledu določbe Zakona o splošnem upravnem postopku niso v celoti primerne za sui generis kolegijski organ, kot je sodni svet, zato se predlaga dopolnitev instituta izločitve z ureditvijo postopka odločanja, in sicer na način, da bo:

- predlog za izločitev posameznega člana lahko podal vsak član sodnega sveta ali udeleženec v postopku;
- če bo sodni svet predlogu ugodil, bo odločitev o tem vnesena v zapisnik in ne bo vsebovala obrazložitve; če bo predlog zavrnjen, bo moral sodni svet odločitev obrazložiti v odločbi glede glavne stvari;
- zoper odločitev o izločitvi oziroma neizločitvi ne bo posebne pritožbe; nepravilnosti v zvezi s tem se bodo lahko uveljavljale s pravnim sredstvom zoper odločitev sodnega sveta v sami zadevi.

3.4 Disciplinski postopek in disciplinski organi

Izhodišče za predlagane spremembe ZSSve glede disciplinskih organov in disciplinskega postopka zoper sodnike predstavljajo konkretne pobude pravosodnih deležnikov in ustavnosodna presoja:

- Sodni svet, Izhodišča sprememb in dopolnitev zakonskih določb, ki urejajo disciplinske postopke zoper sodnike z dne 4. 3. 2021⁶⁸;
- Predsednik disciplinskega sodišča pri sodnem svetu, dopis z dne 28. 1. 2020, št. Su DZ 20/2019
- Disciplinska tožilka, pobuda z dne 15. 10. 2019;
- Vrhovno sodišče, sklep z dne 19. 6. 2018, št. U 2/2018-6, o vložitvi zahteve za oceno ustavnosti prvega in drugega odstavka 40. člena ter drugega in tretjega odstavka 45. člena ZSSve; ter sklep z dne 10. 9. 2019, št. U 4/2019-23, o zavrženju tožbe disciplinske tožilke zaradi pomanjkanja aktivne legitimacije in
- Ustavno sodišče, odločba o ugotovitvi, da sta prvi in drugi odstavek 40. člena ter drugi odstavek 45. člena ZSSve v neskladju z ustavo, kar je zakonodajalec dolžan odpraviti v roku enega leta (U-I-445/18-13 z dne 14. 10. 2021).

3.4.1 Veljavna ureditev disciplinskih postopkov in problematika le-teh

Zaradi raznolike sestave je sodni svet prost teženj po zaščiti »sodniškega ceha«. Čeprav so v sodnem svetu s svojimi izvoljenimi predstavniki večinsko zastopani sodniki, njegovo sestavo dopolnjujejo člani, ki jih v sodelovanju postavljata zakonodajna veja oblasti in predsednik republike. Poleg tega o najpomembnejših odločitvah sodni svet odloča z dvotretjinsko večino vseh članov, kar pomeni, da člani sodniki, ki so v sodnem svetu zastopani večinsko, ne morejo sami sprejemati odločitev, ki so pomembne

---

⁶⁸ Dostopno na: <http://www.sodni-svet.si/doc/disciplinskiorgani/Izhodi%C5%A1%C4%8Da%20sprememb%20in%20dopolnitev%20zakonskih%20dolo%C4%8Db,%20ki%20urejajo%20disciplinske%20postopke%20zoper%20sodnike.pdf>.

za delovanje sodstva in položaj sodnikov. Tako je sodni svet organ s posebno vlogo, za katerega ni mogoče trditi, da je (le) zastopnik sodne veje oblasti.⁶⁹

Izhajajoč iz te kvalitete sodnega sveta je ZSSve prinesel bistvene spremembe na področju disciplinske odgovornosti sodnikov in se nanašajo na imenovanje in razrešitev disciplinskih organov ter disciplinski postopek. ZSSve je pristojnost za vodenje disciplinskih postopkov prenesel s sodstva na sodni svet oziroma njegova samostojna delovna telesa, tj. disciplinske organe. Posledično je na novo uredil tudi disciplinski postopek, katerega temeljna značilnost je, da ni več dvostopenjski. *Cilj teh sprememb je bil zagotoviti večjo neodvisnost disciplinskih postopkov, posledično pa tudi povečanje oziroma krepitev zaupanja v sodstvo*.⁷⁰ Določbe, ki urejajo disciplinsko odgovornost sodnikov (disciplinske kršitve; sankcije; zastaranje), pa še naprej ostajajo v zakonu, ki ureja položaj, pravice in obveznosti sodnikov (ZSS), in so predmet zakonodajne revizije v predlogu novega ZSS-1.

Od uveljavitve ZSSve disciplinski postopek ni več dvostopenjski. Disciplinsko sodišče je eno samo in ga sestavlja devet članov: trije člani so iz vrst članov sodnega sveta, izmed katerih je eden predsednik disciplinskega sodišča, druga dva pa njegova namestnika, šest članov pa je iz vrst sodnikov, od katerih sta dva vrhovna, dva višja in dva sodnika prve stopnje (prvi odstavek 40. člena ZSSve). Vse člane disciplinskih organov imenuje sodni svet z dvotretjinsko večino vseh članov (tretji odstavek 38. člena ZSSve). Dodatna kvaliteta, ki jo je glede oblikovanja disciplinskih organov za sodnike prinesel ZSSve, pa je možnost, da so člani disciplinskega sodišča prek članov sodnega sveta lahko tudi zunanji pravni strokovnjaki, ne samo sodniki. V sedANJI sestavi disciplinskega sodišča so vsi trije člani sodnega sveta ne sodniki; predsednik disciplinskega sodišča je odvetnik mag. Emil Zakonjšek, njegova namestnika pa upokojeni notar Andrej Rozman in profesor Pravne fakultete Univerze v Mariboru dr. Saša Prelič. S tem je bila dana še dodatna teža zagotavljanju neodvisnosti disciplinskih postopkov (zlasti t. i. notranje neodvisnosti sodnikov, neodvisnosti sodnikov od pritiskov znotraj sodstva samega), posledično pa tudi krepitvi zaupanja javnosti v sodstvo.

Disciplinski postopek lahko uvede disciplinski tožilec z vložitvijo predloga za opravo preiskovalnih dejanj ali z neposredno vložitvijo obtožnega predloga za izrek disciplinske sankcije (prvi odstavek 39. člena v zvezi s prvim odstavkom 45. člena ZSSve). Pobudo za uvedbo disciplinskega postopka pa lahko disciplinskemu tožilcu podajo predsednik sodišča, pri katerem sodnik opravlja sodniško službo, predsednik neposredno višjega sodišča, predsednik vrhovnega sodišča, sodni svet in minister za pravosodje (drugi odstavek 45. člena ZSSve).

Disciplinsko sodišče odloča v posamezni zadevi v senatu treh članov, izmed katerih sta najmanj dva člana sodnika; predsednik senata je predsednik disciplinskega sodišča ali njegov namestnik, ki so tudi člani sodnega sveta; najmanj eden od preostalih članov pa mora biti sodnik z enakim položajem sodnika, kot ga ima sodnik, zoper katerega teče disciplinski postopek (drugi odstavek 40. člena ZSSve). To pa pomeni, da disciplinskemu senatu v posameznem postopku po veljavni ureditvi vedno predseduje član sodnega sveta.

Disciplinsko sodišče vodi postopek ob smiselni uporabi določb zakona, ki ureja skrajšani kazenski postopek pred okrajnim sodiščem (prvi odstavek 44. člena ZSSve). Sodno varstvo zoper njegove odločitve pa lahko sodnik (ne tudi disciplinski tožilec!) uveljavlja v upravnem sporu, v katerem odloča vrhovno sodišče v senatu petih sodnikov (43. člen ZSSve).

Z vidika določb o disciplinskih organih in o disciplinskem postopku predlog zakona naslavlja naslednja problemska področja:

⁶⁹ Ustavno sodišče, št. U-I-224/96 z dne 22. maja 1997.

⁷⁰ Obrazložitev k 37. členu Predloga zakona o sodnem svetu, stran 53.

(1) Prenos pristojnosti vodenja disciplinskih postopkov s sodstva na sodni svet je postavil *vprašanje ustavne skladnosti dvojne vloge sodnega sveta, ki sedaj v disciplinskih postopkih lahko hkrati nastopa kot pobudnik in po svojih članih tudi kot rabsodnik*. Na zahtevo vrhovnega sodišča v konkretni zadevi je ustavno sodišče z odločbo U-I-445/18-13 z dne 14. 10. 2021 ugotovilo, da sta zaradi tega prvi in drugi odstavek 40. člena ter drugi odstavek 45. člena ZSSve v neskladju z ustavo.

(2) Praksa je na procesnem področju kot največjo dilemo izpostavila še *vprašanje ustreznosti ureditve, po kateri se disciplinski postopek do izdaje odločbe vodi ob smiselni uporabi zakona, ki ureja skrajšani kazenski postopek (prvi odstavek 44. člena ZSSve), pravno varstvo zoper odločitev disciplinskega sodišča pa se nato zagotavlja v upravnem sporu (43. člen v zvezi s 36. členom ZSSve)*. Na ta razkorak med naravo obeh postopkov je v postopku sprejemanja ZSSve opozarjala že Zakonodajnoppravna služba državnega zbora.⁷¹ Dejstvo je, da je »disciplinska odgovornost po svoji naravi kaznovalna odgovornost«,⁷² kar se v okviru predmetnega postopka kaže v določbah 85. člena ZSS o smiselni uporabi Kazenskega zakonika (v nadaljnjem besedilu KZ-1)⁷³ glede disciplinske odgovornosti sodnikov in 44. člena ZSSve o smiselni uporabi zakona, ki ureja kazenski postopek, glede same izvedbe disciplinskega postopka. Na drugi strani pa upravni spor predstavlja specializirano sodno varstvo, pri čemer je treba poudariti, da odločbe, izdane v disciplinskem postopku, nimajo narave posamičnega upravnega akta. Naveden razkorak med naravo postopkovnih določil se je nato tudi v praksi izkazal za problematičnega z vidika več vprašanj, kot opozarja sodni svet. Med njimi je temeljno vprašanje, kakšen je lahko obseg presoje tožbe v upravnem sporu zoper odločitev disciplinskega sodišča; kdo je v primeru, če disciplinski tožilec vložil tožbo, pristojen za vložitev odgovora na tožbo; ali disciplinski sklep postane dokončen in izvršljiv v upravnoprocesnem smislu; po določbah katerega (procesnega) zakona se udeležencem v disciplinskem postopku vroča odločitev disciplinskega sodišča.

(3) Z vidika zagotavljanja javnega interesa pri uveljavljanju odgovornosti sodnikov, ki ga v disciplinskih postopkih zastopa predvsem disciplinski tožilec, pa se je kot problem izpostavila tudi ureditev 43. člena ZSSve, po kateri ima pravno sredstvo zoper odločitev disciplinskega sodišča le sodnik, disciplinski tožilec pa ne.⁷⁴

3.4.2 Nepriistransko in neodvisno odločanje disciplinskega sodišča

Ustavno sodišče je v odločbi U-I-445/18-13 z dne 14. 10. 2021 opredelilo naravo odločanja disciplinskega sodišča v postopkih zoper sodnike po veljavnem ZSSve:

- Odločanje o disciplinskih kršitvah *ni izvrševanje sodne funkcije*, vseeno pa imajo disciplinski organi sodnega sveta pristojnost, ki je lastna oblastnemu organu, saj disciplinsko sodišče *odloča o pravicah, obveznostih in pravnih koristih posameznikov*.⁷⁵
- Posledično tudi za disciplinsko sodišče po stališču ustavnega sodišča *velja zahteva po nepristranskem odločanju*, in sicer na podlagi 22. člena Ustave, ob upoštevanju meril za presojo nepristranskosti iz prvega odstavka 23. člena Ustave.⁷⁶
- Nepriistranskost članov senata disciplinskega sodišča je treba ocenjevati ne le po njenih učinkih (npr. po odsotnosti kršitev procesnih pravic ene izmed strank, po vplivu (ne)pristranskosti na odločitev o glavni stvari), temveč tudi po zunanjem izrazu, namreč, kako lahko pristranskost

⁷¹ Mnenje Zakonodajnoppravne službe državnega zbora k predlogu ZSSve, št. 700-04/16-6 z dne 22. 3. 2017.

⁷² Odločba Ustavnega sodišča opr. št. U-I-308/07, Up-1094/06 z dne 2. 4. 2009, evidenčni stavek.

⁷³ Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo.

⁷⁴ Vrhovno sodišče, sklep z dne 10. 9. 2019, št. U 4/2019-23.

⁷⁵ Odločba U-I-445/18-13 z dne 14. 10. 2021, točka 16 obrazložitve.

⁷⁶ Prav tam, točka 17 obrazložitve.

oziroma nepristranskost članov senata disciplinskega sodišča razumejo udeleženci v postopku in tudi kako jo razume javnost. Zato ni dovolj, da disciplinsko sodišče v postopku ravna in odloča nepristransko; *senat disciplinskega sodišča mora odločati v taki sestavi, da ne obstajajo nikakršne okoliščine, ki bi vzbujale dvom o videzu nepristranskosti.*⁷⁷

Obenem je v navedeni odločbi ustavno sodišče ugotovilo, da veljavna ureditev ZSSve ne daje garancije, da bo v primeru, ko je sodni svet tisti, ki na podlagi drugega odstavka 45. člena ZSSve poda pobudo za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika, senat disciplinskega sodišča odločal v taki sestavi, da ne bi bil že po objektivnih merilih okrnjen videz njegove nepristranskosti, saj v skladu z drugim odstavkom 40. člena ZSSve senatu disciplinskega sodišča v vsakem posamičnem primeru vedno predseduje član disciplinskega sodišča, ki je tudi član sodnega sveta.⁷⁸ V tem primeru namreč ista oseba sodeluje tako pri odločanju o razlogih za uvedbo disciplinskega postopka kot nato tudi pri odločanju o disciplinski odgovornosti; to pa je okoliščina, ki po oceni ustavnega sodišča že po objektivnem merilu ustvarja upravičen dvom o nepristranskosti iste osebe v sestavi disciplinskega sodišča pri odločanju o disciplinski odgovornosti.⁷⁹

Ustavni sodnik in predsednik ustavnega sodišča prof. dr. Matej Accetto je v ločenem mnenju nadalje opozoril tudi na to, da je že sama seznanitev članov sodnega sveta s spornim primerom, ki nato rezultira še v disciplinskem postopku, iz enakih razlogov lahko sporna z vidika objektivnega videza nepristranskosti konkretnega senata disciplinskega sodišča, ki mu predseduje član sodnega sveta; četudi na primer sodni svet v zvezi s tem primerom ne sprejme odločitve o vložitvi pobude za uvedbo disciplinskega postopka in pobudo nato disciplinskemu tožilcu poda drug legitimiran subjekt ali organ. Če namreč sodni svet v okviru svojih pristojnosti obravnava določen konkretni primer in se njegovi člani na seji seznanijo z okoliščinami tega primera, morda celo sprejmejo kakšno odločitev v zvezi z njim, nato pa navedeni primer postane še predmet disciplinske obravnave, zopet nastopi situacija, ko v posledičnem disciplinskem senatu sodeluje oseba, ki je s primerom že seznanjena in si je o njem že lahko ustvarila določeno mnenje.

Pri iskanju najprimernejše rešitve za odpravo ugotovljene ustavne neskladnosti je predlagatelj sledil dvema ključnima izhodiščema – ustavno skladna ureditev ZSSve in nadaljevanje prizadevanj, ki so bila vodilo pri sprejemanju ZSSve v letu 2017, to pa je, da se nad delovanjem sodstva zagotovi demokratičen nadzor, ki ne bo imel političnega, temveč strokoven predznak.

Veljavni ZSSve je sodnemu svetu glede področja disciplinske odgovornosti sodnikov dal vodilno vlogo v navedenih ozirih:

1. pri organizaciji dela teh organov (sodni svet imenuje disciplinske organe in jim zagotavlja vse pogoje za delo);
2. pri vodenju / upravljanju disciplinskega sodišča (člani sodnega sveta so imenovani za predsednika disciplinskega sodišča in njegova dva namestnika; predsednik in namestnika organizacijsko vodijo sodišče; določajo sestave posameznih senatov v disciplinskih postopkih);
3. pri iniciaciji disciplinskih postopkov (sodni svet ima pristojnost podajati pobude za uvedbo disciplinskih postopkov); in
4. pri samem „sojenju“ (predsednik disciplinskega sodišča in njegova namestnika, ki so imenovani iz vrst članov sodnega sveta, imajo vedno tudi vlogo predsednika senata v posamezni disciplinski zadevi).

---

⁷⁷ Prav tam, točka 21 obrazložitve.

⁷⁸ Prav tam, točka 28 obrazložitve.

⁷⁹ Prav tam, točka 24 obrazložitve.

V tem pogledu predlagatelj sprejema opozorilo sodnega sveta, utemeljeno na odločbi ustavnega sodišča, da je sistemska povezanost sodnega sveta in disciplinskih organov po veljavnem ZSSve tako močna, da je z vidika skladnosti z Ustavo smiselno, da se sodnemu svetu pristojnost podajati pobude za disciplinske postopke zoper sodnike odvzame.

Vendar pa ta rešitev sama zase še ne zagotavlja v celoti odprave ugotovljene neustavnosti. V primeru, ko sodni svet v okviru svojih pristojnosti obravnava določen konkretni primer in se njegovi člani na seji seznanijo z okoliščinami tega primera, morda celo sprejmejo kakšno odločitev v zvezi z njim, nato pa navedeni primer postane še predmet disciplinske obravnave, zopet nastopi situacija, ko v posledičnem disciplinskem senatu sodeluje oseba, ki je s primerom že seznanjena in si je o njem že lahko ustvarila določeno mnenje, četudi sodni svet pobude za uvedbo disciplinskega postopka formalno ne poda. Na predlog sodnega sveta je zato v predlogu dodan še institut imenovanja nadomestnega predsednika disciplinskega senata, ki bo prevzel funkcijo predsednika senata v konkretni zadevi, ko člani sodnega sveta, ki so imenovani za predsednika in namestnika disciplinskega sodišča, iz pravnih ali dejanskih razlogov ne bodo mogli prevzeti položaja predsednika senata.

Predlaga se, da se sodnemu svetu ukine pristojnost podajati pobude za uvedbo disciplinskega postopka ter obenem za primer, ko predsednik disciplinskega sodišča in njegova namestnika zaradi pravnih ali dejanskih razlogov ne bodo mogli sodelovati v konkretni disciplinski zadevi kot predsedniki senata, določi, da bo sodni svet imenoval predsednika senata izmed preostalih članov sodnega sveta. Če tudi noben od preostalih članov sodnega sveta zaradi pravnih ali stvarnih razlogov ne bo mogel prevzeti položaja predsednika senata, pa bo sodni svet le-tega imenoval izmed preostalih članov disciplinskega sodišča, ki prihajajo iz vrst sodnikov, v skladu z razporedom dela članov disciplinskega sodišča.

Dodatno se za celostno rešitev ugotovljenega ustavnega neskladja na predlog sodnega sveta z novelo uvaja tudi določba, ki bo urejala, kdo odloča o izločitvah članov disciplinskih organov. To bo v primeru članov disciplinskega sodišča predsednik disciplinskega sodišča (po vzoru vloge predsednika sodišča v sodnih postopkih); v primeru predloga za izločitev predsednika disciplinskega sodišča ter disciplinskega tožilca pa sodni svet. Sestava senata v posamezni disciplinski zadevi bo določena v naprej, v skladu z razporedom dela, ki ga bo moral sprejeti predsednik disciplinskega sodišča.

3.4.3 Disciplinski tožilec

Po veljavnem ZSSve je za celotno sodstvo (za vse sodnike) na območju države predviden le en tožilec, ki ima enega namestnika (prvi odstavek 38. člena ZSSve). Pri tem pa namestnik lahko vlaga in zastopa predloge za disciplinsko sankcioniranje le v odsotnosti disciplinskega tožilca (prvi odstavek 39. člena ZSSve).

V zvezi s tem je predlagatelj v noveli sledil opozorilu sodnega sveta, da bi moral imeti disciplinski tožilec vsaj dva namestnika, ki bi lahko vlagala in zastopala predloge za disciplinsko sankcioniranje sodnikov enakovredno z disciplinskim tožilcem, torej ne le v njegovi odsotnosti. Sodni svet namreč opozarja, da je bilo število prejetih pobud za uvedbo disciplinskega postopka v nekem obdobju (od uveljavitve ZSSve do 2019) relativno veliko, obenem pa je od leta 2017 kar štirikrat moral odločati o predlogu disciplinskega tožilca za izločitev. Predlagatelj zato predlaga, da se sedanja ureditev, ki predvideva enega disciplinskega tožilca z enim namestnikom za primer njegove odsotnosti, nadomesti z rešitvijo, po kateri bodo disciplinski tožilci trije in bodo enakovredno lahko podajali in zastopali pobude za izrek disciplinskih sankcij zoper sodnike.

Ob tem je predlagatelj sledil predlogu sodnega sveta tudi glede tega, da se nabor možnih kandidatov za disciplinske tožilce razširi še na sodnike višjih sodišč. Trenutno je disciplinski tožilec in njegov namestnik lahko le vrhovni sodnik (drugi odstavek 39. člena ZSSve). Prav je, da je organ, ki zastopa javni interes v disciplinskih postopkih zoper sodnike in hkrati zagotavlja spoštovanje sodniške

neodvisnosti, strokovno kar najboljše usposobljen, zlasti pa neodvisen in avtonomen subjekt. V sodni hierarhiji imajo z vidika t. i. notranje neodvisnosti najbolj avtonomen položaj prav vrhovni sodniki, ki so dosegli največ, kar v sodnem sistemu lahko. Vendar pa je krog vrhovnih sodnikov omejen; izkušeni strokovnjaki pa so tudi višji sodniki. Vrhovni sodniki imajo poleg sojenja po veljavni zakonodaji več drugih vlog tako pri sodnoupornih nalogah znotraj sodstva (sodelovanje v personalnih svetih in disciplinskih organih) kot drugih, širše v pravosodju (disciplinsko sodišče pri OZS; disciplinsko sodišče 2. stopnje za državne tožilce; volilna komisija pri sodnem svetu; disciplinsko sodišče in vloga disciplinskega tožilca pri sodnem svetu) in v organizaciji državne oblasti (npr. članstvo in predsedovanje državni volilni komisiji). Obenem se od njih pričakuje strokovni prispevek v obliki člankov in razprav, sodelovanja v delovnih skupinah za izboljšanje kakovosti sodstva, pri izvajanju izobraževalnih programov CIP-a, pa tudi z vidika sodelovanja na mednarodnem nivoju (npr. predsedovanje Posvetovalnemu svetu evropskih sodnikov pri Svetu Evrope - CCJE; sodelovanje v Evropski mreži sodnih svetov - ENCJ).

V primeru, da bodo v disciplinskem postopku obravnavana ravnanja vrhovnega sodnika, pa predlagatelj na opozorilo sodnega sveta še določa, *da bo v tem primeru predlog za opravo preiskovalnih dejanj oziroma predlog za izrek disciplinske sankcije moral zastopati in vlagati disciplinski tožilec, ki je vrhovni sodnik.*

3.4.5 Disciplinska evidenca

Na predlog sodnega sveta je predlagatelj v predlogu ZSS-1 uredil tudi vprašanje rehabilitacije sodnikov z izbrisom izrečene disciplinske sankcije iz evidenc. To pa posledično terja ustrezno *zakonsko ureditev in podlago za vodenje evidence o izrečenih disciplinskih sankcijah*, kar se v predlogu zakona rešuje tako,:

- da bo disciplinsko sodišče trajno vodilo evidenco o izrečenih disciplinskih sankcijah, ob upoštevanju pravice do izbrisa iz nje; to pomeni, da se v evidenci ne bodo vodile tudi morebitne oprostilne in druge odločbe disciplinskega sodišča, s katerimi ne bo ugotovljena disciplinska odgovornost sodnika in izrečena disciplinska sankcija;
- določeni so tudi podatki, ki se v evidenci lahko vodijo in obdelujejo (ime in priimek sodnika, sodniško mesto in naziv sodnika, številka in datum odločbe disciplinskega sodišča in izrečena disciplinska sankcija).

Za potrebe delovnega procesa disciplinskih organov, zlasti za potrebe enotne prakse pri odločanju v disciplinskih postopkih, *se uvaja tudi zakonska podlaga za vodenje zbirke neobdelane prakse disciplinskega sodišča*, do katere bodo imeli dostop le člani disciplinskih organov in tajnik disciplinskih organov, drugo osebje v strokovni službi sodnega sveta pa le do tistega dela zbirke, ki se bo vsebinsko nanašal na njihovo delovno področje.

3.4.6 Disciplinski postopek

Disciplinski postopek je mehanizem za uveljavljanje odgovornosti sodnikov, ki mora biti po svoji naravi hiter, ob spoštovanju temeljnih postulatov, ki zagotavljajo poštenost postopka in varstvo sodniške neodvisnosti. V zvezi s tem je predlagatelj v noveli sledil obrazloženim predlogom sodnega sveta in podal naslednje rešitve.

a) Možnost izvedbe disciplinske obravnave brez navzočnosti sodnika

V skrajšanem kazenskem postopku je na podlagi 442. člena ZKP eden od pogojev za izvedbo glavne obravnave v obdolženčevi nenavzočnosti okoliščina, da je bil obdolženec pred tem zaslišan. Sicer mora sodišče zoper obdolženca uporabiti prisilne ukrepe za privedbo na sodišče (307. člen ZKP). Sodni svet

opozarja, da taka rešitev za zagotovitev navzočnosti sodnika na disciplinski obravnavi ni primerna, in predlaga specialno ureditev pogojev za izvedbo disciplinske obravnave v nenavzočnosti disciplinskega obdolženca.

Razlogi, ki govorijo v prid temu predlogu, so:

- Disciplinski postopek ni kazenski postopek; je odgovornostni mehanizem, ki mora zagotavljati, da se nepravilnosti znotraj delovnega kolektiva (konkretno posameznega sodišča) čimprej odpravijo in s tem zagotovi nemoten delovni proces.
- Sodniki so vrhunski pravni strokovnjaki, od katerih se utemeljeno pričakuje tudi visoka stopnja osebnostne integritete. Ta pa narekuje, da v morebitnem disciplinskem postopku aktivno in transparentno sodelujejo.
- Sodniki so nosilci oblasti, zato bi bilo izvajanje prisilnih ukrepov za zagotovitev njihove navzočnosti v disciplinskem postopku lahko sporno, predvsem pa ne primerno.

Predlaga se zato, da bo disciplinsko sodišče lahko izvedlo disciplinsko obravnavo tudi v primeru, da se je sodnik ne bo udeležil, pod dvema, kumulativno podanima pogojema, in sicer če njegov izostanek ne bo upravičen in njegova navzočnost ne bo nujna.

b) Poenostavitev vlaganja vlog in vročanja pisanj

Iz razlogov, navedenih v predhodnih odstavkih, in ob upoštevanju, da mora biti disciplinski postopek učinkovit (hiter), se v predlogu posebej ureja tudi vprašanje vlaganja vlog in vročanja pisanj.

V disciplinskih postopkih *bo mogoče vloge, ki niso vezane na rok, s strani disciplinskih obdolžencev in drugih udeležencev vlagati tudi po elektronski poti na uradni elektronski naslov sodnega sveta brez varnega elektronskega podpisa, če istovetnost vlagatelja ne bo sporna.* Vloge, vezane na rok, pa se bodo še naprej morale vlagati v skladu s smiselno uporabo določb zakona, ki ureja skrajšani kazenski postopek, s čimer se zagotavlja, da se disciplinski postopki ne bodo zavlačevali zaradi morebitnega ugotavljanja pravočasnosti procesnih dejanj udeležencev.

Disciplinsko sodišče in disciplinski tožilec bodo pisanja disciplinskemu obdolžencu in drugim udeležencem, ki so sodniki, praviloma vročali na delovnem mestu (tj. na sodišču, na katerem opravljajo sodniško službo); dodaja pa se tudi možnost vročanja pisanj na elektronske naslove udeležencev, ki sicer ne izpolnjujejo zahtev varnih elektronskih predalov, če bodo naslovljenci s tem predhodno seznanjeni in pisno soglašati s takim načinom vročanja. S tem se omogoča, da bo v disciplinskih postopkih sodnikom mogoče vročati pisanja tudi na službene in domače elektronske naslove.

c) Javnost disciplinskih postopkov

ZSSve je v drugem odstavku 44. člena določil, da disciplinski postopek ni javen, razen če sodnik v postopku temu izrecno nasprotuje.

Sodni svet je o dilemi glede večje transparentnosti disciplinskih postopkov zoper sodnike že v letu 2018 opozoril na to,⁸⁰ da reševanje tega vprašanja terja na eni strani temeljit strokovni razmislek o razmerju 44. člena Zakona o sodnem svetu (ZSSve) do Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ) in v tem pogledu o njegovi ustavnoskladni razlagi z upoštevanjem pravice do sodnega varstva po neodvisnem, nepristranskem sodišču (23. člen URS), ki zahteva zaščito sodstva pred krnjenjem njegove

---

⁸⁰ Dopis sodnega sveta Ministrstvu za pravosodje z dne 5. 2. 2018, št. Su 22/2018-2.

integritete, na eni strani ter pravice do svobode izražanja, katere del je (razen v zakonsko določenih primerih) tudi pravica do prostega dostopa do informacij javnega značaja (39. člen URS), na drugi strani. Hkrati pa to vprašanje ne more biti samo stvar pravno-formalne tehnike razlage zakonov, ampak ima odgovor nanj tudi pravno-politično dimenzijo. Koliko in kaj se lahko oz. mora objavljati v zvezi s sodniki in konkretno disciplinskimi postopki, je odvisno tudi od konkretnih družbenih danosti (stopnje pravne zavesti; politične kulture; zaupanja javnosti v sodstvo). Z drugimi besedami, pri odgovoru na zastavljeno pobudo je treba najti pravo razmerje med varstvom sodstva in sodnikov na eni strani ter zahtevo po transparentnem delovanju sodne veje oblasti na drugi strani.

Kompleksno pa je vprašanje tudi zato, ker so ravni možne transparentnosti disciplinskih postopkov različne, in sicer od tega, da se v zvezi z disciplinskimi postopki javno objavljajo oziroma so javno dostopni le splošni podatki o številu disciplinskih postopkov in izrečenih disciplinskih sankcij (kar je že sedaj predmet letnega poročila vrhovnega sodišča); do tega, da so javno dostopni podatki o tem, kateri sodniki so v disciplinskem postopku in zaradi katerih ravnanj; sam potek konkretnih postopkov zoper znane sodnike (razpisi obravnav; zapisniki obravnav; podatek o zaključku postopka); izrek sodbe disciplinskega organa in morebitna disciplinska kazen; celotna odločba z obrazložitvijo ali od vsega tega zgolj anonimizirane odločbe disciplinskih organov.

*Sodni svet je zaenkrat mnenja, da je določilo 44. člena ZSSve v razmerju do ZDIJZ tako *lex specialis* kot *lex posterior*, zaradi česar so zaradi varstva integritete sodstva in sodnikov iz prostega dostopa informacij javnega značaja izvzeti vsi podatki o tekočih disciplinskih postopkih zoper sodnike do njihovega pravnomočnega zaključka. Javnosti pa bi bili lahko dostopni le podatki o pravnomočno izrečenih disciplinskih sankcijah zoper posamezne sodnike.*

Dodatno sodni svet v svojih izhodiščih za prenovo področja disciplinske odgovornosti sodnikov predlaga, da bilo mogoče odrediti javno obravnavo v tekočih disciplinskih postopkih v primeru, ko se sodnik o tem sam izjavlja v javnosti, ali če je bilo ravnanje, ki je predmet disciplinske obravnave, storjeno v javnosti.⁸¹

Mednarodni dokumenti pri razmisleku o javnosti disciplinskih postopkov zoper sodnike v prvi vrsti postavljajo v ospredje varstvo neodvisnosti sodnikov. Tako ENCJ⁸² kot Organizacija združenih narodov (v nadaljnjem besedilu OZN)⁸³ opozarjata, da zaradi varstva neodvisnosti in avtoritete sodstva ni zaželeno, da bi bili disciplinski postopki javni, vsaj dokler ni izrečena sankcija. Po drugi strani iz istega razloga drugi mednarodni dokumenti poudarjajo, da disciplinski postopki zoper sodnike ne smejo potekati v tajnosti.⁸⁴

Predlagatelj zato ocenjuje, da sedanja ureditev glede ne-javnosti *odprtih* disciplinskih postopkov spoštuje ustrezno ravnovesje med varstvom sodniške neodvisnosti in pravico do dostopa do informacij

---

⁸¹ Izhodišča sprememb in dopolnitev zakonskih določb, ki urejajo disciplinske postopke zoper sodnike.

⁸² Minimum Judicial Standards V, Disciplinary proceedings and liability of judges, ENCJ Report 2014-2015, str. 41, 10. točka standardov:

https://www.encj.eu/images/stories/pdf/GA/Hague/encj_report_minimum_standards_v_adopted_ga_june_2015.pdf

⁸³ Temeljna načela Združenih narodov o neodvisnosti in samostojnosti sodstva, sprejeta 1985:

<https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/independencejudiciary.aspx>.

⁸⁴ Kijevska priporočila o neodvisnosti pravosodja v Vzhodni Evropi, Južnem Kavkazu in Srednji Aziji, ki jih je razvila skupina neodvisnih strokovnjakov pod vodstvom Urada za demokratične institucije in človekove pravice pri Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) in Inštituta Max Planck za primerjalno javno pravo in mednarodno pravo: 26. točka, stran 6: <https://www.osce.org/files/f/documents/a/3/73487.pdf>.

Beneška komisija, Mnenje št. 774/2014, Rim, 10-11 oktober 2014, stran 8, točka B:

[https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2014\)032-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2014)032-e).

javnega značaja. Nejavnost disciplinskih postopkov v drugem odstavku 44. člena ZSSve v času, ko le-ti tečejo, namreč ni določena zaradi varstva sodnika kot posameznika, temveč zaradi varstva njegovega oblastnega položaja. Dokler se v disciplinskem postopku dokončno ne ugotovi ali ovrže sodnikova disciplinska odgovornost, je zaradi zaščite njegovega položaja v razmerju do sodnih postopkov, ki jih v času trajanja disciplinskega postopka vodi in v katerih sodi, primerno, da disciplinski postopek ni javen. Predlagatelj zato v noveli ni sledil predlogu sodnega sveta, da bi se izven sodnikove privolitve *tekoči* disciplinski postopki lahko odpirali za javnost na podlagi odločbe disciplinskega sodišča. Se pa strinja, da *lahko sodnik svojo zahtevo po javnosti disciplinske obravnave izrazi tudi z nedvoumnimi dejanji (ne samo izrecno), in sicer če se sam javno izraža o disciplinskem postopku in o zadevi, o kateri se postopek vodi*. Sodniki so visoko kvalificirani strokovnjaki. Če se torej sodnik, kot visoko kvalificirani strokovnjak in osebno pokončna oseba, v javnosti izjavlja o disciplinskem postopku, je zaradi zaupanja javnosti v sodstvo in v delovanje sodnega sveta po prepričanju predlagatelja pomembno, da se v tem primeru že v času teka postopka zagotovi možnost uravnoteženega poročanja o sami zadevi. Funkcija in položaj, ki ga uživa, sodniku namreč omogočata zelo velik vpliv na javno mnenje. Korektna informiranost javnosti o vprašanih, ki zadevajo učinkovitost, zakonitost in poštenost sodne veje oblasti, je zato v takih primerih nujna za zagotavljanje njenega zaupanja v sodstvo. V nasprotnem primeru bi lahko prišlo do situacije, ko bi se sodnik v javnosti izjavljal o disciplinskem postopku in ga komentiral, z odsotnostjo izrecnega privoljenja v njegovo javnost pa bi onemogočil celovito seznanitev javnosti s samo zadevo. In v tem pogledu se sedanja ureditev z novelo ZSSve spreminja oziroma dopolnjuje.

Drugače je z dilemo glede javnosti v zvezi z disciplinsko odgovornostjo sodnikov, ko je enkrat disciplinski postopek pravnomočno zaključen. Na tej točki je predlagatelj v noveli sledil razmišljanju sodnega sveta iz leta 2018, in sicer da bi bili podatki o pravnomočno izrečenih disciplinskih sankcijah lahko javnosti dostopni. Ta zahteva namreč odraža drugo plat sodniškega položaja, to pa je odgovornost za učinkovito in zakonito izvrševanje sodne oblasti, ki, ko je disciplinski postopek enkrat končan, terjaja drugačno razmerje med varstvom sodniške neodvisnosti in pravico do dostopa do informacij javnega značaja. Informacija o ugotovljeni disciplinski odgovornosti sodnika je namreč neposredno povezana z opravljanjem sodniške funkcije in omogoča uveljavljanje odgovornosti posameznega sodnika, tudi s pomočjo javnega mnenja. Zato se predlaga rešitev, po kateri bi bil podatek o imenu in priimku sodnika, njegovem položaju in sodniškem mestu ter o izrečeni disciplinski sankciji javen. Obenem se, zopet zaradi iskanja ravnovesja med varstvom avtoritete in neodvisnosti sodnika ter odgovornosti na drugi strani, v predlogu novega ZSS uvaja možnost rehabilitacije sodnika z institutom izbrisa disciplinske sankcije.

Še naprej pa ne bodo javni podatki in listine iz posameznega disciplinskega spisa ter podatek, ali je posamezni sodnik v disciplinskem postopku, če in dokler z njim ne bo ugotovljena disciplinska odgovornost sodnika. V podatke posameznega disciplinskega spisa bo lahko vpogledal le sodni svet in njegova delovna telesa, pa še to le v okviru izvajanja lastnih pristojnosti.

d) Enotnost postopkovnih pravil in pravno varstvo v disciplinskem postopku

Veljavna ureditev predpisuje, da se disciplinski postopek do izdaje odločbe izvaja ob smiselni uporabi procesnega zakona, ki ureja skrajšani kazenski postopek (prvi odstavek 44. člena ZSSve), dočim se sodno varstvo zagotavlja v upravnem sporu pred vrhovnim sodiščem (43. člen ZSSve). Na ta razkorak med naravo obeh postopkov je, kot rečeno, v postopku sprejemanja ZSSve opozarjala že Zakonodajnoppravna služba državnega zbora. Sedaj pa s predstavitev konkretnih dilem, ki jih je v zvezi s tem prinesla praksa, to izpostavlja tudi sodni svet. Med njimi je temeljno vprašanje, kakšen je lahko obseg presoje tožbe v upravnem sporu zoper odločitev disciplinskega sodišča; kdo je v primeru, če disciplinski tožilec vloži tožbo, pristojen za vložitev odgovora na tožbo; ali disciplinski sklep postane

dokončen in izvršljiv v upravnoprocesnem smislu; po določbah katerega (procesnega) zakona se udeležencem v disciplinskem postopku vroča odločitev disciplinskega sodišča.

Predlagatelj se je v predlogu novele ZSSve-A za ureditev te problematike zgledoval po rešitvah, ki jo poznata 62. člen Zakona o odvetništvu (v nadaljnjem besedilu ZOdv)⁸⁵ in 59. člen Zakona o prekrških (v nadaljnjem besedilu ZP-1),⁸⁶ in predlaga *uvedbo sodnega varstva v obliki zahteve za sodno varstvo zoper odločitev disciplinskega sodišča, s katero se konča disciplinski postopek, na vrhovno sodišče, o kateri bo vrhovno sodišče odločilo v senatu petih sodnikov, v sporu polne jurisdikcije in ob uporabi enakih postopkovnih določil, kot veljajo za postopek pred disciplinskim sodiščem. Obenem bo to pravno varstvo za zaščito javnega interesa v smislu uveljavljanja odgovornosti sodnikov imel tudi disciplinski tožilec.*

Navedena rešitev hkrati odpravlja vse pomanjkljivosti, ki so se v zvezi s sodnim varstvom v disciplinskih postopkih po veljavnem 43. členu ZSSve v praksi pojavile. Zagotavlja varstvo javnega interesa v zvezi z ugotavljanjem odgovornosti sodnikov, tako da daje legitimacijo za vložitev sodnega varstva tudi disciplinskemu tožilcu, ter postopkovno konsistentnost pri obravnavi disciplinske odgovornosti sodnikov. Obenem pa pravno varstvo v teh postopkih ohranja na nivoju, ki ga demokratični sistemi za zaščito neodvisnosti sodstva zahtevajo.⁸⁷

- le-to se bo še naprej zagotavljalo v sodnem postopku pred najvišjim sodiščem v državi v senatu petih vrhovnih sodnikov;
- v sporu polne jurisdikcije, kar pomeni da bo vrhovno sodišče odločitev disciplinskega sodišča vedno lahko presojalo tako po vsebini kot z vidika zakonitosti postopka;
- in ob smiselni uporabi določb kazenskega procesnega zakona, kar bo zagotavljalo tudi pravico do polne in učinkovite obrambe obravnavanemu sodniku.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Uveljavitev predloga zakona bistvenih finančnih posledic ne bo imela. Do teh bo prišlo le zaradi predloga, da se plača generalnega sekretarja sodnega sveta določi primerljivo s podobnimi funkcijami. Generalni sekretar sodnega sveta mora imeti najmanj naziv okrožnega sodnika, katerega plača se po ZSPJS trenutno uvršča od 51. do 54. plačnega razreda oziroma do največ 55. plačnega razreda, če ima okrožni sodnik še naziv svetnika. Po predlagani ureditvi bo plača generalnega sekretarja sodnega sveta enaka plači generalnega sekretarja vrhovnega sodišča, ki je uvrščen v 58. plačni razred. Plača generalnega sekretarja bo tako po predlagani spremembi večja za največ 3 do 7 plačnih razredov, kar znaša od 477,73 EUR in 1.033,25 EUR na mesec. Če pa bo imel generalni sekretar sodnega sveta kot višji ali vrhovni sodnik plačo že enako kot generalni sekretar vrhovnega sodišča (58. plačni razred) ali višjo, mu bo pripadal položajni dodatek v skladu z 32.b členom ZSPJS, ki bi glede na zadnje objavljene

⁸⁵ Zakon o odvetništvu, Uradni list RS, št. 18/1993, 24/1996 - odl. US, 24/2001, 111/2005 - odl. US, 54/2008, 35/2009, 97/2014, 8/2016 - odl. US, 46/2016, 36/2019, 130/2022.

⁸⁶ Zakon o prekrških, Uradni list RS, št. 7/2003, 86/2004, 7/2005 - skl. US, 34/2005 - odl. US, 44/2005, 40/2006, 51/2006 - popr., 115/2006, 139/2006 - odl. US, 17/2008, 21/2008 - popr., 76/2008 - ZIKS-1C, 109/2009 - odl. US, 108/2009, 45/2010 - ZIntPK, 9/2011, 21/2013, 111/2013, 74/2014 - odl. US, 92/2014 - odl. US, 32/2016, 15/2017 - odl. US, 27/2017 - ZPro, 73/2019 - odl. US, 175/2020 - ZIUOPDVE, 195/2020, 5/2021 - odl. US, 15/2021 - ZDUOP, 123/2021 - ZPrCP-F, 206/2021 - ZDUPŠOP.

⁸⁷ Mnenji Posvetovalnega sveta evropskih sodnikov Sveta Evrope o standardih neodvisnosti sodstva in nepremakljivosti sodnikov, št. 1 (2001), in mnenje glede etike in odgovornosti sodnikov, št. 3 (2002). Priporočilo Odbora ministrov Sveta Evrope, št. R (94) 12 državam članicam o neodvisnosti, učinkovitosti in vlogi sodnikov (1994) (13. oktober 1994).

podatke o številu zaposlenih javnih uslužbencev in dodeljenih sodnikov v strokovno službo sodnega sveta,⁸⁸ znašal 5 % osnovne plače, kar pri plačnem razredu 58 znaša 215,187 EUR.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sodni svet je samostojni in neposredni proračunski uporabnik od 20. 11. 2017 (56. člen ZSSve). Sredstva za delovanje v letu 2023 so bila Sodnemu svetu dodeljena s sprejetim proračunom za leto ..... in so znašala .... EUR. Sredstva bodo zagotovljena s prerazporeditvijo v okviru sprejetega proračuna Sodnega sveta iz postavke .... na postavko 6728 - Plače.

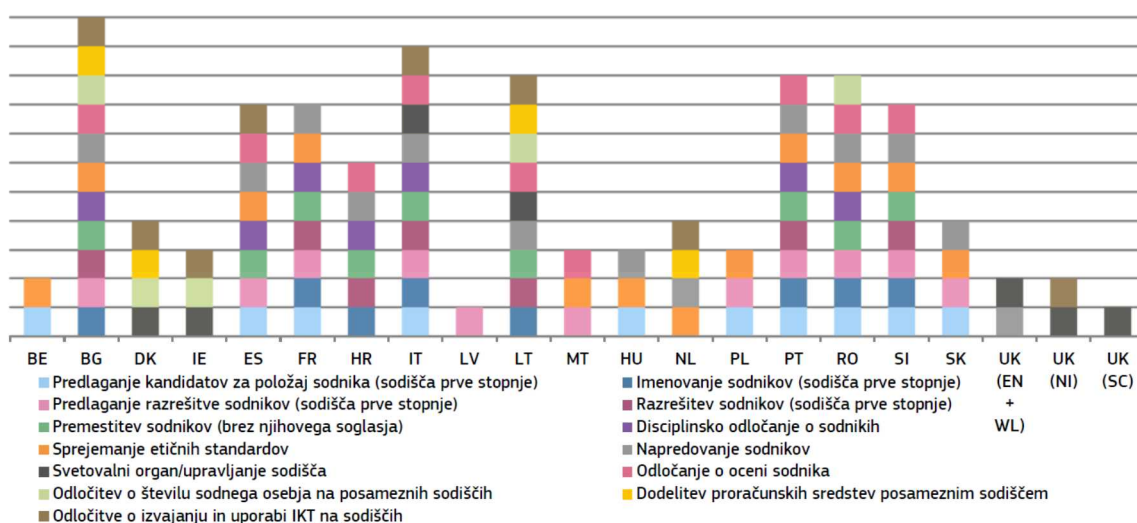
5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih:

V večini držav Evropske unije je organ, podoben našemu Sodnemu svetu, pomemben člen v organizaciji pravosodnega sistema, katerega primarna funkcija oziroma cilj je varovanje neodvisnosti sodstva in posameznih sodnikov ter vzpodbujanju učinkovitega delovanja nacionalnega pravosodnega sistema. Države, v katerih sodnega sveta ne poznajo, so Avstrija, Ciper, Češka, Estonija, Finska, Nemčija, Luksemburg in Švedska, kljub temu pa vsaka od navedenih držav na druge načine poskrbi za ureditev področij, ki jih v drugih državah pokrivajo sodni sveti. V večini držav so ti organi sestavljeni iz predsednikov sodišč (ex officio) ali sodnikov, ki jih izmed sebe izvolijo ali pa predlagajo sodniki sami ter pravnih strokovnjakov, ki jih izvoli predstavniški organ (v nekaterih primerih tudi predsednik države, vlade ali minister za pravosodje). Tudi pristojnosti teh organov se v posameznih državah EU nekoliko razlikuje.

Slika 1: Temeljne pristojnosti sodnih svetov v državah članicah EU

⁸⁸ Letno poročilo Sodnega sveta za leto 2019, stran 19 in 20: <http://www.sodni-svet.si/doc/Letno%20poro%C4%8Dilo%202021.pdf>.

5.1 Italija

Italijanski sodni sistem ima strogo ločnico med civilnim in kazenskim sodstvom na eni ter upravnim sodstvom na drugi strani, kar se odraža tudi v njihovi sodni upravi. Višji sodni svet (*Consiglio Superiore della Magistratura - CSM*) za kazensko in civilno sodstvo je bil ustanovljen že leta 1907, Svet upravnega sodstva (*Consiglio di Presidenza della Giustizia Amministrativa - CPGA*) pa šele leta 1982.

Višji sodni svet je avtonomen organ, ki ga ureja Ustava Republike Italije v 104. do 107. členu ter zakona št. 195 iz leta 1998 in št. 44. iz leta 2002. Sestavlja ga 27 članov, od katerih jih je:

- 16 iz vrst sodnikov in državnih tožilcev, izvoljenih s strani svojih kolegov,
- 8 članov, izvoljenih na skupnem zasedanju parlamenta izmed rednih profesorjev prava in odvetnikov z najmanj 15-letnim stažem,
- 3 člani pa so člani po funkciji (predsednik Republike Italije, ki Višnjemu sodnemu svetu predseduje, predsednik Vrhovnega sodišča in generalni državni tožilec).

Mandat voljenih članov traja štiri leta in po poteku te dobe ne morejo biti takoj ponovno izvoljeni. Na funkcijo so imenovani poklicno (za polni delovni čas) in v času trajanja mandata ne smejo biti vpisani v poklicne registre in ne smejo biti člani parlamenta ali deželnega sveta.

Disciplinski postopek

Za vodenje disciplinskih postopkov zoper sodnike rednih sodišč je pristojen Višji sodni svet in sicer njegov disciplinski oddelek, ki ga sestavlja šest članov:

- podpredsednik Višnjega sodnega sveta, ki disciplinskemu oddelku predseduje,
- član, ki ga izvoli parlament in ki (lahko) disciplinskemu oddelku predseduje namesto podpredsednika Višnjega sodnega sveta,
- sodnik Vrhovnega sodišča;
- dva sodnika, ki opravljata sodniško službo na nižjih sodiščih ali sta dodeljena na Vrhovno sodišče in
- sodnik, ki opravlja naloge državnega tožilca na nacionalnem direktoratu za boj proti mafiji ali ki je dodeljen generalnemu tožilstvu.

Pobudo za začetek disciplinskega postopka lahko podajo državljani, Višji sodni svet sam, minister za pravosodje, generalni državni tožilec in nekateri drugi. O disciplinskih kršitvah odloča disciplinska komisija. Zoper odločbo disciplinske komisije se lahko sodnik oziroma državni tožilec pritoži na Vrhovno sodišče.

Vodenje disciplinskih postopkov zoper sodnike upravnih sodišč je v pristojnosti Sveta upravnega sodstva (*Consiglio di presidenza della giustizia amministrativa – CPGA*).

5.2 Avstrija

Avstrija nima organa, kot je slovenski Sodni svet. Področja, za katera so v nekaterih državah pristojni sodni sveti, ureja na druge načine.

Za vodenje disciplinskih postopkov zoper sodnike so pristojna vsa štiri višja deželna sodišča, ki v tej vlogi delujejo kot disciplinska sodišča za sodnike in državne tožilce, ki so imenovani za območje drugega višnjega deželnega sodišča. Vrhovno sodišče pa je pristojno za vodenje disciplinskih postopkov zoper vrhovne sodnike, predsednike in podpredsednike višjih deželnih sodišč, člane Generalnega državnega tožilstva ter vodje vseh štirih državnih tožilstev (Dunaj, Graz, Linz, Innsbruck) in njihove prve namestnike.

Skladno s 111. členom Zakona o sodniški in državno tožilski službi⁸⁹ (v nadaljnjem besedilu: RStDG) je tako kot disciplinsko sodišče pristojno:

- Višje deželno sodišče na Dunaju za sodniške pripravnike, sodnike in državne tožilce z območja Višjega deželnega sodišča v Gradcu (razen za predsednika in podpredsednika Višjega deželnega sodišča v Gradcu ter vodjo državnega tožilstva v Gradcu in njegovega prvega namestnika);
- Višje deželno sodišče v Gradcu za sodniške pripravnike, sodnike in državne tožilce z območja Višjega deželnega sodišča na Dunaju (razen za predsednika in podpredsednika Višjega deželnega sodišča na Dunaju ter vodjo državnega tožilstva na Dunaju in njegovega prvega namestnika);
- Višje deželno sodišče v Linzu za sodniške pripravnike, sodnike in državne tožilce z območja Višjega deželnega sodišča v Innsbrucku (razen za predsednika in podpredsednika Višjega deželnega sodišča v Innsbrucku ter vodjo državnega tožilstva v Innsbrucku in njegovega prvega namestnika);
- Višje deželno sodišče v Innsbrucku za sodniške pripravnike, sodnike in državne tožilce z območja Višjega deželnega sodišča v Linzu (razen za predsednika in podpredsednika Višjega deželnega sodišča v Linzu ter vodjo državnega tožilstva v Linzu in njegovega prvega namestnika);
- Vrhovno sodišče za sodnike vrhovnega sodišča, predsednike in podpredsednike višjih deželnih sodišč, člane Generalnega državnega tožilstva ter vodje državnih tožilstev in njihove prve namestnike.

Sestavo disciplinskega sodišča ureja 112. člen RStDG, ki določa, da disciplinsko sodišče pri višjem deželnem sodišču vodi postopek in odloča v senatu, ki ga sestavljajo trije sodniki, izmed katerih je eden predsednik. Pri vrhovnem sodišču pa je disciplinski senat sestavljen iz petih sodnikov, izmed katerih je eden predsednik. Predhodno preiskavo opravi drug član disciplinskega sodišča kot preiskovalec, ki v isti zadevi ne more biti član disciplinskega senata.

Personalni svet višjega deželnega sodišča oz. vrhovnega sodišča oblikuje disciplinski senat izmed sodnikov tega sodišča za dobo petih let od 1. januarja dalje in ga po potrebi med letom dopolni za preostali mandat senata. Hkrati se določijo predsednik senata, njegov namestnik in nadomestni člani. Nadomestna člana sta najmanj dva in se vključita v senat v primeru zadržanosti članov senata. Predsednik sodišča sporoči sestavo disciplinskega senata zveznemu ministrstvu za pravosodje, predsednik višjega deželnega sodišča pa tudi vrhovnemu sodišču.

Po določbah 115. člena RStDG se za izločitev članov disciplinskega senata, preiskovalnega sodnika in zapisnikarja uporabljajo predpisi, ki urejajo kazenski postopek. Če v disciplinskem senatu tudi po vključitvi nadomestnih članov zaradi izločitve ali zavrnitve ni več potrebnega števila članov, se morajo v disciplinski senat uvrstiti ostali sodniki disciplinskega sodišča (t. j. višjega deželnega sodišča ali vrhovnega sodišča) po vrstnem redu glede na starost.

Disciplinsko pritožbo lahko poda kdorkoli.

5.3 Hrvaška

Državni sodni svet Republike Hrvaške je bil kot samostojen in neodvisen organ ustanovljen leta 1993 (124. člen Ustave Republike Hrvaške in 2. člen Zakona o Državnem sodnem svetu). Do leta 2000 je delo sveta vključevalo tudi imenovanje in prerazporejanje tožilcev in njihovih namestnikov in vodenje disciplinskega postopka zoper njih.

---

⁸⁹ Richter- und Staatsanwaltschaftsdienstgesetz, dostopno na: <https://www.jusline.at/gesetz/rstdg>.

Ustava Republike Hrvaške ureja pristojnost, sestavo, mandat Državnega sodnega sveta ter volitve predsednika sveta, podrobneje pa Državni sodni svet ureja Zakon o Sodnem svetu (*Zakon o državnem sudbenom vjeću*)⁹⁰, ki določa postopek in pogoje za izbor članov in predsednika Sodnega sveta ter prenehanje njihovega mandata, postopek in pogoje za imenovanje, napredovanje, premeščanje in razrešitev sodnikov, postopek ugotavljanja disciplinske odgovornosti sodnikov, postopek imenovanja in razrešitve predsednikov sodišč ter druga vprašanja, ki so povezana z delom Sodnega sveta.

Sodni svet sestavlja enajst članov, od katerih je:

- sedem sodnikov,
- dva člana sta iz vrst univerzitetnih profesorjev pravnih znanosti in,
- dva člana pa sta iz parlamenta, pri čemer je eden iz opozicije.

Člani Sodnega sveta se volijo za mandat štirih let, pri čemer ne morejo biti izvoljeni dva mandata zapored. Ob imenovanju člani Sodnega sveta zaprisežejo pred predsednikom Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške. Predsednika Sodnega sveta, ki mora biti iz vrst sodnikov, volijo člani izmed sebe za dobo štirih let.

Disciplinski postopek

Disciplinska odgovornost sodnikov je urejena v ZDSV in v Zakonu o sodiščih. Pri vodenju disciplinskega postopka se ustrezno uporabljajo določbe Zakona o kazenskem postopku, ki se nanašajo na obravnavo, če ni v ZDSV drugače določeno, pri odločanju o odgovornosti in kazni za disciplinski prestopak pa se subsidiarno uporabljajo določbe Kazenskega zakona.

Disciplinski postopek zoper sodnika se lahko uvede le na zahtevo pooblaščenega tožilca, to je predsednika sodišča, na katerem sodnik opravlja sodniško službo, ali osebe, ki je na tem sodišču pooblaščen za opravljanje zadev sodne uprave. Vsak od njiju je dolžan zoper sodnika začeti disciplinski postopek, če ugotovi, da obstaja utemeljen sum, da je sodnik storil disciplinsko kršitev. Disciplinski postopek pa lahko začne tudi minister, pristojen za pravosodje, predsednik neposredno višjega sodišča, predsednik Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške ali sodniški svet.

Za vodenje celotnega disciplinskega postopka je praviloma pristojen Državni sodni svet. Za posamezne disciplinske postopke se lahko imenuje poseben disciplinski svet, ki vodi postopek, ugotavlja dejstva in obrazloži ugotovljena dejstva pred Državnim sodnim svetom. Dva člana posebnega disciplinskega sveta sta sodnika, njegov predsednik pa mora biti sodnik najmanj iste stopnje kot sodnik, zoper katerega se vodi disciplinski postopek.

Če je zoper sodnika uveden disciplinski postopek zaradi suma, da ni ravnal v skladu z odločbo, izdano v postopku za zaščito pravice do sojenja v razumnem roku, je Državni sodni svet dolžan o tem obvestiti tudi pristojno državno pravobranilstvo.

Disciplinske sankcije, ki se jih lahko izreče sodniku za ugotovljeno kršitev, so ukor, denarna kazen v višini do ene tretjine plače, ki jo je sodnik prejel v predhodnem mesecu, za obdobje od 1 do 13 mesecev, ter razrešitev s funkcije. Ob izreku disciplinske sankcije za ugotovljeno disciplinsko kršitev se upoštevajo zlasti teža kršitve in nastale posledice, stopnja odgovornosti, okoliščine, pod katerimi je disciplinska kršitev storjena, prejšnje delo in vedenje sodnika ter druge okoliščine, ki vplivajo na višino sankcije.

---

⁹⁰ Narodne novine, št. 116/10, 57/11, 130/11, 13/13, 28/13, 82/15, 67/18, 126/19, 80/22, 16/23, 83/23.

Zoper odločbo o razrešitvi oziroma disciplinski odgovornosti ima sodnik pravico do pritožbe, ki se lahko vloži pri Ustavnem sodišču Republike Hrvaške v roku 15 dni od vročitve odločbe in zadrži izvršitev izrečene sankcije.

5.4 Nemčija

Tudi Nemčija ne pozna organa, kot je slovenski Sodni svet. Disciplinski postopki zoper sodnike se vodijo v okviru sodstva, zanje pa je pristojen najprej sodnikov nadrejeni in nato službeno sodišče (Dienstgericht), ki je ustanovljeno na ravni zveze ali na ravni dežele (odvisno od tega, ali gre za disciplinski postopek zoper sodnika, ki je imenovan na ravni zveze ali na ravni dežele).

V primeru suma, da je bil storjen disciplinski prestop, sodnikov nadrejeni najprej opravi predhodne preiskave, na podlagi ugotovitev pa se odloči glede načina nadaljnjega postopanja: postopek se lahko opusti oziroma prekine ali pa se nadaljuje kot administrativni disciplinski postopek (za lažje kršitve) ali kot formalni disciplinski postopek (za težje kršitve).

Če je izdan sklep o prekinitvi, se disciplinski postopek zaključi, vendar to ne pomeni, da so disciplinske pristojnosti izčrpane. Nadrejeni lahko disciplinski postopek uvede ponovno, na podlagi istega dejanskega stanja, če je prišel do novih spoznanj in če razlogi, zaradi katerih je bila izrečena odpoved, niso ovira za to. Nadrejenemu nadrejeni ali najvišji službeni organ lahko – ne glede na prekinitve postopka - v okviru svojih pristojnosti izda disciplinski nalog ali uvede disciplinske ovadbe v treh mesecih po vročitvi sklepa o prekinitvi postopka. Zoper disciplinski nalog, ki ga je izdal nadrejeni, je mogoče vložiti ugovor pri naslednjem najvišjem nadrejenem. Ugovora ni mogoče vložiti, če je končno odredbo izdal najvišji organ službe. Če je treba sodniku naložiti dodatne ukrepe (degradacija, razrešitev s položaja ali odvzem pravic do pokojnine), mora najvišji službeni organ vložiti disciplinsko ovadbo pri pristojnem službenem sodišču v okviru sodnega disciplinskega postopka. Na zahtevo, ki jo vloži najvišji službeni organ, službeno sodišče izda tudi odločitve o začasni razrešitvi s položaja, o zadržanju plačila ali o preklicu katerega od teh ukrepov.

Za formalne disciplinske postopke je pristojno zvezno službeno sodišče ali ustrezna službena sodišča dežel. Zoper odločitve zveznega službenega sodišča ni pritožbe, postopek pred službenimi sodišči dežel pa obsegati najmanj dve stopnji.

Sestava zveznega službenega sodišča je urejena v 61. členu Zakona o sodnikih, ki določa, da se kot tovrstno sodišče za sodnike na zvezni ravni ustanovi poseben senat vrhovnega sodišča. Senat sestavljajo predsednik, dva stalna člana in dva nestalna člana. Predsednik senata in oba stalna člana so vrhovni sodniki, nestalna člana pa morata biti sodnika istega ranga kot sodnik, ki je v disciplinskem postopku. Predsednik sodišča (na katerem sodnik, ki je v disciplinskem postopku, opravlja sodniško službo) in njegov stalni namestnik ne moreta biti člana navedenega senata. Predsedstvo vrhovnega sodišča določi predsednika senata in stalne člane ter njihove namestnike za obdobje petih let, nestalni člani pa se imenujejo po vrstnem redu po seznamu, ki ga prav tako določi predsedstvo vrhovnega sodišča.

Sestavo deželnega službenega sodišča določa 77. člen Zakona o sodnikih. Deželno službeno sodišče odloča v senatu, ki ga sestavljajo predsednik ter polovica stalnih in polovica nestalnih članov. Vsi člani senata so sodniki s stalnim mandatom. Nestalni člani morajo biti sodniki istega ranga kot sodnik, ki je v disciplinskem postopku. Predsednik sodišča (na katerem sodnik, ki je v disciplinskem postopku, opravlja sodniško službo) in njegov stalni namestnik ne moreta biti člana navedenega senata. Deželni zakon pa lahko določi, da so lahko stalni člani senata tudi odvetniki (in sicer kot častni člani).

5.5 Francija

Namera o ustanovitvi avtonomnega organa s ciljem vzpostavitve zagotavljanja neodvisnosti pravosodnega sistema, je bila zapisana v ustavi z dne 27. oktobra 1946. Visoki sodni svet (*Conseil Supérieur de la Magistrature*) s ciljem zagotavljanja neodvisnosti sodne oblasti je ustanovil 64. člen ustave, različni zakoni pa so reformirali institucijo samo, njegovo sestavo in pristojnosti. Proračunska avtonomija je bila podeljena z zakonom z dne 22. julija 2010.

Sestava sveta je določena v določa 65. členu ustave. Ustavni zakon št. 2008-274 z dne 23. julij 2008 o posodobitvi institucij 5. republike in ustavni podzakonski akt št. 2010-830 z dne 22. julij 2010 je temeljito reformiral svet glede njegove sestave in postopkov delovanja, imenovanja članov sodstva in pritožb državljanov.

Visoki sodni svet sestavlja 22 članov, s štiriletnim mandatom in možnostjo ponovne, vendar ne zaporedne izvolitve. Člani so iz vrst sodnikov, tožilcev in laičnih sodnikov:

- šest izvoljenih sodnikov (pet članov sestave, pristojne za sodnike in en član sestave, pristojne za državne tožilce);
- šest izvoljenih tožilcev (pet članov sestave, pristojne za državne tožilce, in en član sestave, pristojne za sodnike);
- predsednik Kasacijskega sodišča;
- generalni tožilec Kasacijskega sodišča;
- osem uglednih osebnosti izven pravosodja: en član iz vrst državnih svetnikov, ki ga izvoli generalna skupščina Državnega sveta, en odvetnik, ki ga imenuje predsednik nacionalnega odvetniškega sveta in šest uglednih osebnosti, ki jih imenujejo predsednik Republike, predsednik Državnega zbora in predsednik senata.

Disciplinski postopek

Disciplinski postopek zoper sodnika ali tožilca se začne na predlog ministra za pravosodje, predsednika pritožbenega ali višjega pritožbenega sodišča, tožilca na pritožbenem ali višjem pritožbenem sodišču ali stranka v postopku. Disciplinske pritožbe obravnava Visoki sodni svet, preiskujejo pa ga lahko bodisi člani Visokega sodnega sveta ali generalni inšpektorat za pravosodje na Ministrstvu za pravosodje.

Disciplinske sankcije zoper sodnike izreka sestava Visokega sodnega sveta, ki je pristojna za sodnike. Sestava Visokega sodnega sveta, ki je pristojen za tožilce, lahko izda mnenje, pristojnost za izrekanje sankcij pa ima minister za pravosodje. Vsaka sestava Visokega sodnega sveta lahko zadolži enega ali več svojih članov za vodenje postopka ugotavljanja dejstev na kasacijskem sodišču, pritožbenih sodiščih, razsodiščih in na Nacionalni pravosodni šoli.

5.6 Slovaška

Sodni svet Slovaške republike (*Súdna rada Slovenskej republiky*) ima podlago za obstoj in delovanje v 141.a členu slovaške ustave. Poleg predsednika so drugi člani še:

- devet sodnikov, ki jih volijo in razrešujejo sami sodniki
- trije člani, ki jih voli in razrešuje parlament,
- trije člani, ki jih imenuje in razrešuje predsednik države,
- trije člani, ki jih imenuje in razrešuje vlada.
-

Predsednika Sodnega sveta volijo in razrešujejo njegovi člani.

Mandat vseh članov traja pet let, ista oseba pa je lahko izvoljena oziroma imenovana na to funkcijo največ dvakrat zaporedoma. Podrobnosti v zvezi s položajem in delovanjem Sodnega sveta določa poseben zakon (Zákon z 11. apríla 2002 o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov – Zákon č. 185/2002).

Disciplinski postopki

Disciplinski postopek se začne na predlog ministra za pravosodje, predsednika sodnega sveta, varuha človekovih pravic, predsednika okrožnega sodišča (tudi zoper sodnika iz svojega okrožja), in Sodnega sveta. Disciplinski postopek vodi disciplinska komisija. Sodnika, ki je toženec v disciplinskem postopku, o uvedbi disciplinskega postopka zoper njega obvesti predsednik disciplinske komisije in ga hkrati pouči o njegovi pravici, da si izmed odvetnikov ali sodnikov izbere zagovornika, se odzove na dejstva, ki ga bremenijo in predlaga dokaze za svojo obrambo. Če je potrebno, predsednik disciplinske komisije ali član, ki ga on pooblasti, opravi predhodno preiskavo. Disciplinska komisija je dolžna o disciplinski kršitvi ali prekršku odločiti praviloma v 3 mesecih od vložitve predloga za začetek disciplinskega postopka.

5.7 Belgija

S ciljem povečanja zaupanja ljudi v belgijski pravosodni sistem je bil na podlagi 151. člena belgijske ustave ustanovljen Visoki pravosodni svet, ki je skladno s Sodnim zakonikom z dne 20. novembra 1998 pričel delovati 2. avgusta 2000.

Belgijski Visoki sodni svet (*Conseil Supérieur de la Justice– Hoge Raad voor de Justitie*) je neodvisen organ, ki ga sestavlja 44 članov, od katerih:

- 22 članov izvolijo sodniki izmed sebe,
- 22 pa jih menuje senat.

Vsaka jezikovna skupina imenuje najmanj:

- štiri odvetnike, ki so najmanj deset let člani odvetniške zbornice,
- tri univerzitetne ali visokošolske profesorje, ki imajo najmanj deset let delovnih izkušenj in
- štiri člane z univerzitetno ali enakovredno diplomom in 10 leti ustreznih poklicnih izkušenj.

Mandat traja 4 leta z možnostjo enkratnega ponovnega imenovanja. Predsedovanje opravlja vsak član predsedstva izmenično za 1 leto.

Disciplinski postopki

Organ, ki ima pravico uvesti disciplinski postopek (v nadaljnjem besedilu: disciplinski organ), je praviloma predsednik sodišča, na katerem je sodnik zaposlen, oziroma - če gre za predsednika sodišča - predsednik višjega (npr. pritožbenega) sodišča (412. člen Sodnega zakonika). Dejstva, vezana na kršitev, odkrije predsednik sam ali pa mu jih predloži državni tožilec, državljan (»tožnik«) ali Visoki svet za pravosodje (414. člen Sodnega zakonika). Predsednik sodišča nato imenuje sodnika, ki največ tri mesece preiskuje dejstva in okoliščine, vezane na disciplinsko pritožbo. Predsednik sodišča lahko izreče lažje disciplinske sankcije, težje disciplinske sankcije pa se lahko izrečejo le s sodbo disciplinskega sodišča v Namurju ali Ghentu. Zoper sodbo je dovoljena pritožba na disciplinskem pritožbenem sodišču v Bruslju.

5.6 Danska

Danska sodna uprava (*Domstolsstyrelsen*) je bila kot neodvisna institucija ustanovljena 1. julija 1999, njen neodvisni status pa je določen v Zakonu o sodni upravi. Sodna uprava zagotavlja ustrezno upravljanje sredstev, sodnega osebja, zgradb in informatizacije sodišč ter odbora za pritožbe. Pred njeno ustanovitvijo so bile te funkcije in odgovornosti dodeljene ministrstvu za pravosodje.

Sodno upravo sestavlja enajst članov in sicer

- osem predstavnikov sodišč,
- en član odvetnik,
- dva člana sta zastopnika s posebnim poslovnim in socialnim vpogledom v delo sodišč.

Mandat članov Sodnega sveta traja štiri leta z možnostjo ponovnega imenovanja. Ko so izvoljeni novi člani Sodne uprave, izmed sebe izvolijo predsednika in podpredsednika; doslej je Sodni upravi vedno predsedoval član vrhovnega sodišča.

Disciplinski postopki

Na področju disciplinskih postopkov zoper sodnike Sodna uprava nima pristojnosti. Vsakdo, ki je prizadet zaradi nepravilnega ali neprimernega ravnanja sodnika, se lahko pisno pritoži na Specializirano sodišče za obtožbene postopke in revizijo. Če pritožba ni zavržena ali zavrnjena, sodišče kršitelja pozove k podaji pisne izjave, na katero ima pritožnik možnost podati dodatne pripombe. Večino primerov se reši na podlagi obtožnice in izjave sodnika.

Če minister za pravosodje ugotovi, da je sodnik verjetno kriv za očitana dejanja, zaradi katerih bi izgubil zaupanje in ne bi več ustrežal zahtevam Sodne uprave, preda zadevo direktorju javnega tožilstva z zahtevo, naj zoper sodnika vloži obtožnico, ki jo obravnava Specializirano sodišče za obtožne postopke in revizijo (drugi odstavek 49. člena Zakona o sodni upravi).

5.7 Finska

Namen ustanovitve Nacionalne sodne uprave Finske je bil okrepiti neodvisnost sodstva. Nacionalna sodna uprava je bila ustanovljena 1. januarja 2020 za zagotavljanje ugodnega delovnega okolja za sodnike ter za razvoj, načrtovanje in podporo dejavnosti sodišč. Večino nalog državne sodne uprave je prej opravljalo ministrstvo za pravosodje. Nacionalna sodna uprava (*Tuomioistuinvirasto / Domstolsverket*) je neodvisna agencija, ki sodi pod okrilje ministrstva za pravosodje in šteje 45 članov.

Pristojnost odločanja v Nacionalni sodni upravi ima Upravni odbor z osmimi člani:

- šest članov upravnega odbora mora biti iz vrst sodnikov (vrhovnega sodišča, vrhovnega upravnega sodišča, pritožbenega sodišča, okrožnega sodišča, upravnega sodišča in specializiranega sodišča),
- en član predstavlja nesodno osebje sodišč,
- en član pa mora imeti posebno strokovno znanje s področja upravljanja v javni upravi. Vsak član ima osebnega namestnika.

Mandat članov upravnega odbora je pet let.

Nacionalno sodno upravo vodi generalni direktor, ki odloča o zadevah, o katerih ne odloča upravni odbor ali drug javni uslužbenec v skladu z zakonom ali poslovníkom.

Disciplinski postopki

Disciplinski ukrepi so v pristojnosti predsednikov sodišč (v primeru predsednika sodišča - predsednik sodišča višje stopnje (poglavje 15 Zakona o sodiščih)), ministra za pravosodje in varuha človekovih pravic. Predsednik sodišča lahko izreče opomin (opozorilo).

Varuh človekovih pravic in pravosodni minister sta pristojna za preiskavo pritožb zoper sodnike. Ti postopki niso znotraj samega sodstva. Odločitve varuha človekovih pravic in pravosodnega ministra lahko vključujejo opomin ali mnenje, npr. glede tega, kaj pomeni pravilna uporaba zakona. Če odločitev, ki jo sprejme eden od njiju, vsebuje očitano krivdo za kaznivo dejanje, ima stranka, ki ji je bil izrečen opomin, pravico, da odločitev o kaznivem dejanju obravnava sodišče. V resnih primerih imata varuh človekovih pravic in pravosodni minister pravico odrediti izvedbo predkazenske preiskave. Prav tako imata pravico vložiti obtožnico zoper sodnika zaradi nezakonitega ravnanja na položaju.

5.8 Nizozemska

Nizozemski sodni svet (*Raad voor de rechtspraak*) je bil ustanovljen leta 2002 kot rezultat obsežne modernizacije pravosodja. Pred tem je bil za vodenje in nadzor pravosodja v celoti odgovoren minister za pravosodje. Sodni svet nosi polno odgovornost za proračun, koordinacijo in nadzor celotnega sodnega sistema. Skladno s četrtem odstavkom 84. člena Zakona o sodniški organizaciji mora sodni svet sestavljati od tri do pet članov; dejansko število izbere sodni svet sam. Mandat članov Sodnega sveta je šest let, z možnostjo podaljšanja za največ tri leta.

Disciplinski postopki

Predsednik sodišča, na katerem je zaposlen sodnik ali generalni tožilec na vrhovnem sodišču, lahko na podlagi pritožbe ali poročila o disciplinski kršitvi sprožita preiskavo po uradni dolžnosti. Predsednik sodišča lahko sodniku izda pisno opozorilo, druge disciplinske ukrepe pa lahko izreče le vrhovno sodišče po predlogu generalnega državnega tožilca. Poseben inšpekcijski ali preiskovalni organ, ki vodi disciplinske postopke, ni predpisan. Če zadevo vrhovnemu sodišču predloži generalni državni tožilec, lahko preiskavo opravi tudi vrhovno sodišče.

5.9 Portugalska

Po uvedbi demokratičnega sistema leta 1974 je bil portugalski Visoki sodni svet (*Conselho Superior da Magistratura*) ustanovljen 31. decembra leta 1976 z zakonom št. 926/76. Sestavlja ga sedemnajst članov:

- sedem sodnikov, ki jih izmed sebe izvolijo kolegi,
- dva člana imenuje predsednik republike,
- sedem članov imenuje parlament,
- en član: predsednik Vrhovnega sodišča pa je predsednik Visokega sodnega sveta po funkciji.

Trajanje mandata članov Visokega sodnega sveta je enako trajanju mandata organa, ki jih je imenoval: pet let za tiste, ki jih imenuje predsednik republike, štiri leta za tiste, ki jih imenuje parlament in tri leta za izvoljene sodnike.

Disciplinski postopek

Disciplinski postopek začne s sklepom Visokega sodnega sveta. Ob uvedbi disciplinskega postopka se določi t.im. inštruktor, ki pripravi vse potrebne korake za zbiranje dokazov o disciplinski kršitvi. Na koncu poda poročilo s predlogom vložitve oziroma izvršitve disciplinske sankcije. Inštruktor se izbere izmed inšpektorjev Visokega sodnega sveta, ki ga sestavljajo sodniki pritožbenih sodišč. V primeru, da je disciplinski kršitelj sodnik višjega sodišča (prizivno sodišče ali vrhovno sodišče), se za ad hoc inštruktorja imenuje sodnik vrhovnega sodišča. Na podlagi ugotovitev inštruktorja Visoki sodni svet izda odločbo o kršitvi in izreče sankcijo.

5.10. Španija

V španski ustavi iz leta 1978 je bil ustanovljen Splošni sodni svet (Consejo General del Poder Judicial), ki je posnemal modele primerljivih institucij iz sosednjih držav, kot so Francija, Portugalska in zlasti Italija. Kot organ upravljanja pravosodja je začel delovati leta 1980. Splošni sodni svet v Španiji sestavlja 21 članov:

- predsednik vrhovnega sodišča ali pravni strokovnjak z več kot 25-letnimi izkušnjami, ki mu predseduje ter
- 20 članov:

- dvanajst sodnikov, ki jih imenuje parlament,
- osem članov, ki jih ravno tako imenuje parlament izmed tožilcev, profesorjev prava, odvetnikov in predstavnikov drugih pravnih poklicev).

Mandat traja 5 let z brez možnosti ponovnega imenovanja, razen za predsednika.

Disciplinski postopek

V Španiji je za vodenje disciplinskih postopkov zoper sodnike pristojen Splošni sodni svet. Skladno z določbami 603. člena Zakona o sodstvu (LEY ORGÁNICA 6/1985, de 1 de julio, del Poder Judicial z amandmaji v zakonu št. 4/2013 z dne 28. junija 2013 – LOPJ) vsi člani Splošnega sodnega sveta na plenumu izmed svojih vrst imenujejo sedem članov disciplinske komisije. Disciplinska komisija je sestavljena iz štirih sodnikov in treh predstavnikov drugih pravnih poklicev. Mandat disciplinske komisije traja pet let.

Pritožbo zoper sodnika lahko vloži vsaka fizična ali pravna oseba (javna ali zasebna), vključno z državnim tožilcem, varuhom človekovih pravic, odvetniškimi zbornicami ali katerim koli drugim subjektom ali institucijo. Predlagatelj disciplinskih ukrepov je odgovoren za vodenje disciplinskih postopkov in preiskavo. V Enoti za predhodne ukrepe pri predlagatelju disciplinskih ukrepov se obravnavajo pritožbe in predhodna poročila, ki se lahko zaključijo z odredbo o zavrženju zadeve, če je očitno, da prijavljenih dogodkov ni mogoče uvrstiti na seznam vrst ravnanj, ki vodi do disciplinske odgovornosti; ali nasprotno z odredbo o uvedbi disciplinskega postopka. Faze disciplinskega postopka so naslednje:

- Začetek postopka in imenovanje vpisnika za zadevo
- zaslišanje sodnika v disciplinskem postopku ob udeležbi državnega tožilca
- Pridobivanje dokazov
- Seznam pisnih obtožb
- Pisne izjave sodnika v postopku
- Pisne izjave državnega tožilca
- Zadeva se zavrže, če je očitno, da zahteve za uveljavljanje disciplinske odgovornosti niso skladne
- Predlog predlagatelja disciplinskih ukrepov disciplinski komisiji Generalnega sodnega sveta za izdajo sodbe o izreku disciplinske kazni, če je očitno, da zahteve za uveljavljanje disciplinske odgovornosti ustrezajo.

5.11. Litva

Ustava Republike Litve (sprejeta leta 1992) je v 112. členu postavila temelje za posebno sodniško institucijo, ki bo predsedniku predložila priporočila glede imenovanja sodnikov, pa tudi glede njihovega napredovanja, premestitve ali razrešitve s sodniške funkcije. Litvanski Sodni svet (Teisėjų Taryba) je bil nato ustanovljen na podlagi Zakona o sodiščih Republike Litve iz leta 1994 kot institucija, sprva sestavljena iz devetih članov. Tekom let je bil deležen več sprememb imena in sestave ter se končno razvil v sodni svet, kakršen je zdaj – eden glavnih institucij samouprave sodišč, namenjene zagotavljanju neodvisnosti sodišč in sodnikov. Pred kratkim se število članov Litvanskega sodnega sveta povečalo na 23, pri čemer je bila upoštevana povečana zastopanost okrožnih in regionalnih sodišč v organih samouprave:

- 20 sodnikov, izbranih na skupščini sodnikov
  - po trije iz vrhovnega sodišča, pritožbenega sodišča, vrhovnega upravnega sodišča,

- en iz vsakega okrajnega sodišča,
- en predstavnik vseh regionalnih upravnih sodišč,
- en predstavnik vseh okrožnih sodišč na območju dejavnosti vsakega regionalnega sodišča) in
- trije člani po funkciji (sodniki): predsednik Vrhovnega sodišča, predsednik pritožbenega sodišča, predsednik Vrhovnega upravnega sodišča.

Mandat članov traja štiri leta z možnostjo ponovnega imenovanja. Predsednika in podpredsednika Sodnega sveta člani izvolijo za dobo 2 let.

Disciplinski postopek

Litvanski sodni svet sodeluje pri oblikovanju Komisije za sodniško etiko in disciplino ter Sodniškega častnega sodišča. V Komisijo za sodniško etiko in disciplino svet imenuje štiri člane (od sedmih), izvoli predsednika komisije in ga v lahko tudi razreši. Imenuje (in razrešuje) tudi vse člane Častnega sodišča. Med ostalimi pristojnostmi je tudi potrjevanje poslovnika Komisije za sodniško etiko in disciplino ter Častnega sodnega sodišča ter seznanitev z njunimi letnimi poročili.

Predlog za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika imajo sodni svet, Komisija za sodniško etiko in disciplino, predsednik sodišča, na katerem je sodnik zaposlen, predsednik katerega koli sodišča višje stopnje ali oseba, ki je seznanjena z ukrepi iz drugega odstavka 83 člena Zakona o sodiščih. Predsednik vrhovnega upravnega sodišča in regionalna upravna sodišča nimajo pravice vložiti predloga za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika splošne pristojnosti in predsednika vrhovnega sodišča; pritožbena, regionalna in okrajna sodišča pa nimajo pravice vložiti predloga za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnike upravnih sodišč.

Po prejemu predloga predsednik Komisije za sodniško etiko in disciplino sprejme odločitev, kako ga bo obravnaval. Komisija lahko preiskavo opravi sama, lahko pa predsednik komisije poda predlog predsedniku sodišča, na katerem je sodnik zaposlen, lahko pa tudi predsedniku katerega koli sodišča višje stopnje, naj opravi preiskavo in z izsledki preiskave seznaniti sodnika. Končno odločitev sprejme Častno sodišče.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o sodnem svetu (Uradni list RS, št. 23/17 in 178/21 – odl. US) se v 4. členu v prvem odstavku za besedilom »okrožni sodnik« doda besedilo »in je sodniško službo uspešno opravljal najmanj pet let«.

V tretjem odstavku se besedilo »tri leta« nadomesti z besedilom »pet let«.

Za sedmim odstavkom se dodata novi osmi in deveti odstavek, ki se glasita:

»(8) Generalnemu sekretarju pripada plača sodnika v višini plačnega razreda generalnega sekretarja vrhovnega sodišča, v skladu z zakonom, ki ureja plače v javnem sektorju.

(9) Ne glede na prejšnji odstavek, generalni sekretar ohrani plačo, ki ustreza njegovemu sodniškemu mestu in nazivu, če je enaka ali višja. V tem primeru mu poleg plače pripada tudi položajni dodatek, ki pripada sodnikom v skladu z zakonom, ki ureja plače v javnem sektorju.«.

2. člen

V 7. členu se v prvem odstavku besedilo »31. maja« nadomesti z besedilom »30. septembra«.

Četrty odstavek se spremeni, tako da se glasi:

»(4) Sodni svet podatke o delu sodnega sveta v preteklem letu objavi na svoji spletni strani najpozneje do 15. maja tekočega leta za preteklo leto, celotno letno poročilo, ki vsebuje še druge podatke iz drugega odstavka tega člena pa najpozneje do 30. septembra tekočega leta za preteklo leto.«.

3. člen

Za 7. členom se doda nov 7.a člen, ki se glasi:

»7.a člen
(samostojna delovna telesa)

(1) V okviru sodnega sveta delujejo samostojna delovna telesa, ki jim sodni svet zagotavlja strokovno in administrativno pomoč ter prostorske, materialne in druge pogoje za delo.

(2) Samostojna delovna telesa sodnega sveta so volilna komisija, disciplinski organi in Komisija za etiko in integriteto.«.

4. člen

V 8. členu se v četrtem odstavku za besedilom »organi samoupravnih lokalnih skupnosti« beseda »in« nadomesti z vejico, za besedilom »nosilci javnih pooblastil« pa doda besedilo »in samostojna delovna telesa sodnega sveta«.

Za petim odstavkom se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Pravico do dostopa do podatkov po tem členu imajo za izvajanje svojih pristojnosti in nalog tudi vsa samostojna delovna telesa sodnega sveta.«.

5. člen

V 11. členu se v prvem odstavku za besedilom »sodnega sveta je« doda besedilo »in njegovih samostojnih delovnih teles je«.

Drugi odstavek se spremeni, tako da se glasi:

»(2) Člana sodnega sveta in njegovih samostojnih delovnih teles, ki sodeluje pri delu sodnega sveta in njegovih samostojnih delovnih teles, ni mogoče klicati na odgovornost za mnenje, ki ga je dal pri odločanju.«.

6. člen

V 15. členu se v prvem odstavku številka »90« nadomesti s številko »120«.

V tretjem odstavku se številka »50« nadomesti s številko »80«.

7. člen

Naslov 17. člena se spremeni tako, da se glasi: »(nadomestne volitve članov, ki jih izvoli državni zbor)«.

8. člen

19. člen se spremeni tako, da se glasi:

»19. člen
(sodniški volilni imenik)

(1) Sodniški volilni imenik (v nadaljnjem besedilu: imenik) iz drugega odstavka 18. člena tega zakona vodi vrhovno sodišče. Podatki za imenik se povzamejo iz centralne kadrovske evidence oziroma iz aktov o imenovanju.

(2) Najpozneje deset dni po razpisu volitev vrhovno sodišče imenik pošlje sodiščem.

(3) Sodnik ima pravico vpogleda v imenik in pravico pisno zahtevati popravek, če sam ali kdo drug ni vpisan v imenik oziroma je vpisan kdo, ki po določbah tega zakona nima pravice voliti, ali če so napačno vpisani osebni podatki. Popravek lahko zahteva najmanj 15 dni pred dnevom glasovanja.

(4) Zahteva iz prejšnjega odstavka se nemudoma posreduje osebi, na katero se nanaša, če to ni vlagatelj, ki se o njej lahko izjavi v roku 24 ur od vročitve.

(5) Vrhovno sodišče v štirih dneh od prejema zahteve za popravek imenika izda odločbo, s katero zahtevi ugoditi in imenik popravi ali jo zavrne.

(6) Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka lahko vlagatelj zahteve in oseba, na katero se zahteva nanaša, vložita tožbo pri pristojnem sodišču za upravne spore v 24 urah po vročitvi odločbe. Sodišče o tožbi

odloči v senatu treh sodnikov v 48 urah po njenem prejemu, pri čemer odloča ob smiselni uporabi določb zakona, ki ureja upravne spore. Zoper odločitev sodišča ni pritožbe in revizije.«.

9. člen

20. člen se spremeni, tako da se glasi:

»20. člen
(kandidatne liste)

(1) Kandidate za člane sodnega sveta predlagajo sodniki pisno ali na sodniških zborih.

(2) Kandidature se predložijo volilni komisiji iz prvega odstavka 22. člena tega zakona najkasneje 40 dni pred dnevom glasovanja in morajo vsebovati naslednje podatke in priloge:

- osebne podatke kandidata ime in priimek; sodniški naziv in položaj; ter sodišče, pri katerem je imenovan oziroma izvoljen na sodniško mesto),
- oznako, na kateri kandidatni listi iz tretjega in četrtega odstavka 18. člena tega zakona kandidira,
- osebne podatke vlagatelja (ime in priimek; sodniški naziv in položaj; sodišče, pri katerem je imenovan oziroma izvoljen na sodniško mesto, ter njegov podpis),
- pisno soglasje kandidata ter
- najmanj tri podpisane obrazce, s katerimi se daje podpora kandidaturi, oziroma zapisnik sodniškega zbora, iz katerega je razvidno, koliko in kateri sodniki so na sodniškem zboru podprli predlaganega kandidata.

(3) Če volilna komisija ugotovi, da je bila kandidatura vložena prepozno, jo nemudoma zavrže ter odločitev pošlje kandidatu in vlagatelju kandidature. Enako ravna, če kljub pozivu na popravilo kandidatura ni sestavljena v skladu s prejšnjim odstavkom. Če volilna komisija ugotovi, da kandidatura ne izpolnjuje zakonskih pogojev, jo zavrne. Zakonskih pogojev ne izpolnjuje kandidatura,:

- ki je vložena za osebo, ki ne opravlja sodniške funkcije na sodišču, s katerega lahko kandidira na kandidatni listi v skladu s tretjim in četrtem odstavkom 18. člena tega zakona;
- za katero ni podano pisno soglasje kandidata ali
- ki nima predloženih najmanj treh podpisanih obrazcev podpore sodnikov.

(4) Na vsaki kandidatni listi za člana sodnega sveta iz tretjega in četrtega odstavka 18. člena tega zakona mora biti večje število kandidatov, kot je število članov, ki se volijo, vendar največ štirikrat tolikšno, kot je število članov, ki se volijo.

(5) Na kandidatno listo se uvrstijo kandidati, ki so jih predlagali najmanj trije sodniki. Če je število kandidatov večje, kot določa prejšnji odstavek, se uvrstijo na kandidatno listo tisti kandidati, ki jih je predlagalo največ sodnikov.

(6) Volilna komisija kandidatne liste potrdi in objavi na intranetnih straneh sodišč najmanj 30 dni pred dnevom glasovanja.

(7) Kandidat, katerega kandidatura je bila zavržena ali zavrnjena, oziroma kandidat, ki se ni uvrstil na kandidatno listo, in vlagatelj take kandidature lahko zoper odločbo volilne komisije iz tretjega odstavka tega člena ter zoper odločitev volilne komisije iz prejšnjega odstavka v 48 urah po prejemu odločbe oziroma po objavi kandidatnih list na intranetnih straneh sodišč vložita tožbo pri pristojnem sodišču za upravne spore. Sodišče o tožbi odloči v senatu treh sodnikov v 48 urah po njenem prejemu, pri čemer

odloča ob smiselni uporabi določb zakona, ki ureja upravne spore. Zoper odločitev upravnega sodišča ni pritožbe in revizije.«.

10. člen

V 21. členu se četrti odstavek spremeni, tako da se glasi:

»(4) Zaradi nepravilnosti pri delu volilnega odbora lahko vsak volivec vloži ugovor pri volilni komisiji v dveh dneh od dneva glasovanja. Volilna komisija mora o ugovoru odločiti v 48 urah. Če volilna komisija ugotovi takšne nepravilnosti pri glasovanju na volišču, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, razveljavi glasovanje na volišču in odredi ponovne volitve v obsegu, v katerem je bilo glasovanje razveljavljeno. Zoper odločitev volilne komisije ni sodnega varstva.«.

Peti do sedmi odstavek se črtajo.

11. člen

Za 21. členom se dodata nova 21.a in 21.b člen, ki se glasita:

»21.a člen
(izid glasovanja in volitev)

(1) Izvoljen je sodnik, ki je prejel največ glasov. Če dva ali več kandidatov prejme enako največje število glasov, se volitve glede njih ponovijo.

(2) Volilni odbor o svojem delu pri ugotavljanju izida glasovanja sestavi zapisnik, ki ga podpišejo predsednik in člani odbora, ter ga skupaj z vsem volilnim gradivom pošlje volilni komisiji v roku, ki ga določi volilna komisija.

(3) Izid volitev ugotovi volilna komisija, o čemer sestavi poročilo, ki ga podpišejo predsednik in člani komisije, ter ga objavi na intranetnih straneh sodišč in posreduje sodnemu svetu.

(4) Zoper poročilo volilne komisije iz prejšnjega odstavka lahko volivec ali kandidat v osmih dneh po objavi na intranetnih straneh sodišč vloži tožbo pri pristojnem sodišču za upravne spore. Tožnik mora v postopku zatrjevati in ponuditi ustrezne dokaze za to, da je v volilnem postopku prišlo do takih nepravilnosti, ki so vplivale ali bi lahko vplivale na volilni izid.

(5) Tožba iz prejšnjega odstavka ni dovoljena glede nepravilnosti, ki bi jih tožnik lahko oziroma jih je že uveljavljal pred dnevom glasovanja v volilnem sporu v skladu s šestim odstavkom 19. člena in sedmim odstavkom 20. člena tega zakona.

(6) Sodišče v postopku odloča prednostno v senatu treh sodnikov ob smiselni uporabi določb zakona, ki ureja upravne spore.

(7) Če sodišče v postopku iz prejšnjega odstavka ugotovi nepravilnosti, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, lahko delno ali v celoti razveljavi glasovanje na volitvah in v razveljavljenem obsegu odredi ponovitev glasovanja ali ugotovi drugačno razdelitev mandatov. Če sodišče ugotovi, da se zatrjevane nepravilnosti niso zgodile ali da ugotovljene nepravilnosti niso vplivale ali ne morejo vplivati na izid glasovanja, zahtevke iz četrtega odstavka tega člena zavrne.

(8) Po preteku roka za vložitev tožbe oziroma po pravnomočni odločitvi sodišča iz sedmega odstavka tega člena, sodni svet objavi izid volitev v Uradnem listu Republike Slovenije.

21.b člen
(nadomestne volitve članov iz vrst sodnikov)

(1) Če članu sodnega sveta iz vrst sodnikov predčasno preneha mandat po 2., 3., 4. ali 5. točki prvega odstavka 14. člena tega zakona, postane član sodnega sveta iz vrst sodnikov za preostalo mandatno dobo tisti kandidat z iste liste kandidatov, ki bi bil izvoljen, če ne bi bil izvoljen član sodnega sveta, ki mu je prenehal mandat.

(2) Če kandidat iz prejšnjega odstavka v osmih dneh od poziva za sprejem mandata ne sporoči, da mandat sprejema, se ta pravica prenese na naslednjega kandidata.

(3) Če na listi iz 20. člena tega zakona ni naslednjega kandidata, se po določbah tega poglavja opravijo nadomestne volitve.«.

12. člen

V 22. členu se v prvem odstavku besedilo »jo imenuje sodni svet« nadomesti z besedilom »jo imenuje za dobo štirih let sodni svet«.

Za drugim odstavkom se dodajo novi tretji do osmi odstavek, ki se glasijo:

»(3) Članu in namestniku člana volilne komisije preneha funkcija:

1. z iztekom dobe, za katero je imenovan,
2. z odstopom,
3. s pravnomočno obsodbo za kaznivo dejanje,
4. z razrešitvijo s sodniške funkcije in z izrekom disciplinske sankcije, če je sodnik.

(4) Predsedniku in namestniku predsednika volilne komisije preneha funkcija v primerih, določenih v prejšnjem odstavku, in s prenehanjem sodniške funkcije.

(5) Predsednik in namestnik predsednika ter član in namestnik člana volilne komisije, ki mu preneha mandat po 1. točki tretjega odstavka tega člena, opravlja naloge člana volilne komisije do izvolitve novega člana.

(6) Predsedniku in namestniku predsednika ter članu in namestniku člana volilne komisije preneha mandat po 2. točki tretjega odstavka tega člena z dnem, ko sodni svet prejme njegovo pisno izjavo o odstopu; po 3. in 4. točki tretjega odstavka tega člena pa z dnem pravnomočnosti odločbe.

(7) O nastopu razlogov iz tretjega in četrtega odstavka tega člena izda sodni svet ugotovitveno odločbo o prenehanju funkcije člana ali namestnika člana volilne komisije.

(8) Sodni svet lahko pred potekom dobe, za katero je bil imenovan, razreši člana ali namestnika člana volilne komisije zaradi nevestnega opravljanja funkcije.«.

Dosedanja tretji in četrti odstavek postaneta deveti in deseti odstavek.

13. člen

V 23. členu se v prvem odstavku:

– 1. in 2. točka spremenita, tako da se glasita:

»1. glede izbire, imenovanja in razrešitev sodnikov ter predsednikov in podpredsednikov sodišč:

- imenovanje in razrešitev predsednikov in podpredsednikov sodišč,
  - izbira kandidatov za prosto sodniško mesto,
  - predlaganje državnemu zboru kandidatov za izvolitev v sodniško funkcijo,
  - imenovanje sodnika na razpisano sodniško mesto,
  - seznanitev državnega zbora s pravnomočno obsodilno sodbo zoper sodnika,
  - podaja predloga državnemu zboru za razrešitev sodnika,
  - izdaja ugotovitvene odločbe o prenehanju sodniške funkcije,
  - odločanje o ukrepu začasnega prenehanja opravljanja funkcije predsednika oziroma podpredsednika sodišča,
  - odločanje o odstranitvi iz sodniške službe za predsednika in podpredsednika vrhovnega sodišča;
2. glede drugih kadrovskih vprašanj v zvezi s sodniki, kadar odloča o:
- nezdružljivosti sodniške funkcije,
  - hitrejšem napredovanju v položaj svetnika ali na višje sodniško mesto,
  - izjemnem napredovanju okrožnega sodnika v naziv višjega sodnika na istem sodniškem mestu,
  - potrditvi ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi,
  - predlogu za odpravo kršitev sodnika, ki meni, da je bila kakorkoli prizadeta njegova neodvisnost,
  - pritožbah o dodelitvi; o napredovanju in glede uvrstitve v plačni razred; o podaljšanju roka za strokovno usposabljanje za vodstveno funkcijo,
  - premestitvi sodnika,
  - dodelitvi sodnika na delo na Ustavno sodišče Republike Slovenije, vrhovno in višje sodišče za sodelovanje pri izvajanju sodne oblasti; v specializirani oddelek okrožnega sodišča, v strokovno službo sodnega sveta, na Center za izobraževanje v pravosodju, v Službo za nadzor organizacije poslovanja sodišč ali za opravljanje zahtevnejših strokovnih del na ministrstvo,
  - oprostitvi opravljanja sodniške službe,
  - dodelitvi sodniških štipendij,
  - ugotavljanju razlogov za nastop mirovanja sodniške funkcije;«;
- v 3. točki druga alineja črta, dosedanje tretja, četrta in peta alineja postanejo druga, tretja in četrta alineja;
- v 4. točki za tretjo alinejo doda nova 4. alineja, ki se glasi:
- »– imenovanje članov in namestnikov članov volilne komisije,«, dosedanje četrta, peta in šesta alineja postanejo peta, šesta in sedma alineja, dosedanja sedma alineja pa črta.

14. člen

V 28. členu se v prvem odstavku za piko doda nov stavek, ki se glasi:

»Za vsako odločitev, ki jo sodni svet sprejme z javnim glasovanjem, se v zapisniku seje poleg izida glasovanja navede tudi, kateri člani so glasovali za odločitev, kateri so glasovali proti odločitvi, in kateri člani so bili pri odločanju izločeni.«.

15. člen

V 29. členu se prvi odstavek spremeni, tako da se glasi:

»(1) Sodni svet odloča z dvotretjinsko večino glasov vseh članov v naslednjih zadevah:

- predlogih za izvolitev sodnikov,
- imenovanjih in napredovanjih sodnikov,
- imenovanjih in razrešitvah predsednikov in podpredsednikov sodišč,
- uvrstitvah v plačni razred,
- pritožbah o dodelitvi; o napredovanju in o uvrstitvi v plačni razred,
- predlogih za razrešitev sodnikov,
- potrditvah ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi,
- sprejemu meril za izbiro kandidatov za sodniško mesto,
- sprejemu meril za kakovost dela sodnikov,
- o ukrepu začasne odstranitve predsednika in podpredsednika vrhovnega sodišča iz sodniške službe in o pritožbi zoper odločitev predsednika vrhovnega sodišča o ukrepu začasne odstranitve sodnika iz sodniške službe,
- ukrepu začasnega prenehanja opravljanja funkcije predsednika oziroma podpredsednika sodišča, in
- v drugih zadevah, če tako določa zakon.«

16. člen

V 30. členu se drugi odstavek spremeni, tako da se glasi:

»(2) Ko sodni svet odloča o predlogih za izvolitev in imenovanje sodnikov, o predlogih za razrešitev sodnikov, o imenovanju in razrešitvi predsednikov in podpredsednikov sodišč ter o pravicah, obveznostih in pravnih koristih, član ne sme sodelovati pri odločanju, če:

- se odloča o njegovi kandidaturi, položaju ali pravici, obveznosti in pravni koristih ali če je s kandidatom oziroma sodnikom, ki je v postopku, v krvnem sorodstvu v ravni vrsti, v stranski vrsti do vštetega četrtega kolena, v zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti ali v svaštvu do drugega kolena;
- je s predsednikom sodišča, ki v postopku poda mnenje, v krvnem sorodstvu v ravni vrsti, v stranski vrsti do vštetega četrtega kolena, v zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti ali v svaštvu do drugega kolena;
- obstajajo druge okoliščine, ki vzbujajo dvom o njegovi nepristranskosti.«

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Ko sodni svet odloča o predlogih za izvolitev in imenovanje sodnikov ter v postopkih za dodelitev sodnikov na druga sodišča ali v druge organe, član ne sme sodelovati pri odločanju tudi, če je sodnik sodišča, katerega predsednik v postopku poda mnenje.«

17. člen

Za 30. členom se doda nov 30.a člen, ki se glasi:

»30.a člen
(odločanje o izločitvi)

(1) Predlog za izločitev lahko poda vsak član sodnega sveta ali udeleženec v postopku.

(2) O predlogu za izločitev sodni svet odloči s sklepom, ki se vnese v zapisnik seje in ne vsebuje obrazložitve. Če se predlog zavrne, mora obrazložitev o tem vsebovati odločba v glavni stvari.

(3) Odločitev o zavrnitvi predloga za izločitev se lahko izpodbija le s pravnim sredstvom zoper odločitev v glavni stvari v skladu s 36. členom tega zakona.«

18. člen

34. člen se spremeni, tako da se glasi:

»34. člen
(pisno pojasnilo in ustna obravnava)

(1) Pred odločanjem o pravicah, obveznostih in pravnih koristih, kot so odločitve o potrditvi ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi, razrešitvi predsednika ali podpredsednika sodišča ali nezdržljivosti sodniške funkcije, sodni svet sodnika oziroma predsednika ali podpredsednika sodišča pozove, da se o zadevi lahko pisno izjavi v roku 15 dni od prejema poziva.

(2) V postopku odločanja o potrditvi ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi, in o razrešitvi predsednika ali podpredsednika sodišča, sodni svet opravi tudi ustno obravnava, na katero povabi sodnika oziroma predsednika ali podpredsednika sodišča, glede katerega se vodi postopek. Vabilo mora biti obravnavanemu sodniku oziroma predsedniku ali podpredsedniku sodišča vročeno najmanj 8 dni pred sejo.

(3) Sodni svet lahko obravnava iz prejšnjega odstavka opravi tudi v nenavzočnosti vabljenega sodnika oziroma predsednika ali podpredsednika sodišča, če ta ne pride, kljub temu, da je bil v redu vabljen.

(4) Zaradi presoje zakonitosti postopka iz drugega odstavka tega člena se ustna obravnava zvočno snema. Vabljene osebe se o snemanju in rokih hrambe zvočnega posnetka obvestijo z vabilom na razgovor. V zapisniku seje, na kateri se izvede ustna obravnava, se zabeleži, da je bila obravnava posneta s tehničnim sredstvom za zvočno snemanje in da je bila vabljenega oseba predhodno obveščena o snemanju. Elektronska kopija zvočnega posnetka se hrani ločeno od zapisnika seje, ki se objavi. Prepis zvočnega snemanja obravnave se izvede, če tako zahteva oseba, zoper katero se vodi postopek, ali če je vložena tožba zoper odločitev v glavni stvari. V elektronsko kopijo oziroma prepis zvočnega snemanja sme vpogledati oseba, zoper katero se vodi postopek, in sodišče, ko odloča o pravnem sredstvu zoper odločitev sodnega sveta.

(5) V drugih primerih iz prvega odstavka tega člena sodni svet ustno obravnava opravi, če tako določa poslovnik ali če v posamezni zadevi tako odločijo člani, in sicer v skladu z določbami drugega do četrtega odstavka tega člena.«.

19. člen

V 36. členu se v prvem odstavku pika nadomesti z vejico in doda besedilo »razen če zakon določa drugače.«.

Tretji odstavek se spremeni, tako da se glasi:

»(3) Upravni spor je nujen in mora pristojno sodišče v njem odločiti v roku 30 dni od prejema tožbe zoper odločbo oziroma sklep sodnega sveta, če gre za spor:

- glede izbire in imenovanja kandidatov za sodniška mesta;
- glede izbire in imenovanja predsednika in podpredsednika sodišča;
- glede prenehanja in razrešitve s sodniške funkcije ali s funkcije predsednika oziroma podpredsednika sodišča;
- glede odločitve o izrečenem ukrepu začasnega prenehanja opravljanja funkcije predsednika oziroma podpredsednika sodišča;

- glede odločitve o pritožbi sodnika zoper odločitev predsednika vrhovnega sodišča o izrečenem ukrepu začasnega prenehanja sodniške službe;
- glede odločitve o potrditvi ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi;
- glede odločitve o premestitvi sodnika in
- glede ugotovitvene odločbe o mirovanju sodniške funkcije.«.

20. člen

V 38. členu se v prvem odstavku besedilo »tožilec in njegov namestnik ter« nadomesti z besedilom »tožilci in«.

Peti odstavek se spremeni, tako da se glasi:

»(5) O zahtevi za izločitev člana disciplinskega sodišča odloči predsednik disciplinskega sodišča, o zahtevi za izločitev predsednika disciplinskega sodišča in disciplinskega tožilca pa sodni svet.«.

21. člen

V 39. členu se v prvem odstavku besedilo »vlaga in zastopa disciplinski tožilec, ki ga v njegovi odsotnosti nadomešča njegov namestnik« nadomesti z besedilom »vlaga in zastopa disciplinski tožilec«.

Drugi odstavek se spremeni, tako da se glasi:

»(2) Disciplinski tožilci so trije in so sodniki, ki opravljajo sodniško službo na sodniškem mestu na višjem ali vrhovnem sodišču, pri čemer mora biti vsaj en disciplinski tožilec sodnik, ki opravlja sodniško službo na sodniškem mestu na vrhovnem sodišču.«.

Za drugim odstavkom se dodata nova tretji in četrti odstavek, ki se glasita:

»(3) Predlog za disciplinsko sankcioniranje zoper sodnika, ki opravlja sodniško službo na sodniškem mestu na vrhovnem sodišču, lahko vloži in zastopa le disciplinski tožilec, ki opravlja sodniško službo na sodniškem mestu na vrhovnem sodišču.

(4) Če v posamezni zadevi disciplinski tožilci iz pravnih ali stvarnih razlogov ne morejo postopati, imenuje sodni svet za odločanje v tej zadevi nadomestnega tožilca na predlog občne seje vrhovnega sodišča.«.

22. člen

V 40. členu se črtata drugi in tretji odstavek.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane drugi odstavek, se za besedilo »namestnika nadomeščata« nadomesti z besedilom »namestnika pri vodenju disciplinskega sodišča nadomeščata«.

23. člen

Za 40. členom se doda nov 40.a člen, ki se glasi:

»40.a člen
(disciplinski senat)

(1) Disciplinsko sodišče odloča v posamezni zadevi v senatu treh članov, izmed katerih sta najmanj dva sodnika. Predsednik senata je predsednik disciplinskega sodišča ali njegov namestnik, najmanj en od preostalih dveh članov pa mora biti sodnik, ki opravlja sodniško službo na sodišču iste stopnje kot sodnik, zoper katerega teče disciplinski postopek.

(2) Sestavo senata določi predsednik disciplinskega sodišča v skladu z razporedom dela članov disciplinskega sodišča, ki ga sprejme za celotno mandatno obdobje.

(3) Če v posamezni zadevi predsednik disciplinskega sodišča in njegova namestnika zaradi pravnih ali stvarnih razlogov ne morejo postopati v vlogi predsednika senata, imenuje sodni svet predsednika senata izmed preostalih članov sodnega sveta. Če tudi noben od preostalih članov sodnega sveta zaradi pravnih ali stvarnih razlogov ne more postopati v vlogi predsednika senata, imenuje sodni svet predsednika senata izmed preostalih članov disciplinskega sodišča iz vrst sodnikov, v skladu z razporedom dela članov disciplinskega sodišča.

(4) Če v posamezni zadevi člani disciplinskega sodišča iz vrst sodnikov iz pravnih ali stvarnih razlogov ne morejo postopati, tako da ni mogoče sestaviti senata v skladu s prvim do tretjim odstavkom tega člena, imenuje sodni svet na predlog občne seje vrhovnega sodišča za odločanje v tej zadevi potrebno število nadomestnih članov disciplinskega sodišča.«.

24. člen

V 41. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Članu disciplinskega organa, ki je bil imenovan na predlog občne seje vrhovnega sodišča, preneha funkcija:

- če sam odstopi, z dnem, ko sodni svet prejme pisno odstopno izjavo;
- če mu preneha sodniška funkcija ali če je s sodniške funkcije razrešen, z dnem nastopa prenehanja sodniške funkcije oziroma z dnem nastopa razrešitve v skladu z zakonom, ki ureja sodniško službo;
- če mu je izrečena disciplinska sankcija, z dnem pravnomočnosti disciplinske odločbe;
- če je imenovan na sodniško mesto drugega položaja, z dnem pravnomočnosti odločbe o imenovanju.«.

V drugem odstavku se za besedo »sveta« in pred »piko« doda besedilo »ali če sam odstopi, z dnem, ko sodni svet prejme pisno odstopno izjavo«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) O nastopu razlogov iz prvega in drugega odstavka tega člena izda sodni svet ugotovitveno odločbo o prenehanju funkcije člana disciplinskega organa.«.

Dosedanji tretji in četrti odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

25. člen

V 42. členu se besedilo », ki zagotavlja finančna sredstva, strokovno in administrativno pomoč ter druge pogoje za njihovo delo« črta.

26. člen

43. člen se spremeni, tako da se glasi:

»43. člen

(evidenca izrečenih disciplinskih sankcij in zbirka odločb)

(1) Disciplinsko sodišče za namena uveljavljanja odgovornosti sodnikov po tem zakonu in zakonu, ki ureja sodniško službo ter transparentnosti odločanja disciplinskega sodišča upravlja evidenco izrečenih disciplinskih sankcij (disciplinska evidenca), v kateri se obdelujejo naslednji podatki iz pravno močnih odločb o izrečenih disciplinskih sankcijah:

- ime in priimek sodnika,
- sodniško mesto in naziv sodnika,
- številka in datum odločbe,
- izrečena disciplinska sankcija.

(2) Podatki iz disciplinske evidence so za namena zagotavljanja javnega ugleda sodstva in transparentnosti delovanja sodne oblasti javni in se v njej obdelujejo do izbrisa, ki se izvede v skladu z zakonom, ki ureja sodniško službo. Ob izbrisu se podatke nepovratno uniči.

(3) Disciplinsko sodišče lahko za interne namene delovnega procesa in nadaljnjo obdelavo odločb disciplinskega sodišča vodi in obdeluje tudi zbirko neobdelane prakse disciplinskega sodišča. Dostop do zbirke imajo le člani disciplinskih organov in tajnik disciplinskih organov, drugo osebje v strokovni službi sodnega sveta pa le do tistega dela zbirke, ki se vsebinsko nanaša na njihovo delovno področje.«.

27. člen

V 44. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Če ta zakon ne določa drugače, se v disciplinskem postopku do izdaje odločbe disciplinskega sodišča smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja kazenski postopek, ki veljajo za skrajšani postopek pred okrajnim sodiščem, razen določb, ki se nanašajo na oškodovanca.«.

V drugem odstavku se črta beseda »izrecno« in doda nov drugi stavek, ki se glasi: »Šteje se, da sodnik nasprotuje izključitvi javnosti, če se v javnosti sam izjavlja o zadevi, ki je predmet disciplinskega postopka.«.

28. člen

Za 44. členom se doda nov 44.a člen, ki se glasi:

»44.a člen

(vlaganje vlog in vročanje pisanj)

(1) V disciplinskem postopku se lahko vloge, ki niso vezane na rok, vlagajo tudi po elektronski poti brez varnega elektronskega podpisa s kvalificiranim potrdilom na uradni elektronski naslov sodnega sveta.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka se vložnik lahko identificira z elektronskim podpisom, ki ni enakovreden lastnoročnemu podpisu. Če je istovetnost vložnika v takem primeru sporna, zahteva

disciplinski organ od vložnika, naj jo popravi, dopolni ali predloži v fizični obliki oziroma kako drugače izkaže svojo istovetnost; če tega v danem roku ne stori, organ vloge ne upošteva.

(3) Odločba ali drug dokument (v nadaljnjem besedilu: pisanja) se disciplinskemu obdolžencu in drugim sodnikom, ki v postopku sodelujejo kot udeleženci, praviloma vročajo na sodišču, na katerem sodnik opravlja sodniško funkcijo.

(4) Pisanja se disciplinskemu obdolžencu in drugim sodnikom, ki v postopku sodelujejo kot udeleženci, lahko vročajo tudi v elektronski obliki z vložitvijo v elektronski predal, ki ni varen elektronski predal, če je naslovnik s tem seznanjen in s takšnim načinom vročanja izrecno soglaša.

(5) Vročitev iz prejšnjega odstavka velja za opravljeno šesti delovni dan od dneva odpreme, razen če naslovnik pisanja ni prejel ali ga je prejel kasneje. V primeru dvoma o tem, ali je naslovnik pisanje prejel, prejem in dan prejema dokazuje disciplinski organ. Disciplinski organ lahko po telefonu, po elektronski poti ali na drug način preveri, ali je naslovnik pisanje prejel in kdaj ga je prejel. Na odločbi, sklepu ali drugem dokumentu se označi dan odpreme, dan vročitve in začetek teka roka.«.

29. člen

45. člen se spremeni, tako da se glasi:

»45. člen
(uvedba in tek postopka)

(1) Disciplinski postopek se uvede z vložitvijo predloga za opravo preiskovalnih dejanj ali z neposredno vložitvijo obrazloženega predloga za izrek disciplinske sankcije.

(2) Pobudo za uvedbo disciplinskega postopka lahko podajo predsednik sodišča, pri katerem sodnik opravlja sodniško službo, predsednik neposredno višjega sodišča, predsednik vrhovnega sodišča in minister. Pobudo, ki je ni podala oseba iz prejšnjega stavka, disciplinski tožilec zavrže. Zoper sklep o zavrženju ni pravnega sredstva.

(3) Disciplinski tožilec je o vložnem predlogu za izrek disciplinske sankcije in o odločitvi, da ne uvede postopka, dolžan obvestiti pobudnika.

(4) Če sodniku, zoper katerega je bil uveden disciplinski postopek, med trajanjem disciplinskega postopka preneha sodniška funkcija, to ni ovira za dokončanje postopka. V tem primeru disciplinsko sodišče sodniku, ki mu je funkcija prenehala, ne izreče disciplinske sankcije.

(5) Mirovanje sodniške funkcije in mirovanje dolžnosti iz sodniške službe ni ovira za uvedbo in dokončanje disciplinskega postopka.«.

30. člen

Za 45. členom se doda nov 45.a člen, ki se glasi:

»45.a člen
(suspens)

(1) Disciplinsko sodišče o vloženem predlogu za izrek disciplinske sankcije takoj obvesti predsednika vrhovnega sodišča oziroma sodni svet, če je predlog vložen zoper predsednika ali podpredsednika vrhovnega sodišča.

(2) Predsednik vrhovnega sodišča lahko v primeru iz prejšnjega odstavka glede na značaj in težo očitane disciplinske kršitve izreče sodniku začasno odstranitev iz sodniške službe (v nadaljnjem besedilu: suspenz). Če je predlog za izrek disciplinske sankcije vložen zoper predsednika ali podpredsednika vrhovnega sodišča, o suspenzu pod pogoji iz prejšnjega stavka odloči sodni svet.

(3) Če je sodniku izrečena disciplinska sankcija za težjo disciplinsko kršitev, lahko traja suspenz najdalj do sprejema obvezne ocene sodniške službe, ki jo je, po določbah zakona, ki ureja sodniško službo, v primeru izrečene disciplinske sankcije zaradi težje disciplinske kršitve dolžan izdelati pristojni personalni svet; v primeru izrečene negativne ocene pa do pravnomočnosti odločitve sodnega sveta o potrditvi negativne ocene, o čemer sodni svet odloča v skladu z določbami zakona, ki ureja sodniško službo. V ostalih primerih lahko traja suspenz najdalj do odločitve disciplinskega sodišča. Ne glede na prejšnja stavka pa suspenz v vsakem primeru preneha, ko pretečeta dve leti od njegovega izreka.

(4) V času suspenza sodnik prejema nadomestilo plače, ki je enako polovici plače.

(5) Če se disciplinski postopek konča tako, da se sodnik opravi disciplinskih očitkov ali se izda zavrnilni sklep oziroma sklep o ustavitvi postopka, se s pravnomočnostjo te odločitve odpravijo vse posledice suspenza.

(6) Zoper odločitev o suspenzu, ki mora biti obrazložena, se sodnik lahko pritoži v 15 dneh od prejema odločbe na sodni svet, predsednik in podpredsednik vrhovnega sodišča pa na ustavno sodišče. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe.

(7) Ustavno sodišče mora pritožbo iz prejšnjega odstavka obravnavati in o njej odločati hitro. Pritožbo lahko kot neutemeljeno zavrne ali pa ji ugodi ter odločitev sodnega sveta razveljavi in vrne v nov postopek, ali odločitev sodnega sveta odpravi.«.

31. člen

Naslov 48. člena se spremeni, tako da se glasi »(disciplinska obravnava)«.

Doda se nov prvi odstavek, ki se glasi:

»(1) Disciplinski senat sme v primeru, če sodnik ne pride na disciplinsko obravnavo, kljub temu, da je bil v redu vabljen, odločiti, da se disciplinska obravnava opravi v njegovi nenavzočnosti, če njegova navzočnost ni nujna in če iz njegovih ravnanj izhaja, da se disciplinske obravnave ne želi udeležiti iz očitno neutemeljenih razlogov oziroma z namenom zavlačevanja disciplinskega postopka.«.

Dosedanji prvi do tretji odstavek postanejo drugi do četrti odstavek.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane peti odstavek, se besedilo »disciplinskega sklepa« nadomesti z besedilom »disciplinske odločbe«.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

32. člen

Za 48. členom se doda nov 48.a člen, ki se glasi:

»48.a člen
(sodno varstvo)

(1) Zoper odločitev disciplinskega sodišča, s katero se konča postopek, lahko sodnik, zoper katerega se vodi disciplinski postopek, in disciplinski tožilec v roku 30 dni od vročitve vložitve zahtevo za sodno varstvo, o kateri odloča vrhovno sodišče v senatu petih sodnikov.

(2) Zahteva za sodno varstvo iz prejšnjega odstavka zadrži izvršitev odločbe disciplinskega sodišča.

(3) V postopku pred vrhovnim sodiščem se smiselno uporabljajo določbe pritožbenega postopka v skladu z določbo prvega odstavka 44. člena tega zakona.

(4) Zoper odločitev vrhovnega sodišča ni pritožbe ali zahteve za varstvo zakonitosti.«.

33. člen

V 49. členu se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Načelno mnenje, s katerim se ugotovi kršitev kodeksa sodniške etike, se vloži v osebni spis sodnika.«.

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

34. člen

V 50. členu se doda nov drugi stavek, ki se glasi: »Člani komisije so lahko tudi upokojeni sodniki.«.

V tretjem odstavku se beseda »šestih« zamenja z besedo »štirih«.

35. člen

V 51. členu se prvi odstavek spremeni, tako da se glasi:

- »(1) Članu komisije preneha funkcija pred potekom mandata:
- če sam odstopi, z dnem, ko sodni svet prejme pisno odstopno izjavo;
  - če mu preneha sodniška funkcija, razen če mu funkcija preneha zaradi upokojitve, ali če je s sodniške funkcije razrešen, z dnem nastopa prenehanja sodniške funkcije oziroma z dnem nastopa razrešitve v skladu z zakonom, ki ureja sodniško službo;
  - če mu je izrečena disciplinska sankcija, z dnem pravnomočnosti disciplinske odločbe;
  - če komisija oceni, da je s svojimi ravnanji kršil kodeks sodniške etike, z dnem odločitve na seji.«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) O nastopu razlogov iz prejšnjih dveh odstavkov sodni svet izda ugotovitveno odločbo o prenehanju funkcije člana komisije.«.

Dosedanji tretji in četrti odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

36. člen

(dokončanje mandata generalnega sekretarja)

Sodnik, dodeljen v strokovno službo sodnega sveta za opravljanje nalog in del generalnega sekretarja sodnega sveta po dosedanjih predpisih, nadaljuje z delom do izteka obdobja, za katero je bil dodeljen.

37. člen

(uvrstitev generalnega sekretarja v plačni razred)

Sodnik, dodeljen v strokovno službo sodnega sveta za opravljanje nalog in del generalnega sekretarja sodnega sveta po dosedanjih predpisih, se z dnem uveljavitve tega zakona uvrsti v plačni razred, določen v 1. členu tega zakona.

38. člen

(dokončanje mandata članov volilne komisije)

Člani volilne komisije in njihovi namestniki, imenovani po dosedanjih predpisih, nadaljujejo z delom do prenehanja mandata, za katerega so bili imenovani.

39. člen

(volilni postopki za člane sodnega sveta iz vrst sodnikov)

(1) Volilni postopek, ki se je začel pred uveljavitvijo tega zakona, se konča po določbah dosedaj veljavnega zakona, če ni v tem členu drugače določeno.

(2) Novi četrti odstavek 19. člena, tretji in sedmi odstavek 20. člena, četrti odstavek 21. člena ter drugi do osmi odstavek 21.a člena zakona se uporabljajo tudi za volilni postopek, začel pred uveljavitvijo tega zakona.

40. člen

(postopki potrjevanja ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi, in postopki o razrešitvi predsednika ali podpredsednika sodišča)

Novi drugi do četrti odstavek 34. člena zakona se uporabljajo tudi za postopek potrjevanja ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi, in postopek o razrešitvi predsednika ali podpredsednika sodišča, začel pred uveljavitvijo tega zakona.

41. člen

(disciplinski tožilci)

(1) Namestnik disciplinskega tožilca, imenovan po dosedanjih predpisih funkcijo opravlja kot disciplinski tožilec in mu mandat preneha v skladu z odločbo o imenovanju na mesto namestnika disciplinskega tožilca, izdano po dosedanjih prepisih.

(2) Sodni svet v dveh mesecih od uveljavitve tega zakona imenuje dodatnega disciplinskega tožilca.

42. člen
(razpored dela članov disciplinskega sodišča)

Predsednik disciplinskega sodišča v dveh mesecih od uveljavitve tega zakona sprejme razpored dela članov disciplinskega sodišča za preostanek mandata.

43. člen
(evidenca izrečenih disciplinskih sankcij)

Disciplinsko sodišče v dveh mesecih po uveljavitvi tega zakona vzpostavi evidenco izrečenih disciplinskih sankcij v skladu s spremenjenim 43. členom zakona, v katero se vpisujejo podatki o disciplinskih sankcijah, ki so bile izrečene po uveljavitvi tega zakona.

44. člen
(disciplinski postopki)

(1) Disciplinski postopek, ki je bil začel pred uveljavitvijo tega zakona, se nadaljuje in dokonča po dosedanjih predpisih, razen spremenjenega petega odstavka 38. člena, novega tretjega odstavka 39. člena, tretjega in četrtega odstavka novega 40.a člena in nov 44.a člen zakona, ki se uporabljajo tudi za disciplinski postopek, začel pred uveljavitvijo tega zakona.

(2) Sodno varstvo v disciplinskem postopku, začetem pred uveljavitvijo tega zakona, se zagotavlja v skladu z novim 48.a členom zakona, če je odločitev disciplinskega sodišča, s katero se postopek konča, izdana po uveljavitvi tega zakona.

45. člen
(dokončanje mandata članov komisije za etiko in integriteto)

Člani komisije za etiko in integriteto, imenovani po dosedanjih predpisih, nadaljujejo z delom do prenehanja mandata, za katerega so bili imenovani.

46. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

S predlagano spremembo se v 4. členu ZSSve določa dodatni pogoj za imenovanje generalnega sekretarja sodnega sveta, podaljšuje njegov mandat in ureja njegov plačni položaj.

Glede imenovanja generalnega sekretarja se poleg pogoja, da gre za sodnika, ki ima najmanj naziv okrožnega sodnika, določa pogoj, da je kandidat sodniško službo opravljal najmanj pet let. Funkcija generalnega sekretarja sodnega sveta namreč terja dobro poznavanje sodnega sistema in predvsem tudi položaja sodnika znotraj sodnega sistema.

Čas njegove dodelitve se s treh podaljšuje na pet let. Generalni sekretar sodnega sveta v prvi vrsti izvaja upravljalvske naloge, zato je pomembno, da je pri tovrstnih nalogah organu zagotovljena večja kontinuiteta v organizacijskem smislu. Predlagana sprememba se usklajuje z rešitvami predloga novega ZS, ki iz enakih razlogov spreminja tudi mandat dodeljenega sodnika na mesto generalnega sekretarja vrhovnega sodišča, ki bo prav tako trajal 5 let. 5-letno mandatno obdobje za obe primerljivi mesti pa se bo s tem poenoteno tudi s petletnim mandatnim obdobjem, ki že sedaj velja za direktorje ostalih sodišč.

Veljavni ZSSve plačnega položaja generalnega sekretarja ni uredil. S tem je izpadlo ovrednotenje njegovih vodstvenih in organizacijskih nalog, pa tudi ustrezna primerjava s plačnim položajem generalnih sekretarjev drugih podobnih organov, katerih plačni položaj je posebej urejen v enotnem plačnem sistemu. Po predlogu se bo plačni položaj generalnega sekretarja sodnega sveta izenačil s plačnim razredom generalnega sekretarja vrhovnega sodišča (trenutno 58. plačni razred), vendar ne s posegom v ZSPJS, temveč z ustrezno ureditvijo v ZSSve. Funkcija generalnega sekretarja je namreč vezana na pogoj, da je le-ta lahko sodnik z najmanj nazivom okrožni sodnik, kar pomeni, da lahko na to mesto kandidira tudi sodnik z nazivom višjega ali vrhovnega sodnika. V primeru, da bo generalni sekretar sodnik, ki bo pred dodelitvijo že imel višji naziv in plačo, je zato treba zagotoviti, da bo ohranil plačo, ko jo je imel pred dodelitvijo, in da se mu vodstvene naloge v tem primeru ovrednotijo s položajnim dodatkom, ki pripada sodnikom v skladu z 32.b členom ZSPJS. To pomeni, da generalnemu sekretarju, ki bo imenovan iz vrst sodnikov z nazivom največ okrožni sodnik svetnik, položajni dodatek ne bo pripadal, saj bodo v tem primeru njegove vodstvene naloge ovrednotene z višjim plačnim razredom, ki mu bo pripadal z imenovanjem na mesto generalnega sekretarja. Kadar pa bo generalni sekretar imenovan iz vrst sodnikov, ki že imajo naziv višjega sodnika ali še višji naziv, v posledici česar se mu plačni položaj z imenovanjem ne bo spremenil, mu bo zaradi ovrednotenja vodstvenih nalog pripadal položajni dodatek po 32.b členu ZSPJS.

K 2. členu:

Ena izmed bistvenih novosti, ki jo je uveljavil ZSSve v letu 2017, je dolžnost sodnega sveta enkrat letno poročati državnemu zboru o svojem delovanju, pri čemer mora letno poročilo predložiti najpozneje do 31. maja tekočega leta za preteklo leto (7. člen ZSSve). V njem pa mora sodni svet predstaviti ne samo podatke o svojem delu, temveč se opredeliti tudi do letnega poročila vrhovnega sodišča o učinkovitosti in uspešnosti sodišč ter podati oceno stanja v sodstvu, ki je sestavljena iz analize stanja v preteklem letu in napovedi za prihodnje leto.

Praksa je pokazala, da je rok za predložitev letnega poročila neustrezen, saj ga sodni svet, če želi odgovorno izpolniti to svojo obveznost, ne more spoštovati. Zakonski rok vrhovnemu sodišču za predložitev letnega poročila o delu sodišč sodnemu svetu je 15. maj v tekočem letu (tretji odstavek 60.b člena ZS); čas, ki ga ima sodni svet za obravnavo in strokovno utemeljeno opredelitev do letnega poročila vrhovnega sodišča v svojem letnem poročilu, znaša tako le 14 dni, kar pa je glede na način poslovanja sodnega sveta (seje se sklicujejo in izvajajo na vsakih 14 dni) že na zakonski ravni bistveno prekratek. Dodatno je treba upoštevati, da sodni svet v letnih poročilih oceno stanja v sodstvu podaja

tudi na podlagi primerjave podatkov in mnenj drugih mednarodnih in domačih deležnikov, zlasti poročila Evropske komisije Justice Scoreboard in Rule of Law, ki sta običajno izdani šele v prvi polovici julija tekočega koledarskega leta.

V predlaganem členu se zato rok za podajo letnega poročila sodnega sveta v prvem odstavku 7. člena ZSSve spreminja in določa za 30. september v tekočem letu. Ta rok upošteva tudi to, da sodni svet v poletnem času praviloma ne zaseda.

Obenem pa se v sedanjem četrtem odstavku 7. člena sodnemu svetu nalaga, da podatke o svojem delu za preteklo koledarsko leto na svoji spletni strani vseeno objavi prej, in sicer kot to velja za večino državnih organov, najkasneje do 15. maja tekočega leta. Ne bi bilo namreč primerno, da bi bila javnost o delu sodnega sveta seznanjena šele konec naslednjega leta. Tovrstni podatki so pomembni za tekoče spremljanje dela organa in posledično uveljavljanje njegove odgovornosti.

K 3. členu:

Iz razloga večje jasnosti in razumljivosti delovanja sodnega sveta se v splošnih določbah ZSSve kot novost na načelni ravni posebej opredelijo samostojna delovna telesa sodnega sveta (novi 7.a člen). Gre za organe, ki opravljajo pomembne naloge na področju profesionalne sodniške etike in disciplinske odgovornosti sodnikov ter v postopku volitev članov sodnega sveta, s čimer prispevajo k neodvisnemu in odgovornemu delu sodstva ter s svojim delom utrjujejo zaupanje javnosti v sodstvo. To so volilna komisija, ki izvaja volitve članov sodnega sveta iz vrst sodnikov, in volitve članov personalnih svetov sodišč; disciplinski organi, ki vodijo in odločajo v disciplinskih postopkih zoper sodnike, ter Komisija za etiko in integriteto, katere naloga je utrjevati profesionalno etiko med sodniki. V ZSSve so sicer način imenovanja, postopek delovanja in pristojnosti teh teles urejeni v samostojnih poglavjih. V novem 7.a členu se zato njihov položaj in dolžnosti sodnega sveta v razmerju do teh teles ureja zbirno (tj. za vse) in zgolj na načelni ravni.

V predlaganem členu se tako posebej opredeljuje, kateri organi se štejejo za samostojna delovna telesa sodnega sveta, ter, kot je to urejeno že v Poslovníku sodnega sveta. To pomeni, da jim sodni svet ali katerikoli drugi deležniki ne morejo dajati navodil za delo in odločanje v okviru njihovih pristojnosti. Posebna opredelitev delovnih teles pa je potrebna tudi v razmerju do veljavnega 57. člena ZSSve, ki ureja pravico članov sodnega sveta in njegovih delovnih teles do sejnine in povračila materialnih stroškov. Na ta način ne bo sporno, člani katerih teles znotraj sodnega sveta so do plačila sejnine upravičeni.

Sodni svet mora navedenim delovnim telesom zagotavljati finančna sredstva za delo, strokovno in administrativno pomoč in druge pogoje za delo.

K 4. členu:

Veljavni 8. člen ZSSve, ki ureja dostop sodnega sveta do osebnih in drugih podatkov sodišč ter drugih državnih organov, organov lokalnih skupnosti in drugih nosilcev javnih pooblastil, se dopolnjuje v dveh ozirih. Sodnemu svetu se daje pravica dostopati tudi do podatkov, s katerimi razpolagajo njegova (samostojna) delovna telesa in ki jih potrebuje za izvajanje lastnih pristojnosti (dopolnitev obstoječega četrtega odstavka 8. člena ZSSve). Obenem pa se pravica do dostopa do osebnih in drugih podatkov podeljuje tudi vsem delovnim telesom sodnega sveta, vendar le v okviru izvajanja njihovih pristojnosti in nalog (nov šesti odstavek 8. člena ZSSve). Navedeno je pomembno zlasti za disciplinske organe sodnega sveta, da bodo lahko v polnosti ugotavljali dejanska stanja glede disciplinskih kršitev.

K 5. členu:

ZSSve je organizacijsko strukturo sodnega sveta razvejal in posamezne naloge, povezane s poslanstvom sodnega sveta, poveril trem delovnim telesom - Komisiji za etiko in integriteto, disciplinskim organom in volilni komisiji. Že sedaj se funkcija članov navedenih delovnih teles izvaja častno in nepoklicno, zato se ZSSve v prvem odstavku 11. člena dopolnjuje tako, da bo to opredeljeno tudi na normativni ravni, kar je pomembno za zaokroženost pravnih pravil in njihovo razumljivost javnosti.

Mednarodne smernice nadalje opozarjajo na to, da mora biti članom sodnega sveta zagotovljeno varstvo njihove neodvisnosti in nepristranskosti.⁹¹ ZSSve je to upošteval med drugim tudi tako, da članov sodnega sveta ni mogoče klicati na odgovornost za mnenje, ki ga dajo pri odločanju (drugi odstavek 11. člena ZSSve). Po prepričanju predlagatelja mora to, glede na naloge, ki jih izvajajo in so tesno povezane s temeljnim poslanstvom sodnega sveta, veljati tudi za člane delovnih teles sodnega sveta. Zato se v tem pogledu tudi drugi odstavek 11. člena dopolnjuje, in sicer tako, da k odgovornosti za mnenje ne bo mogoče klicati poleg članov sodnega sveta tudi članov njegovih delovnih teles.

K 6. členu:

Roki za razpis volitev in izvedbo volilnega postopka prilagajajo predlaganim spremembam volilnega postopka in pravnega varstva, tako da bodo v največji meri spoštovani (1) okoliščina, da je volilni postopek časovno omejen proces, (2) ustrezen čas za kandidiranje (realizacijo pasivne volilne pravice) in (3) učinkovitost pravnega varstva volilne pravice.

V prvem odstavku 15. člena se zato podaljšuje rok za razpis volitev s sedanjih 90 dni na 120 dni pred iztekom mandata članov sodnega sveta ter v tretjem odstavku obenem podaljšuje čas od dneva razpisa volitev do dneva glasovanja s sedanjih najmanj 50 dni na najmanj 80 dni. S tem se bo omogočilo učinkovito izvajanje tako pravnega varstva volilne pravice v vseh fazah volilnega postopka kot izvajanje pasivne volilne pravice (tj. čas, potreben za podajanje in potrjevanje kandidatur ter predstavitev kandidatov volivcem). Sodišča bodo imela na voljo dovolj časa za izvedbo zborov sodnikov, kandidati, katerih kandidature bodo potrjene, pa bodo imeli na voljo 30 dni (sedaj 15 dni) za predstavitev volivcem.

K 7. členu:

S predlaganim členom se v 17. členu spreminja le naslov tega člena, tako da se jasno opredeli, da se ta člen nanaša le na nadomestne volitve članov sodnega sveta, ki jih izvoli državni zbor. To je pomembno, ker se veljavna določila petega, šestega in sedmega odstavka 21. člena ZSSve, ki urejajo nadomestne volitve članov sodnega sveta iz vrst sodnikov, ker se predlaga prenos v nov samostojen člen (21.b).

K 8. členu:

S predlaganim členom se v 19. členu ZSSve dopolnjujejo določbe o varstvu volilne pravice v fazi razpisa volitev, ki se nanaša na vprašanje ugotavljanja aktivne volilne pravice. Vrhovno sodišče bo moralo zahtevo za popravek nemudoma posredovati osebi, na katero se nanaša, če to ni vlagatelj; ta oseba pa bo nato imela možnost o zahtevi podati izjavo v roku 24 ur od seznanitve z zahtevo. Sodno varstvo zoper odločitev vrhovnega sodišča o zahtevi za popravek bo dovoljeno le vlagatelju zahteve in osebi, na katero se zahteva nanaša. Upravno sodišče pa bo odločalo v senatu treh sodnikov. Zoper odločitev upravnega sodišča ne bosta dopustni pritožba ali revizija na vrhovno sodišče, s čimer se skuša preprečiti kopičenje pravnih sredstev v volilnem postopku.

Čeprav morajo biti roki za uveljavljanje pravnega varstva volilne pravice kratki, zlasti v fazi pred samim glasovanjem, je treba zagotoviti, da bo odločanje o pravnem varstvu lahko dejansko učinkovito, zaradi

---

⁹¹ Mnenje CCJE, št. 24, stran 4, alineja a, C. poglavje: <https://rm.coe.int/opinion-no-24-2021-of-the-ccje/1680a47604>.

čas roki ne smejo biti prekratki. Ob upoštevanju, da mora imeti oseba, na katero se zahteva za popravek nanaša, možnost seznaniti se z njo in podati izjavo glede nje, se v zvezi s pravnim varstvom v tej fazi volilnega postopka z novelo ZSSve-A predlaga še skrajšanje roka, do katerega lahko sodniki zahtevajo popravilo volilnega imenika, in sicer s sedanjih najmanj sedem dni pred volitvami na najmanj petnajst dni pred volitvami. Sprememba predstavlja 8 dni in se predlaga z namenom, da se zagotovi, da bo pravno varstvo v zvezi z ugotavljanjem obstoja volilne pravice (to pa pomeni tako upravni kot sodni postopek) resnično lahko izpeljano do samega dneva volitev; pri čemer bo sodnikom za uveljavljanje tega varstva (glede na siceršnje podaljšanje celotnega časovnega okvira volitev) ostalo na voljo najmanj 55 dni od razgrnitve volilnega imenika do prekluzije za uveljavljanje varstva volilne pravice v zvezi z volilnim imenikom, kar je celo 12 dni več, kot po veljavni ureditvi. S tem se čas za izvedbo pravnega varstva (tj. odločitev vrhovnega sodišča o zahtevi in morebitna posledična odločitev upravnega sodišča o tožbi zoper odločitev vrhovnega sodišča) podaljšuje s sedanjih sedem na petnajst dni pred dnevom glasovanja.

K 9. členu:

S predlaganim členom se v veljavnem 20. členu ZSSve natančneje ureja postopek vlaganja in potrjevanja kandidatur ter kot novost vzpostavlja sodno varstvo pasivne volilne pravice.

Odločitev o potrditvi kandidatur bo še naprej ostala v pristojnosti volilne komisije sodnega sveta, ki bo morala po novem kandidature potrditi najmanj 30 dni pred dnevom glasovanja (sedaj 15 dni) ter jih objaviti na intranetnih straneh sodišč. To bo omogočilo volivcem sodnikom, da se s kandidaturami pravočasno seznanijo, kandidatom, katerih kandidature bodo potrjene, pa ustrezen čas za predstavitev volivcem.

Določajo se podatki, ki jih mora kandidatura vsebovati, ter rok za vložitev kandidature, ki je prekluzivne narave in znaša 40 dni pred dnevom glasovanja; volilna komisija bo prepozno vložene kandidature zavrgla. Glede na podaljšanje roka za razpis volitev pred iztekom mandata se čas od dneva razpisa volitev do predložitve kandidatur podaljšuje s sedanjih 35 dni na 40 dni. Volilna komisija bo morala pred potrjevanjem kandidatnih list zavreči tudi tiste kandidature, ki ne bodo vsebovale predpisanih podatkov in prilog, ter zavrniti tiste, ki ne bodo izpolnjevale zakonskih pogojev.

Ker je v tej fazi volilnega postopka še vedno v ospredju varstvo osebnega vidika volilne pravice nad kolektivnim načinom njenega izvrševanja, bosta upravičena zahtevati sodno varstvo zoper zavrnitev kandidature le kandidat, o čigar kandidaturi je bilo negativno odločeno, in vlagatelj kandidature. V primeru, da bo kandidatura predlagana po zboru sodnikov, bo imel to pravico kot vlagatelj predsednik sodišča v imenu vseh sodnikov. Enako varstvo se omogoča zoper odločitev volilne komisije o potrditvi kandidatnih list.

V tej fazi volilnega postopka bo tako volilna komisija lahko sprejela štiri vrste odločitev, zoper katere bo mogoč volilni spor:

1. zavrženje prepozne kandidature,
2. zavrženje kandidature, ki ne bo vsebovala predpisanih podatkov in prilog;
3. zavrnitev kandidature, ki ne bo izpolnjevala zakonskih pogojev:
  - če bo vložena za osebo, ki ne opravlja sodniške funkcije na sodišču, s katerega lahko kandidira na kandidatni listi v skladu s tretjim in četrtem odstavkom 18. člena tega zakona;
  - če ne bo podano pisno soglasje kandidata ali
  - če ne bo predloženih najmanj treh podpisanih obrazcev podpore sodnikov;
4. odločitev o potrditvi kandidatnih list; to odločitev bodo lahko izpodbijali kandidati in vlagatelj kandidatur, če se kandidat, katerega kandidatura bo pravočasna in popolna, ne bo uvrstil na

kandidatno listo zaradi omejitve števila kandidatur in manjšega števila izraženih podpor sodnikov.

Volilni sodnik bo tudi glede tovrstnih sporov upravno sodišče (senat teh sodnikov), ki bo odločalo ob smiselni uporabi določb zakona o upravnih sporih. Zoper njegovo odločitev pa ne bosta dopustni pritožba ali revizija na vrhovno sodišče.

Tudi ta spor pomembno zaznamuje časovna omejenost, zato so roki za njegovo uveljavljanje in odločanje kratki. Tožbo bo treba vložiti v 48 urah po prejemu odločbe o zavrnitvi ali zavrženju kandidature oziroma po objavi potrjenih kandidatnih listah na intranetnih straneh sodišč; sodišče pa bo moralo o njej odločiti v nadaljnjih 48 urah.

K 10. členu:

S predlaganim členom se veljavni 21. člen preoblikuje tako, da v njem ostanejo le določbe sedanjih prvega, drugega in tretjega odstavka, ki se nanašajo na fazo glasovanja, ter se doda nov četrti odstavek, s katerim se ureja varstvo volilne pravice v tej fazi. Zaradi nepravilnosti pri delu posameznega volilnega odbora bo mogoče vložiti ugovor pri volilni komisiji v dveh dneh od dneva glasovanja. Volilna komisija bo morala o ugovoru odločiti v 48 urah. Če bo pri tem ugotovila take nepravilnosti pri glasovanju na volišču, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, bo lahko razveljavila glasovanje na volišču in odredila ponovne volitve v obsegu, v katerem je bilo glasovanje razveljavljeno. Zoper odločitev volilne komisije ne bo sodnega varstva. Ta se za morebitne nepravilnosti v tej fazi volilnega postopka zagotavlja v volilnem sporu po volilnem dnevu.

Sedanji četrti odstavek se prenese v nov 21.a člen, ki ureja fazo ugotavljanja izida glasovanja in volitev, peti do sedmi odstavek pa v 21.b člen, ki ureja vprašanje nadomestnih volitev v primeru predčasnega prenehanja mandata članu sodnega sveta iz vrst sodnikov.

K 11. členu:

Predlagani novi 21.a člen ureja zadnjo fazo volilnega postopka - fazo ugotavljanja izida glasovanja in izida volitev ter t. i. *a posteriori* sodno varstvo volilne pravice. V prvem odstavku je v nespremenjenem besedilu prenesena določba veljavnega četrtega odstavka 21. člena ZSSve; v drugem in tretjem odstavku se ureja postopek ugotavljanja izida glasovanja po volilnih odborih in izida volitev s strani volilne komisije; v četrtem do sedmem odstavku sodno varstvo zoper poročilo volilne komisije o izidu volitev; v osmem odstavku pa se za zagotovitev transparentnosti volilnega postopka uveljavlja še dolžnost sodnega sveta objaviti dokončno poročilo volilne komisije v Uradnem listu.

Izid glasovanja na posameznem volišču bo ugotavljal volilni odbor, izid volitev in razdelitev mandatov pa volilna komisija, ki bo morala svoje poročilo o izidu volitev objaviti na intranetnih straneh sodišč, da se bodo volivci sodniki lahko seznanili z njim in aktivirali sodno varstvo zaradi morebitnih nepravilnosti v volilnem postopku.

Volilni spor po volilnem dnevu je namenjen končnemu sodnemu nadzoru volitev in pomeni predvsem sodni nadzor nad pravilnim oblikovanjem sodnega sveta v skladu z verodostojno ugotovljeno izraženo voljo sodnikov volivcev, zaradi česar ni (več) v ospredju osebna pravica volivca temveč njen kolektivni vidik in s tem objektivni pomen za zagotovitev poštenih volitev. Zaradi zagotavljanja verodostojnosti volilnega izida so roki za sodno varstvo v tem sporu primerno daljši (8 dni od objave volilnih izidov), še vedno pa se upošteva, da mora priti do čimprejšnjega nemotenega dela sodnega sveta. Dostop do sodnega varstva v tej (končni) fazi je zagotovljen vsem volivcem in kandidatom. V njem se bodo lahko uveljavljale nepravilnosti pri spoštovanju pravil volilnega postopka v vseh fazah tega postopka, razen tiste, glede katerih je predviden sodni nadzor že pred volilnim dnevom v *a priori volilnem sporu*. Ker v

tej fazi volilnega postopka prevladuje objektivni pomen volilne pravice, bodo lahko upoštevne le tiste nepravilnosti v volilnem postopku, ki so ali bi lahko vplivale na izid volitev. Ker je volilni spor poseben sodni postopek, ne gre za upravni postopek, se bodo določbe zakona, ki ureja upravne spore, lahko le smiselno uporabljale. Sodišče bo imelo pooblastilo razveljaviti (delno ali v celoti) volitve, če bo ugotovilo take nepravilnosti, ki so ali bi lahko vplivale na volilni izid, s tem pa tudi pooblastilo za ugotovitev drugačnega izida volitev.

Ko bo poročilo volilne komisije pravnomočno, tj. zoper njega ne bo več možna tožba pred upravnim sodiščem, ga bo moral sodni svet objaviti še v Uradnem listu. Navedeno je pomembno zaradi seznanitve javnosti s tem, kdo so člani sodnega sveta, ki so jih izvolili sodniki. V Uradnem listu pa se že sedaj objavi tudi sklep državnega zbora o imenovanju članov sodnega sveta, ki jih imenuje državni zbor.

V predlagani 21.b člen so v vsebinsko nespremenjeni obliki prenesene določbe petega do sedmega odstavka veljavnega 21. člena ZSSve, ki urejajo nadomestne volitve članov sodnega sveta iz vrst sodnikov, če pride do predčasnega prenehanja mandata izvoljenemu članu.

K 12. členu:

Na opozorilo sodnega sveta, da zakonodajalec v ZSSve ni opredelil mandata volilne komisije, ki izvaja volitve za člane sodnega sveta iz vrst sodnikov, je prvi odstavek 22. člena dopolnjen z navedbo, da bodo člani volilne komisije imenovani za mandatno obdobje štirih let. To obdobje je enako kot že sedaj velja za člane disciplinskih organov (drugi odstavek veljavnega 38. člena ZSSve), in se v tem pogledu s predlagano novelo spreminja tudi mandatno obdobje članov Komisije za etiko in integriteto, ki sedaj, za razliko od disciplinskih organov, traja šest let (tretji odstavek veljavnega 50. člena ZSSve). Komisija za etiko in integriteto, disciplinski organi in volilna komisija so vsi delovna telesa sodnega sveta in ni posebnih razlogov, ki bi utemeljevali, da bi se člani teh organov imenovali za različna mandatna obdobja. Predlagana novela zato izenačuje mandat članov vseh delovnih teles na štiri leta.

Dodatno se 22. člen dopolnjuje (novi tretji do osmi odstavek) z opredelitvijo razlogov in postopka predčasnega prenehanja funkcije članu ali namestniku člana volilne komisije. Po veljavni ureditvi so člani volilne komisije lahko tako sodniki kot zunanji člani; izjema sta predsednik in namestnik volilne komisije, ki morata biti vrhovna sodnika. Glede na to, bo funkcija članu volilne komisije lahko prenehala bodisi po samem zakonu z nastopom vnaprej določenih situacij ali pa z razrešitvijo. *Ex lege* bo funkcija članu prenehala v primeru izteka mandata; z odstopom; če bo pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje; in, kadar bo član sodnik, tudi če bo razrešen s sodniške funkcije ali mu bo izrečena disciplinska sankcija; predsedniku in namestniku pa tudi, če mu bo prenehala sodniška funkcija (npr. z upokojitvijo). Sodni svet pa bo obenem imel možnost člana tudi razrešiti, če bo funkcijo opravljal nevestno.

K 13. členu:

Veljavni 23. člen ZSSve zbirno navaja in določa pristojnosti sodnega sveta. S predlaganim členom se to določilo spreminja v skladu s spremembami, ki se predlagajo v predlogu novega Zakona o sodiščih in Zakona o sodniški službi, in sicer:

- prenos pristojnosti imenovati sodnike vrhovnega sodišča, če bodo izbrani izmed kandidatov, ki so že izvoljeni v sodniško funkcijo, na sodni svet;
- prenos pristojnosti imenovanja in razreševanja predsednika in podpredsednika vrhovnega sodišča na sodni svet;
- določitev (nove) pristojnosti sodnega sveta odločati o ukrepu začasnega prenehanja opravljanja funkcije predsednika sodišča (suspenz predsednika sodišča);
- določitev (nove) pristojnosti sodnega sveta odločati o ukrepu začasne odstranitve iz sodniške službe za predsednika in podpredsednika vrhovnega sodišča;

- ukinitvev hitrejšega napredovanja v višji sodniški naziv na istem sodniškem mestu in napredovanj sodnikov v plačnih razredih;
- omejitvev izjemnega napredovanja v višji naziv na istem sodniškem mestu na okrožne sodnike;
- ukinitvev dvotirnosti prenehanja sodniške službe in funkcije;
- (nova) pristojnost sodnega sveta izdajati ugotovitvene odločbe o mirovanju sodniške funkcije.

Dodatno se črtata in s tem odpravita pristojnosti sodnega sveta podajati pobude za uvedbo disciplinskih postopkov in predhodno mnenja v postopku določitve števila sodniških mest na posameznem sodišču.

Ustavno sodišče je v odločbi U-I-445/18-13 z dne 14. 10. 2021 ugotovilo, da veljavna ureditev ZSSve ne daje garancije, da bo v primeru, ko je sodni svet tisti, ki na podlagi drugega odstavka 45. člena ZSSve poda pobudo za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika, senat disciplinskega sodišča odločal v taki sestavi, da ne bi bil že po objektivnih merilih okrnjen videz njegove nepristranskosti, saj v skladu z drugim odstavkom 40. člena ZSSve senatu disciplinskega sodišča v vsakem posamičnem primeru vedno predseduje član disciplinskega sodišča, ki je tudi član sodnega sveta. Ugotovljeno neskladje z ustavo se v predlogu rešuje na način, da se sodnemu svetu ukinja pristojnost podajati pobude za uvedbo disciplinskega postopka ter obenem za primer, ko predsednik disciplinskega sodišča in njegova namestnika zaradi pravnih ali dejanskih razlogov ne bodo mogli sodelovati v konkretni disciplinski zadevi kot predsedniki senata, določi način imenovanja nadomestnega predsednika disciplinskega senata. Sistemska povezanost sodnega sveta in disciplinskih organov po veljavnem ZSSve je namreč tako močna, da je z vidika skladnosti z Ustavo smiselno, da se sodnemu svetu pristojnost podajati pobude za disciplinske postopke zoper sodnike odvzame.

Sodstvo, konkretno delovna skupina vrhovnih sodnikov na vrhovnem sodišču, je v fazi predhodnega usklajevanja opozorila tudi na to, da je podaja predhodnega mnenja s strani sodnega sveta v postopku določanja števila sodniških mest na posameznem sodišču nepotrebna formalnost, saj gre za vprašanje kadrovskega načrta, ki je v pristojnosti predsednika vrhovnega sodišča. Pristojnost podati predhodno mnenje v postopku določitve števila sodniških mest na posameznih sodiščih je sodnemu svetu podelil prav ZSSve. Pred tem te pristojnosti v skladu z veljavnim 38. členom ZS sodni svet ni imel; pri čemer pa zakonodajalec v predlogu ZSSve⁹² ni pojasnil, zakaj bi bilo pomembno ali koristno, da sodni svet glede števila sodniških mest na posameznem sodišču sploh podaja mnenje. Določanje števila sodniških mest na posameznem sodišču je namreč tipična naloga kadrovskega managementa, odvisna od različnih notranjih in zunanjih dejavnikov vsakega sodišča posebej. Zahteva torej dobro poznavanje delovanja vsakega sodišča posebej ter njegovih posebnosti in potreb. Sodni svet v sedanjem normativnem okviru nima neposrednih upravljaljskih nalog z vidika sodne uprave, tako da stika z neposrednim poslovanjem posameznih sodišč nima. Njegove naloge vizavi sodne uprave so skoncentrirane na nadzor njenega delovanja ter usmerjanje kadrovske politike v njej. Vprašljivo je zato, kako bi sodni svet, ki dejanskega stika z neposrednim poslovanjem sodišč nima, sploh lahko (vsebinsko) prispeval v procesu določanja števila sodniških mest na posameznih sodiščih, zato se v predlogu ta pristojnost sodnega sveta črta.

⁹² Ius info: https://www.iusinfo.si/download/razno/160705_ZSodS_predlog.pdf

eUprava: <https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=7416>.

Državni zbor: <https://www.dz->

[rs.si/wps/portal/Home/zakonodaja/izbran/!ut/p/z1/04_Sj9CPyKssy0xPLMnMz0vMAfIjo8zivSy9Hb283Q0N3E3dLQwCQ7z9g7w8nAwnMz1w9EUGAWZGgS6GDn5BhsYGwQHG-pHEaPFAAdwNCBOPx4FUfiNL8gNDQ11VFQEAAxcoa4!/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/?uid=C1257A70003EE6A1C12580800047F223&db=kon_zak&mandat=VII&tip=doc](https://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/zakonodaja/izbran/!ut/p/z1/04_Sj9CPyKssy0xPLMnMz0vMAfIjo8zivSy9Hb283Q0N3E3dLQwCQ7z9g7w8nAwnMz1w9EUGAWZGgS6GDn5BhsYGwQHG-pHEaPFAAdwNCBOPx4FUfiNL8gNDQ11VFQEAAxcoa4!/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/?uid=C1257A70003EE6A1C12580800047F223&db=kon_zak&mandat=VII&tip=doc).

Ostale spremembe so redakcijske narave. V 4. točki se tako na primer dodaja nova 4. alineja, v kateri se določa pristojnost sodnega sveta imenovati člane volilne komisije (veljavni 22. člen zakona).

K 14. členu

Mednarodne smernice poudarjajo, da avtoriteta in legitimnost sodnih svetov ne more temeljiti le na ustreznem normativnem okviru njihovega delovanja (ustavni in zakonski ureditvi), temveč tudi na zaupanju javnosti, pridobljenem s transparentnim, odgovornim in odličnim delom v interesu družbe. V Priporočilu Odbora ministrov Sveta Evrope MC/Rec (2010)12 o neodvisnosti, učinkovitosti in vlogi sodnikov, je v IV. delu posebej poudarjeno, da je treba zagotoviti transparentnost dela sodnega sveta in da je transparentnost predpogoj za zaupanje državljanov v delovanje pravosodnega sistema ter jamstvo pred nevarnostjo političnega vpliva in možnostjo enostranskega zastopanja lastnih interesov.

Z vidika krepite zaupanja javnosti in uveljavljanja odgovornosti sodnega sveta in njegovih članov za zakonito in nepristransko izvrševanje nalog je bila s sprejemom ZSSve v letu 2017 pomembno okrepljena dolžnost organa zagotavljati transparentnost lastnega. Se je pa veljavna ureditev v tem pogledu izkazala kot pomanjkljiva glede zahteve, da se odločitve sodnega sveta sprejemajo z javnim glasovanjem. Prvi odstavek 28. člena ZSSve namreč določa, da sodni svet sprejema odločitve z javnim glasovanjem, vendar sodni svet do sedaj ni vodil evidence ali zapisnika o tem, kako je posamezni član v konkretni zadevi glasoval.

Javnost glasovanja omogoča uveljavljanje ne samo kolektivne odgovornosti organa, temveč predvsem tudi individualne odgovornosti članov sodnega sveta. Predlagani člen sedaj to dolžnost dodatno krepi, tako da dopolnjuje veljavni prvi odstavek 28. člena ZSSve z zahtevo, da so podatki o tem, kako je posamezni član glasoval v konkretni zadevi, javni. Brez tega, da se javnosti predoči, kako so člani glasovali v posamezni zadevi, je njihovo individualno odgovornost zelo težko uveljavljati, javnost glasovanja pa ostane le mrtva črka na papirju. Posledično se lahko kolektivna odgovornost organa za zakonito in kvalitetno delo izrodi v ničelno (individualno) odgovornost njegovih članov.

K 15. členu:

S predlaganim členom se nabor odločitev, ki jih mora sodni svet po veljavnem 29. členu ZSSve sprejemati s kvalificirano absolutno večino (tj. dvotretjinsko večino vseh članov), dopolnjuje še z odločitvami, ki so vezane na izrek suspenza sodniške in/ali vodstvene funkcije (tj. odločitev o izreku začasne odstranitve predsednika vrhovnega sodišča iz sodniške službe; odločitev o pritožbi zoper odločitev predsednika vrhovnega sodišča o ukrepu začasne odstranitve sodnika iz sodniške službe; in odločitev o začasnem prenehanju opravljanja funkcije predsednika oziroma podpredsednika sodišča.

Kvalificirana večina za sprejem odločitev zagotavlja večjo legitimnost odločitev sodnega sveta že sama po sebi. Dodatno pa je le-ta pri pomembnejših odločitvah pomembna tudi zato, da člani sodniki, ki so v sodnem svetu zastopani večinsko, ne morejo sami sprejemati odločitev, ki so pomembne za delovanje sodstva in položaj sodnikov, s čimer se preprečuje, da bi odločitve sodnega sveta zasledovale notranje korporativne interese.

V veljavnem 29. členu se nadalje preoblikujeta sedanji peta in šesta alineja prvega odstavka, in sicer tako da se združita v eno alinejo, v kateri so navedene vse odločitve, povezane s pritožbami sodnikov. Vsebinsko pa se ti dve alineji prilagajata / spreminjata glede na predlagano ureditev pritožb v predlogu novega Zakona o sodniški službi in Zakona o sodiščih.

K 16. členu:

S predlaganim členom se v veljavnem 30. členu ZSSve širijo in določneje opredeljujejo razlogi za izločitev članov sodnega sveta pri odločanju v posamezni zadevi.

Institut izločitve je eden od temeljev poštenega postopka in garant za legitimno izvajanje pristojnosti sodnega sveta. Zahteva po nepristranskem odločanju članov sodnega sveta izhaja iz 22. člena Ustave, pri čemer je nepristranskost treba presojati po kriterijih iz 23. člena Ustave. Ni dovolj, da sodni svet v postopku ravna in odloča nepristransko; odločati mora v taki sestavi, da ne obstajajo nikakršne okoliščine, ki bi vzbujale dvom o videzu nepristranskosti (odločbi stavnega sodišča Up-1094/18-13 z dne 21. 2. 2019 in U-I-445/18-13 z dne 14. 10. 2021). Navedeno zavezuje zakonodajalca, da se že na sistemski ravni zagotovijo garancije, ki bodo omogočale nepristransko odločanje.

S predlaganim členom se tako sedanji drugi odstavek 30. člena ZSSve širi na vse situacije, ko sodni svet odloča o pravicah, obveznostih in pravnih koristih, med drugim tudi na postopke imenovanja in razrešitve predsednikov in podpredsednikov sodišč. Dodatno se v drugem odstavku tega člena kot izključitveni razlog za izločitev (tj. razlog, ki se taksativno navede in pri katerem se (ne)pristranskost ne ugotavlja, temveč je izločitev na njegovi podlagi avtomatična) posebej opredeli sorodstveni odnos člana sodnega sveta s predsednikom sodišča, ki v postopku pred sodnim svetom poda mnenje. V novem (tretjem) odstavku pa se kot izključitveni razlog v postopkih izbire in imenovanja sodnikov in dodelitve sodnikov opredeli še službeni odnos člana sodnega sveta s predsednikom sodišča, ki poda mnenje.

Po veljavni in predlagani zakonodaji imajo namreč predsedniki sodišč v postopkih v zvezi s položajem sodnikov pomembno vlogo, saj v njih sodelujejo s svojim mnenjem, s katerim lahko vplivajo na odločitve sodnega sveta (postopki izbire kandidatov za prosta sodniška mesta - tretji odstavek veljavnega 16. člena ZSS; postopki izbire kandidatov za mesto predsednika ali podpredsednika sodišča - prvi in drugi odstavek 62a. člena ZS ter 14. sklep 29. seje sodnega sveta z dne 7. 12. 2000; postopki razrešitve predsednika sodišča - peti odstavek 64. člena ZS; postopki dodelitve sodnikov - tretji odstavek 71. člena ZSS). Nujno je zato, da se ob tem že na zakonski ravni zagotovijo jamstva, ki bodo preprečevala vplive predsednikov, ki bi obstoječi (dovoljeni) okvir presegle in služili drugim, bodisi notranje korporativnim ali osebnim interesom. Kajti prav nezmožnost samoočiščenja in nevarnost zaprtega kroga samoreprodukcije je eden od največkrat izpostavljenih očitkov sodnemu sistemu pri nas. S tega vidika so pri odločanju sodnega sveta, katerega večino sestavljajo prav člani, ki so sodniki, zlasti lahko sporne službene ali osebne povezave med člani sodnega sveta in predsedniki sodišč, ki v postopkih sodelujejo z mnenji.

V postopkih izbire sodnikov za prosto sodniško mesto in v postopkih dodelitve sodnikov je nadalje treba upoštevati, da mnenje poda predsednik sodišča, na katerem je razpisano prosto sodniško mesto oziroma s katerega sodnik, ki kandidira za dodelitev na drugo sodišče ali v drug organ, prihaja. Predsednik ima v njih očiten interes za to, kateri kandidat bo na koncu izbran za sodniško mesto na njegovem sodišču oziroma ali bo »njegov« sodnik dodeljen na drugo sodišče ali v drug organ. Nevarnost notranjega korporativizma je zato v teh postopkih največja.

Pri članih sodnega sveta, ki so sodniki, pa je treba dodatno upoštevati tudi to, da imajo predsedniki sodišč relativno velike (sistemske) pristojnosti v razmerju do sodnikov - pristojni so za razporejanje sodnikov po posameznih pravnih področjih in podpodročjih (prvi odstavek 71. člena ZS; v okviru skrbi za redno izvrševanje sodne oblasti lahko od sodnika zahtevajo poročilo v konkretni sodni zadevi in mu odredijo ukrepe za hitrejše reševanje zadeve (71. c člen ZS); pristojni so za vnašanje podatkov v osebne spise sodnikov, ki so temelj za ocenjevanje njihovega dela (peti odstavek 31. člena ZSS); lahko predlagajo predčasno ocenjevanje dela sodnika (prvi odstavek 31. člena ZSS); v postopku ocenjevanja podajo mnenje o delu sodnika (3. člen Meril za kakovost dela sodnikov za oceno sodniške službe); odločajo o izrabi dopusta in o odsotnosti zaradi izobraževanja (tretji odstavek 59. člena ZSS ter peti odstavek 63. in 64. člen ZSS); so legitimirani podati pobudo za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika (drugi odstavek 45. člena ZSSve).

K 17. členu:

Veljavni ZSSve nima določb o tem, kdo, s kakšno večino in v kakšnem postopku odloči o predlogu za izločitev; teh določb pa nima niti Poslovník sodnega sveta. Obenem v tem pogledu določbe Zakona o splošnem upravnem postopku niso v celoti primerne za sui generis kolegijski organ, kot je sodni svet, zato se v noveli ZSSve-A predlaga dopolnitev instituta izločitve z ureditvijo postopka odločanja (30.a člen), in sicer na način, da bo predlog za izločitev posameznega člana lahko podal vsak član sodnega sveta ali udeleženec v postopku. Če bo sodni svet predlogu ugodil, bo odločitev o tem vnesena v zapisnik in ne bo vsebovala obrazložitve; če bo predlog zavrnjen, bo moral sodni svet to odločitev obrazložiti v odločbi o glavni stvari. Zoper odločitev o izločitvi oziroma neizločitvi ne bo posebne pritožbe; nepravilnosti v zvezi s tem se bodo lahko uveljavljale s pravnim sredstvom zoper odločitev sodnega sveta v sami zadevi.

K 18. členu:

Sodni svet ni sodišče, njegove odločitve pa so strokovne narave. Drugi odstavek 36. člena Poslovníka zato določa, da so postopki pred sodnim svetom praviloma pisni, in potekajo na podlagi pisnih predlogov in dokazil. Kljub temu imajo nekateri postopki pred sodnim svetom, v katerih se odloča o pravicah in obveznostih sodnikov ter predsednikov in podpredsednikov sodišč, lahko tako daljnosežne posledice za sodno oblast, na kar je opozoril sodni svet sam, da je primerno, da se obravnavanemu sodniku oziroma predsedniku ali podpredsedniku sodišča v njih obvezno zagotovi tudi ustna obravnava. Po oceni predlagatelja sta taka postopka postopek o potrjevanju negativne ocene, ki privede do izgube sodniške funkcije sodnika, in postopek razrešitve predsednika ali podpredsednika sodišča, ki je nosilec sodne (samo)uprave. Predlog novele zato v novem drugem do četrtem odstavku 34. člena ZSSve predvideva, da bo moral sodni svet v navedenih dveh vrstah postopkov obvezno opraviti ustno obravnavo z obravnavanim sodnikom oziroma (pod)predsednikom sodišča. Če vabljeni sodnik oziroma (pod)predsednik sodišča ne bo prišel, kljub temu, da je bil v redu vabljen, bo sodni svet obravnavo lahko opravil tudi v njegovi nenavzočnosti.

Zaradi presoje zakonitosti teh postopkov je še določeno, da se bo ustna obravnava morala zvočno snemati, pri čemer pa bosta zaradi varstva neodvisnosti sodstva zvočni posnetek obravnave in prepis le-te omejeno dostopna, tj. obravnavanemu sodniku in sodišču za potrebe sodne presoje.

Sodni svet pa bo imel možnost izvesti ustno obravnavo v skladu s procesnimi zahtevami, kot so določene za predhodni dve vrsti postopkov, tudi v drugih postopkih po lastni presoji (novi peti odstavek 34. člena zakona).

K 19. členu:

Določba 36. člena ZSSve, ki ureja sodno varstvo zoper odločitve sodnega sveta, se s predlaganim členom vsebinsko ne spreminja. Dopolnitev prvega odstavka, ki omogoča, da se v zakonu pravno varstvo zoper odločitve sodnega sveta uredi drugače, je podana zaradi uskladitve ZSSve s tistimi spremembami v predlogih ZS-1 in ZSS-1 in konkretne novele, ki zoper odločitve sodnega sveta v zvezi s položajem predsednika in podpredsednika vrhovnega sodišča uvajajo pravno varstvo na nivoju ustavnega sodišča (tj. pritožba na ustavno sodišče).

V predlogih novega Zakona o sodiščih in Zakona o sodniški službi se predlaga prenos pristojnosti imenovanja in razrešitve (pod)predsednika vrhovnega sodišča z državnega zbora na sodni svet ter določa pristojnost sodnega sveta izreči suspenz (pod)predsedniku vrhovnega sodišča s funkcije (pod)predsednika. Obenem pa se v konkretni noveli predlaga pristojnost sodnega sveta, da odloči o suspenzu (pod)predsednika vrhovnega sodišča s sodniške službe. Za vse navedene primere se v

konkretnih zakonskih predlogih kot pravno varstvo za (pod)predsednika vrhovnega sodišča zoper odločitve sodnega sveta na novo uvaja pritožba na ustavno sodišče.

Predlagatelj je pri tem izhajal iz dvojega: (1) spori v zvezi z imenovanjem, razrešitvijo in suspenzom (pod)predsednika vrhovnega sodišča ovirajo nemoteno delo sodne veje oblasti, saj predstavlja predsednik vrhovnega sodišča vrh sodne oblasti; (2) sodni svet pa je ključen mehanizem v sistemu zavor in ravnovesij med vejami oblasti za zaščito neodvisnosti sodstva in za zagotavljanje odgovornosti sodstva. Posledično je bilo ocenjeno, da je ustrezno, da spore, ki potekajo na podlagi pravovarstvenega zahtevka (pod)predsednika vrhovnega sodišča zoper odločitve sodnega sveta in ki so pravzaprav spori med zavornim (nadzornim) mehanizmom sodne veje oblasti in sodno vejo samo, razrešuje ustavno sodišče. Le-to je namreč varuh Ustave in njenih temeljnih načel, med katere sodi tudi načelo delitve oblasti z vzpostavljenim sistemom zavor in ravnovesij. Ne bi bilo namreč ustrezno, da se sodno varstvo zoper odločitve sodnega sveta o imenovanju, razrešitvi ali suspenzu (pod)predsednika vrhovnega sodišča zagotavlja v skladu s 36. členom ZSSve v upravnem sporu pred vrhovnim sodiščem, saj so vrhovni sodniki ne samo bližnji stanovski kolegi predsednika vrhovnega sodišča, temveč ima predsednik vrhovnega sodišča do njih pomembne upravljavske pristojnosti; poleg tega po predlagani ureditvi vrhovni sodniki v postopku imenovanja ali razrešitve (pod)predsednika vrhovnega sodišča v vlogi občne seje podajajo mnenje o tem.

Dodatno se v tretjem odstavku 36. člena določneje opredeljuje, kateri spori v zvezi z odločitvami sodnega sveta so nujni in mora zato sodišče v upravnem sporu odločati prednostno, v roku 30 dni od prejema tožbe. Gre za odločitve, ki po presoji predlagatelja najintenzivneje posegajo v položaj sodnika in njegovo pravico izvajati sodno in/ali sodnoupravno oblast.

K 20. členu:

Predlagana sprememba v prvem odstavku veljavnega 38. člena ZSSve je redakcijske narave in sledi rešitvi, po kateri bodo disciplinski tožilci trije in bodo enakovredno lahko vlagali in zastopali predloge za disciplinsko sankcioniranje sodnikov.

Peti odstavek se preoblikuje, tako da se z njim uredi vprašanje pristojnosti za odločanje o predlogih za izločitev članov disciplinskih organov. V skladu s predlagano ureditvijo bo o zahtevah za izločitev članov disciplinskega sodišča odločal predsednik disciplinskega sodišča (po vzoru vloge predsednika sodišča v sodnih postopkih); v primeru zahteve za izločitev predsednika disciplinskega sodišča in disciplinskih tožilcev pa sodni svet.

Vsebina sedanje določbe petega odstavka 38. člena ZSSve, ki ureja vprašanje nadomestnega članstva disciplinskih organov v primeru, ko iz pravnih ali dejanskih razlogov v posamezni zadevi ni mogoče zagotoviti sodelovanja imenovanih članov disciplinskih organov, se v delu, ki se nanaša na disciplinskega tožilca, prenaša v 39. člen, v delu, ki se nanaša na člane disciplinskega sodišča, pa v nov 40.a člen.

K 21. členu:

S predlaganim členom se v 39. členu ZSSve institut namestnika disciplinskega tožilca ukinja in se namesto enega disciplinskega tožilca z enim namestnikom uvajajo trije disciplinski tožilci, ki bodo lahko vlagali in zastopali predloge za disciplinsko sankcioniranje enakovredno. V zvezi s tem sodni svet namreč opozarja, da je bilo število prejetih pobud za uvedbo disciplinskega postopka v določenem obdobju relativno veliko, obenem pa je od leta 2017 kar štirikrat moral odločati o predlogu disciplinskega tožilca za izločitev.

Dodatno se širi tudi nabor možnih kandidatov za disciplinske tožilce na sodnike višjih sodišč. Po veljavni ureditvi je disciplinski tožilec in njegov namestnik lahko le vrhovni sodnik (drugi odstavek 39. člena ZSSve). Navedeno se predlaga, ker je krog vrhovnih sodnikov omejen; izkušeni strokovnjaki z avtonomnim položajem pa so tudi višji sodniki.

V primeru, da bodo v disciplinskem postopku obravnavana ravnanja vrhovnega sodnika, pa predlagatelj na opozorilo sodnega sveta še določa, da bo v tem primeru predlog za opravo preiskovalnih dejanj oziroma predlog za izrek disciplinske sankcije moral zastopati in vlagati disciplinski tožilec, ki je vrhovni sodnik.

V 39. člen se nadalje prenaša tudi določba veljavnega petega odstavka 38. člena, ki ureja vprašanje imenovanja nadomestnega tožilca, če v posamezni disciplinski zadevi zaradi pravnih ali stvarnih razlogov imenovani trije disciplinski tožilci ne bodo mogli postopati. S tem se položaj disciplinskega tožilca celostno ureja v enem členu.

K 22. členu:

Veljani 40. člen se preoblikuje tako, da v njem ostaneta le določbi, s katerimi se ureja sestava disciplinskega sodišča (prvi odstavek veljavnega 40. člena) in določba dosedanjega četrtega odstavka 40. člena, ki ureja vprašanje nadomeščanja predsednika disciplinskega sodišča glede njegovih t. i. upravljavskih nalog (tj. določanja sestave senata v posameznih disciplinskih zadevah; odločanje o izločitvah članov disciplinskih senatov).

Sedanji drugi in tretji odstavek, ki urejata sestavo senata v posamezni disciplinski zadevi, se preneseta v nov 40.a člen, v katerem se zbirno uredijo vsa vprašanja v zvezi s sestavo senata v konkretni disciplinski zadevi.

K 23. členu:

V novem 44.a členu se zbirno uredijo vsa vprašanja v zvezi s sestavo senata v konkretni disciplinski zadevi.

Prvi in drugi odstavek sta prenesena iz sedanjega drugega in tretjega odstavka 40. člena. Sprememba glede besedila veljavnega drugega odstavka 40. člena (sedaj prvi odstavek 44.a člena) je zgolj redakcijske narave in se podaja z namenom jasnejše opredelitve sestave disciplinskega senata v posamezni disciplinski zadevi. V besedilu veljavnega tretjega odstavka 40. člena (sedaj drugi odstavek 40.a člena) pa se pristojnost predsednika disciplinskega sodišča, določati sestavo senatov v konkretnih zadevah, dopolnjuje na predlog sodnega sveta tako, da bo moral v naprej sprejeti razpored dela članov disciplinskega sodišča za celotno štiriletno mandatno obdobje, s čimer se onemogoča sestavljanje senatov v konkretnih zadevah na podlagi posebnih partikularnih interesov.

Z novim tretjim odstavkom se odpravlja ugotovljena neustavnost, ki je bila v tem, da veljavna ureditev ZSSve ne daje garancije, da bo v primeru, ko je sodni svet tisti, ki poda pobudo za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika, ali ko se sodni svet na svoji seji seznanil z okoliščinami konkretnega primera, ki nato rezultira še v disciplinskem postopku, senat disciplinskega sodišča odločal v taki sestavi, da ne bi bil že po objektivnih merilih okrnjen videz njegove nepristranskosti, saj v skladu z drugim odstavkom veljavnega 40. člena ZSSve senatu disciplinskega sodišča v vsakem posamičnem primeru vedno predseduje član disciplinskega sodišča, ki je tudi član sodnega sveta. Z novim tretjim odstavkom se zato določa, da bo sodni svet v primeru, ko predsednik disciplinskega sodišča in njegova namestnika zaradi pravnih ali dejanskih razlogov ne bodo mogli sodelovati v konkretni disciplinski zadevi kot predsedniki senata, imenoval predsednika senata izmed preostalih članov sodnega sveta. Če tudi noben od preostalih članov sodnega sveta zaradi pravnih ali stvarnih razlogov ne bo mogel prevzeti položaja

predsednika senata, pa bo sodni svet le-tega imenoval izmed preostalih članov disciplinskega sodišča, ki prihajajo iz vrst sodnikov, v skladu z razporedom dela članov disciplinskega sodišča.

Dodatno se za odpravo ugotovljene neustavnosti v veljavnem drugem odstavku 45. člena in 23. členu ZSSve odpravlja pristojnost sodnega sveta podajati pobude za uvedbo disciplinskih postopkov zoper sodnike.

Nov četrti odstavek predstavlja prenos obstoječe določbe petega odstavka 38. člena, ki ureja vprašanje imenovanja nadomestnih članov disciplinskega sodišča iz vrst sodnikov, ko le-ti zaradi pravnih ali stvarnih razlogov ne bi mogli postopati v posamezni disciplinski zadevi.

K 24. členu:

S predlaganim členom se veljavni 41. člen ZSSve, ki ureja situacije predčasnega prenehanja funkcije članom disciplinskih organov, dopolnjuje tako, da se natančno opredeljujejo trenutki, ko do predčasnega prenehanja pride ob nastopu posamezne okoliščine, ki predstavlja podlago za prenehanje, ter določa obveznost sodnega sveta, da o predčasnem prenehanju izda ugotovitveno odločbo. Navedeno terjata tako zahteva po določnosti predpisov kot pravna varnost.

V drugem odstavku veljavnega 41. člena ZSSve se kot razlog za predčasno prenehanje mandata predsedniku disciplinskega sodišča in njegovima namestnikoma dodaja še okoliščina, če sam odstopi.

K 25. členu:

Predlagana sprememba 42. člena je posledica posebne opredelitve delovnih teles sodnega sveta v novem 7.a členu v poglavju o splošnih določbah, v katerem je določena tudi dolžnost sodnega sveta vsem samostojnim delovnim telesom zagotavljati strokovno in administrativno pomoč ter druge pogoje za delo (glej tudi obrazložitev k 3. členu novele).

K 26. členu:

Predlaga se vsebinsko preoblikovanje 43. člena. Sedanja določba, ki ureja sodno varstvo zoper odločbe disciplinskega sodišča, se prenaša v nov, 48.a člen, v 43. členu pa se predlaga določitev zakonske podlage za vodenje evidence o izrečenih disciplinskih sankcijah.

V predlogu novega Zakona o sodniški službi se ureja vprašanje rehabilitacije sodnikov z izbrisom izrečene disciplinske sankcije iz evidenc. To pa posledično terjata ustrezno zakonsko ureditev in podlago za vodenje evidence o izrečenih disciplinskih sankcijah, kar se v predlaganem členu rešuje tako, da bo disciplinsko sodišče vodilo evidenco o izrečenih disciplinskih sankcijah, ob upoštevanju pravice do izbrisa iz nje. To pomeni, da se v evidenci ne bodo vodile tudi morebitne oprostilne in druge odločbe disciplinskega sodišča, s katerimi ne bo ugotovljena disciplinska odgovornost sodnika in izrečena disciplinska sankcija.

Namena vodenje evidence sta dva, in sicer namen uveljavljanje odgovornosti sodnikov (posledica je dostopna v evidenci in razvidna tako sodniku, kot predsedniku sodišča kot zlasti za morebitne nove disciplinske postopke) in namen transparentnosti odločanja, ki pa se določa zaradi sodnikov, ki so v disciplinskih postopkih, da lahko po potrebi ocenijo konzistentnost disciplinskih ukrepov ali sorazmernost izrečenih disciplinskih sankcij.

Ker pa je podatek o izrečeni disciplinski sankciji hkrati tudi podatek o izvrševanju javne (oblastne) funkcije, bo evidenca javna in bo do nje mogoč dostop na podlagi zakona, ki ureja dostop do informacij javnega značaja. Določeni pa so tudi podatki, ki se v evidenci lahko vodijo in obdelujejo (ime in priimek

sodnika, sodniško mesto in naziv sodnika, številka in datum odločbe disciplinskega sodišča in izrečena disciplinska sankcija).

Za potrebe delovnega procesa disciplinskih organov, zlasti za potrebe enotne prakse pri odločanju v disciplinskih postopkih, se ob tem uvaja še zakonska podlaga za vodenje zbirke neobdelane prakse disciplinskega sodišča, do katere bodo imeli dostop le člani disciplinskih organov in tajnik disciplinskih organov, drugo osebje v strokovni službi sodnega sveta pa le do tistega dela zbirke, ki se bo vsebinsko nanašal na njihovo delovno področje.

K 27. členu:

Besedilo »do izdaje odločbe disciplinskega sodišča« v prvem odstavku veljavnega 44. člena ZSSve se s predlaganim členom črta iz razloga, ker se s predlogom novele ZSSve-A odpravlja sedanji razkorak med naravo pravil, po katerih se vodi disciplinski postopek do izdaje odločbe (tj. po pravilih, ki veljajo za skrajšani kazenski postopek - prvi odstavek 44. člena ZSSve), in po katerih se zagotavlja sodno varstvo zoper odločitve disciplinskega sodišča (tj. v upravnem sporu pred vrhovnim sodiščem - 43. člen ZSSve).

Druga sprememba v prvem odstavku se usklajuje s predlogom novega Zakona o sodiščih, ki kot osnovno organizacijsko enoto na prvi stopnji določa okrožno sodišče.

Zaradi varstva sodniške neodvisnosti ZSSve v drugem odstavku 44. člena določa, da disciplinski postopki niso javni, razen če sodnik v postopku temu izrecno nasprotuje. Odločitev o tem, ali bo disciplinski postopek v času, ko teče, javen, je torej odvisna od odločitve sodnika, zoper katerega se postopek vodi. Navedena ureditev se s predlaganim členom spreminja tako, da bo sodnik svojo zahtevo po javnosti disciplinske obravnave lahko izrazil ne samo izrecno, ampak tudi konkludentno, in sicer če se bo javno izražal o disciplinskem postopku in zadevi, o kateri se postopek vodi. Ta rešitev se uvaja na pobudo sodnega sveta in je utemeljena na zavedanju, da so sodniki izkušeni strokovnjaki, ki morajo imeti visoko osebno integriteto. V primeru, da sodnik, kot stranka disciplinskega postopka, javnosti posreduje informacije o disciplinskem postopku in o njem izraža svoja stališča, je zaradi zagotavljanja zaupanja javnosti v mehanizme za uveljavljanje odgovornosti sodnikov smiselno, da je postopek javen, kar bo omogočilo bolj uravnoteženo javno poročanje o konkretnem disciplinskem postopku.

K 28. členu:

Disciplinski postopek je mehanizem za uveljavljanje odgovornosti sodnikov, ki mora biti po svoji naravi hiter, ob spoštovanju temeljnih postulatov, ki zagotavljajo poštenost postopka in varstvo sodniške neodvisnosti. S predlaganim novim 44.a členom se zato kot novost posebej ureja možnost hitrejšega in enostavnejšega načina vlaganja vlog in vročanja pisanj v disciplinskih postopkih.

Vloge, ki niso vezane na rok, bo s strani disciplinskih obdolžencev in drugih udeležencev mogoče vlagati tudi po elektronski poti na uradni elektronski naslov sodnega sveta brez varnega elektronskega podpisa, če istovetnost vlagatelja ne bo sporna. Vloge, vezane na rok, pa se bodo še naprej morale vlagati v skladu s smiselno uporabo določb zakona, ki ureja skrajšani kazenski postopek, s čimer se zagotavlja, da se disciplinski postopki ne bodo zavlačevali zaradi morebitnega ugotavljanja pravočasnosti procesnih dejanj udeležencev.

Disciplinsko sodišče in disciplinski tožilec bodo pisanja disciplinskemu obdolžencu in drugim udeležencem, ki so sodniki, praviloma vročali na delovnem mestu (tj. na sodišču, na katerem opravljajo sodniško službo); dodaja pa se tudi možnost vročanja pisanj na elektronske naslove udeležencev, ki sicer ne izpolnjujejo zahtev varnih elektronskih predalov, če bodo naslovljenci s tem predhodno seznanjeni in pisno soglašati s takim načinom vročanja. S tem se omogoča, da bo v disciplinskih postopkih sodnikom mogoče vročati pisanja tudi na službene in domače elektronske naslove.

K 29. členu:

S predlaganim členom se določbe veljavnega 45. člena ZSSve, ki urejajo možnost suspendiranja sodnika v primeru uvedbe disciplinskega postopka (sedanji četrti in peti odstavek 45. člena), prenašajo v nov samostojni 45.a člen.

Veljavni drugi odstavek 45. člena se dopolnjuje z določbo, po kateri bo disciplinski tožilec pobudo za uvedbo disciplinskega postopka, ki je ne bo podala upravičena oseba, zavrgel; pri čemer zoper to odločitev ne bo pravnega sredstva. Rešitev ni novost, saj je tako postopanje v okviru veljavnih določil izoblikovala že praksa. Slednje pa je skladno z mednarodnimi smernicami, po katerih zaradi varstva sodniške neodvisnosti ni zaželeno, da do sprožitve disciplinskih aktivnosti zoper sodnika pride neposredno na podlagi predloga (prijave, pobude) katerekoli fizične, pravne ali celo anonimne osebe, zaradi česar že veljavni ZSSve določa krog legitimiranih subjektov, ki lahko podajo pobudo za uvedbo disciplinskih postopkov (drugi odstavek 45. člena ZSSve).

Veljavni tretji odstavek 45. člena se spreminja v skladu z opozorilom sodnega sveta, da je sistemsko nelogična ureditev, po kateri bi o uvedbi disciplinskega postopka dokončno odločilo disciplinsko sodišče, če disciplinski tožilec ne bi uvedel postopka, legitimirani pobudnik pa bi pri tem vztrajal. Če namreč disciplinski tožilec, ki mu je poverjena pristojnost zastopati javni interes v disciplinskih postopkih, oceni, da ni podlage za uvedbo disciplinskega postopka, disciplinsko sodišče pa bi nato na podlagi zahteve legitimiranega pobudnika postopek vseeno uvedlo, nastopi situacija, ko ni subjekta, ki bi javni interes za vodenje disciplinskega postopka zastopal. Tretji odstavek se zato spreminja tako, da bo moral disciplinski tožilec o svoji odločitvi, ali bo postopek uvedel ali ne, obvestiti legitimiranega pobudnika.

Določba novega četrtega odstavka 45. člena rešuje problem, na katerega je opozorilo sodstvo samo, in sicer da je treba urediti situacijo, ko bi se suspenz, povezan z uvedbo disciplinskega postopka, sodniku pravilno izrekel v disciplinskem postopku, če se ne bi disciplinski postopek prej ustavil (npr. zaradi upokojitve sodnika ali zaradi podane pisne odpovedi sodniški funkciji). Navedeno je pomembno zato, ker je v takem primeru sodnik upravičen do povrnitve celotne plače, ki mu je bila zmanjšana v času suspenza.

Navedeni problem ni prisoten, kadar je sodniku izrečen suspenz v povezavi z uvedenim kazenskim postopkom. Kazenski postopek namreč ni odvisen od prenehanja sodniške funkcije in so posledice tovrstnega suspenza vezane na vsebinski rezultat kazenskega postopka. Če se slednji konča z obsodilno sodbo, sodnik ne more biti upravičen do povračila razlike med nadomestilom plače v času suspenza in polno plačo, četudi mu že pred zaključkom kazenskega postopka sodniška funkcija preneha. Smiselno je zato, da se zakonsko omogoči tudi dokončanje disciplinskih postopkov, ki so bili uvedeni v času trajanja sodniške funkcije, če sodniku sodniška funkcija pred dokončanjem postopka preneha. Brez ugotovljene disciplinske odgovornosti namreč do znižanja plače sodniku zaradi suspenza, povezanega z disciplinskim postopkom, ne more priti. To bi bilo v nasprotju s sodniško neodvisnostjo, čemur nasprotujejo tudi minimalni standardi Evropske mreže sodnih svetov 2014-2015.⁹³ Nadaljevanje že začelih disciplinskih postopkov po prenehanju delovnega razmerja pa je sodna praksa dopuščala tudi glede disciplinskih postopkov v delovnopravni zakonodaji.⁹⁴

S predlaganim novim četrtem odstavkom 45. člena ZSSve ovire za dokončanje disciplinskega postopka tako ne bo moglo predstavljati prenehanje sodniške funkcije. Ker pa po prenehanju sodniške funkcije

⁹³ ENCJ Report 2014-2015 on Disciplinary proceedings and liability of judges, stran 34-35.

⁹⁴ Sodba Vrhovnega sodišča RS, št. VIII Ips 4/94 z dne 7. 3. 1995 in sodba Višjega delovnega in socialnega sodišča, št. Pdp 300/1997 z dne 29. 11. 1999.

sodnik v skladu s predlagano ureditvijo ne bo imel več ne dolžnosti ne pravic iz sodniške službe, mu disciplinsko sodišče ne bo moglo izreči disciplinske sankcije. Lahko pa bo ugotovilo obstoj disciplinske odgovornosti in izdalo vse druge sklepe glede teka postopka (npr. ustavilo postopek zaradi zastaranja). Posledično sodniku, pri katerem bo ugotovljena disciplinska odgovornost, kljub prenehanju sodniške funkcije, ne bo pripadlo povračilo razlike med nadomestilom plače, ki ga je prejemal v času suspenza, in polno plačo, ki bi mu pripadla, če bi sodniško službo v času disciplinskega postopka polno opravljal.

Dokončanje disciplinskega postopka po prenehanju sodniške funkcije pa bo lahko relevantno tudi v kasnejših izbirnih postopkih za sodniška mesta, če bo sodnik po prenehanju funkcije, ki se ji je odpovedal, čez čas ponovno kandidiral za sodniško funkcijo.

V izogib različnim tolmačenjem se v novem 5. odstavku nadalje določa, da tudi mirovanje sodniške funkcije ali zgolj mirovanje sodniških dolžnosti ne bo ovira za dokončanje disciplinskih postopkov, ki so se začeli pred nastopom mirovanja. Ker pa mirovanje sodniških dolžnosti ne pomeni dokončne izgube pravic in obveznosti iz sodniške službe, mirovanje ne bo moglo biti ovira niti za samo uvedbo disciplinskega postopka.

V nasprotju s situacijo, ko sodniku v času disciplinskega postopka preneha sodniška funkcija, in s tem dokončno tudi vse pravice in dolžnosti iz sodniške službe, bo disciplinsko sodišče tudi v primeru, da bo končno odločbo izdalo v času mirovanja sodniške funkcije ali dolžnosti, lahko sodniku izreklo disciplinsko sankcijo. Pri čemer se v primeru mirovanja sodniške funkcije v predlogu ZSS-1 določa zadržanje zastaranja izvršitve disciplinske sankcije. Če bo torej sodniku v času mirovanja izrečena npr. disciplinska sankcija ustavitve napredovanja, znižanja plače, premestitve na drugo sodišče ali premestitve na drugo sodišče z znižanjem plače, bo zastaranje izvršitve te sankcije zadržano, dokler bo mirovanje trajalo. Drugače je s sankcijo opomina. Ta začne učinkovati z vročitvijo odločbe o izrečeni disciplinski sankciji in ni nujno vezana na dejansko opravljanje sodniške službe, zato se lahko izvrši takoj. Prav tako bo mogoče takoj izvršiti disciplinsko sankcijo znižanja plače in ustavitve napredovanja sodniku, ki mu bodo zaradi dodelitve v organ izven sodstva zgolj mirovale sodniške dolžnosti, ne pa tudi sodniške pravice.

K 30. členu:

S predlaganim členom se institut suspenza sodnika v primeru uvedbe disciplinskega postopka uredi v samostojnem novem 45.a členu.

Predlagana rešitev ohranja sedanjo ureditev, po kateri bo predsednik vrhovnega sodišča v primeru uvedbe disciplinskega postopka sodniku lahko izrekel suspenz glede na značaj in težo očitane disciplinske kršitve; pri čemer se kot novost določa, da bo o uvedbi postopka predsednika vrhovnega sodišča moralo obvestiti disciplinsko sodišče. Ker pa lahko kršita sodniške dolžnosti tudi predsednik ali podpredsednik vrhovnega sodišča, se sedanja ureditev dopolnjuje tudi tako, da bo mogoče v primeru uvedenega disciplinskega postopka suspenz sodniške funkcije izreči tudi predsedniku in podpredsedniku vrhovnega sodišča, o čemer bo odločil sodni svet, zato ga je v tem primeru disciplinsko sodišče dolžno obvestiti o uvedbi postopka.

V tretjem odstavku predlaganega člena se na novo (pre)ureja tudi vprašanje trajanja suspenza. V predlogu novega ZSS-1 se ukinja disciplinska sankcija prenehanja sodniške funkcije in se namesto tega uvaja institut obvezne izdelave ocene sodniške službe, s katero se bo v primeru, da se za sodnika ugotovi disciplinska odgovornost za težjo disciplinsko kršitev, ugotavljalo, ali sodnik zaradi težje disciplinske kršitve še ustreza sodniški službi. Posledično se v predlaganem členu glede določb o trajanju suspenza ločuje med primeri, ko bo sodniku izrečena disciplinska sankcija za težjo disciplinsko kršitev in bo treba oceniti, ali v takem primeru še ustreza sodniški službi, ter ostalimi disciplinskimi

postopki, ki se bodo končali bodisi z obsodbo zaradi lažje disciplinske kršitve ali z oprostivjo oziroma ustavitvijo postopka. Če bo sodniku izrečena disciplinska sankcija za težjo disciplinsko kršitev, ki bo narekovala izdelavo ocene, ali sodnik še ustreza sodniški službi, bo suspenz trajal do sprejema ocene oziroma do pravnomočnosti odločitve sodnega sveta o potrditvi negativne ocene. Če namreč sodnik huje krši sodniške dolžnosti in mu je za to izrečena disciplinska sankcija, je njegova legitimnost in avtoriteta pri izvrševanju sodne oblasti, dokler se ne ugotovi, ali še ustreza sodniški službi, tako okrnjena, da ni primerno, da izvršuje sodno oblast. V ostalih primerih bo suspenz lahko trajal le do odločitve disciplinskega sodišča. V vsakem primeru pa bo njegovo trajanje omejeno na dve leti od izreka, saj bi se v nasprotnem primeru s tem ukrepom, ki je lahko le začasne narave, (pre)močno poseglo v sodniško neodvisnost.

Če se bo disciplinski postopek končal z oprostivjo sodnika disciplinskih očitkov ali bo izdan zavrnilni sklep oziroma sklep o ustavitvi postopka, se bodo s pravnomočnostjo te odločitve odpravile vse posledice suspenza.

Zoper odločitev o suspenzu bo imel sodnik pravno varstvo v obliki pritožbe na sodni svet in nato še v obliki sodnega varstva pred vrhovnim sodiščem, predsednik in podpredsednik vrhovnega sodišča pa v obliki pritožbe na ustavno sodišče. Ustavno sodišče bo moralo pritožbo obravnavati in o njej odločati hitro. Pritožbo pa bo lahko kot neutemeljeno zavrnilo ali pa ji ugodilo ter odločitev sodnega sveta razveljavilo in mu zadevo vrnilo v nov postopek, ali odločitev sodnega sveta odpravilo.

K 31. členu:

Kot rečeno, je disciplinski postopek mehanizem za uveljavljanje odgovornosti sodnikov, ki mora biti po svoji naravi hiter. Praksa je pokazala, da je trenutna ureditev, ki veže disciplinski postopek na smiselno uporabo določb zakona, ki ureja skrajšani kazenski postopek, brez da bi upoštevala naravo in posebnosti disciplinskih postopkov, pretoga in predstavlja oviro za optimalno učinkovitost tega mehanizma za uveljavljanje odgovornosti sodnikov.

Veljavni 48. člen ZSSve se zato s predlaganim členom dopolnjuje tako, da se v novem prvem odstavku ureja možnost izvedbe disciplinske obravnave v nenavzočnosti disciplinskega obdolženca, pod dvema, kumulativno podanima pogojema, in sicer če njegov izostanek ne bo upravičen in njegova navzočnost ne bo nujna. V skrajšanem kazenskem postopku je namreč na podlagi 442. člena ZKP eden od pogojev za izvedbo glavne obravnave v obdolženčevi nenavzočnosti okoliščina, da je bil obdolženec pred tem zaslišan. Sicer mora sodišče zoper obdolženca uporabiti prisilne ukrepe za privedbo na sodišče (307. člen ZKP). Sodni svet v zvezi s tem utemeljeno opozarja, da taka rešitev za zagotovitev navzočnosti sodnika na disciplinski obravnavi ni primerna. Disciplinski postopek namreč ni kazenski postopek; je odgovornostni mehanizem, ki mora zagotavljati, da se nepravilnosti znotraj delovnega kolektiva (konkretno posameznega sodišča) čimprej odpravijo in s tem zagotovi nemoten delovni proces. Sodniki pa so vrhunski pravni strokovnjaki, od katerih se utemeljeno pričakuje tudi visoka stopnja osebne integritete in aktivno sodelovanje v postopku. In ker so tudi nosilci oblasti, bi bilo izvajanje prisilnih ukrepov za zagotovitev njihove navzočnosti v disciplinskem postopku lahko sporno, predvsem pa neprimerno.

Sprememba v petem odstavku veljavnega 48. člena je zgolj redakcijske narave, da se poenoti izrazoslovje glede odločb, ki se izdajajo v disciplinskih postopkih.

K 32. členu:

V predlaganem novem 48.a členu se povsem na novo ureja sodno varstvo zoper odločitve disciplinskega sodišča.

Veljavna ureditev namreč predpisuje, da se disciplinski postopek do izdaje odločbe izvaja ob smiselni uporabi procesnega zakona, ki ureja skrajšani kazenski postopek (prvi odstavek 44. člena ZSSVe), dočim se sodno varstvo zagotavlja v upravnem sporu pred vrhovnim sodiščem (43. člen ZSSVe). Na ta razkorak med naravo obeh postopkov je, kot rečeno, v postopku sprejemanja ZSSVe opozarjala že Zakonodajnoppravna služba državnega zbora. Konkretno strokovne dileme v zvezi s tem pa je pokazala tudi praksa; med njimi kakšen je lahko obseg presoje tožbe v upravnem sporu zoper odločitev disciplinskega sodišča; kdo je v primeru, če disciplinski tožilec vloži tožbo, pristojen za vložitev odgovora na tožbo; ali disciplinski sklep postane dokončen in izvršljiv v upravnoprocesnem smislu; po določbah katerega (procesnega) zakona se udeležencem v disciplinskem postopku vroča odločitev disciplinskega sodišča.

Predlagatelj se je v konkretnem predlogu za ureditev te problematike zgledoval po rešitvah, ki jih poznata ZOdv in ZP-1 in predlaga uvedbo sodnega varstva zoper odločitev disciplinskega sodišča, s katero se konča disciplinski postopek, v obliki zahteve za sodno varstvo na vrhovno sodišče, o kateri bo vrhovno sodišče odločilo v senatu petih sodnikov, v sporu polne jurisdikcije in ob uporabi enakih postopkovnih določil, kot veljajo za postopek pred disciplinskim sodiščem. Obenem bo to pravno varstvo za zaščito javnega interesa v smislu uveljavljanja odgovornosti sodnikov imel tudi disciplinski tožilec.

Navedena rešitev hkrati odpravlja vse pomanjkljivosti, ki so se v zvezi s sodnim varstvom v disciplinskih postopkih po veljavnem 43. členu ZSSVe v praksi pojavile. Zagotavlja varstvo javnega interesa v zvezi z ugotavljanjem odgovornosti sodnikov, tako da daje legitimacijo za vložitev sodnega varstva tudi disciplinskemu tožilcu, ter postopkovno konsistentnost pri obravnavi disciplinske odgovornosti sodnikov. Obenem pa pravno varstvo v teh postopkih ohranja na nivoju, ki ga demokratični sistemi za zaščito neodvisnosti sodstva zahtevajo. Le-to se bo še naprej zagotavljalo v sodnem postopku pred najvišjim sodiščem v državi v senatu petih vrhovnih sodnikov; v sporu polne jurisdikcije, kar pomeni da bo vrhovno sodišče odločitev disciplinskega sodišča vedno lahko presojalo tako po vsebini kot z vidika zakonitosti postopka; in ob smiselni uporabi določb kazenskega procesnega zakona, kar bo zagotavljalo tudi pravico do polne in učinkovite obrambe obravnavanemu sodniku.

K 33. členu:

Sodni svet je v sestavi 2018-2021 za zagotavljanje kakovosti dela sodišč in sodnikov na 38. seji 19. 3. 2020 sprejel splošno odredbo za vnašanje dokumentov in odločitev sodnega sveta v osebne spise sodnikov (št. Su 98/2020-35 z dne 19. 3. 2020), ki jo je na 49. seji 1. 10. 2020 dopolnil (št. Su 327/29020-23 z dne 1. 10. 2020) in po kateri se v osebne spise sodnikov vnašajo tako pravnomočne odločbe disciplinskega sodišča o izrečenih disciplinskih sankcijah (stališče Sodnega sveta, sprejeto na 34. seji 9. 1. 2020); kot načelna mnenja Komisije za etiko in integriteto, s katerimi se ugotovi kršitev Kodeksa sodniške etike. Obakrat je bila odločitev sprejeta soglasno z vsemi 11 glasovi ZA.

Sedanja sestava 2021-2024 je na 14. seji 10. 3. 2022 s tesno večino (6:5) to stališče spremenila, tako da se načelna mnenja komisije ne vnašajo več v osebne spise sodnikov.⁹⁵ Predlagatelj v zvezi s to odločitvijo sprejema odklonilne argumente člana mag. Emila Zakonjška zoper to odločitev: »... *Kriterij osebnostnih lastnosti je pomemben kriterij za izvolitev in za oceno dela sodnikov in je formalno izenačen z ostalimi kriteriji za izbiro in napredovanje in za oceno sodniškega dela. Dejansko pa je ta kriterij v praksi degradiran na neke pavšalne nevsebinske opredelitve. Ugotovitve o kršitvah kodeksa so lahko in morajo biti upoštevane pri ocenjevanju sodnikovega dela. Personalni svet, ki ocenjuje delo sodnikov, je visoko strokoven organ, ki je nedvomno sposoben na ustrezen način upoštevati ugotovitve komisije in jih na pravilen način vključiti v oceno. Poudariti je tudi potrebno, da se ocena dela izvaja v skladu s formalnim postopkom, v katerem je zagotovljeno pravno sredstvo. Bojazen, ki je bila izpostavljena s strani predstavnika Komisije na razpravi na seji, da so možne medijske zlorabe teh ugotovitev kljub*

⁹⁵ Zapisnik 14. seje Sodnega sveta z dne 10. 3. 2022, sklep št. 5.

temu, da se načelna mnenja objavljajo v anonimizirani obliki, ne more biti razlog za spremembo, ki jo predlaga Komisija. Tudi sodno delo in sodniki so podvrženi kritiki svojega dela in ravnanja in tudi do negativnih ravnanj se je potrebno jasno opredeliti, javnost pa ima pravico biti o takih odklonih obveščena.«

Sodni svet namreč že nekaj časa opozarja, da se v sodstvu pri ocenjevanju dela sodnikov kriterij osebnostnih lastnosti zanemarija,⁹⁶ kar potrjuje predhodno stališče navedenega člana. Zlasti pa ni najti prevladujočih razlogov, ki bi utemeljevali, da bi se odločbe disciplinskega sodišča o izrečenih disciplinskih sankcijah vnašale v osebne spise sodnikov, načelna mnenja Komisije za etiko in integriteto o kršitvah kodeksa pa ne. Stališče etične komisije ni odločitev o pravicah in obveznosti sodnika, temveč, podobno kot ocene sodniške službe, strokovno-etično mnenje. In če se v skladu z veljavnim petim odstavkom 31. člena ZSS v osebne spise vnašajo vsi podatki, pomembni za izdelavo ocene sodniške službe, tak podatek pa so lahko npr. tudi individualne pritožbe nezadovoljnih strank zoper delo ali vedenje sodnika, ni razloga, da to ne bi veljalo tudi za preiščeno in po v naprej določenem postopku sprejeto stališče stanovskega organa, ki je izključno strokoven in sodstvu pripadajoč organ. Po presoji predlagatelja so namreč načelna mnenja komisije o kršitvi kodeksa pomembnem pokazatelj osebnostnih lastnosti sodnika, ki so opredeljene kot kriterij za izbiro in ocenjevanje sodnikov.

Predlagatelj zato v novem četrtem odstavku veljavnega 49. člena uzakonja dolžnost sodnega sveta oziroma njegovega avtonomnega delovnega telesa vlagati načelna mnenja, s katerimi je bila ugotovljena kršitev kodeksa, v osebne mape sodnikov.

K 34. členu:

V predlogu novega ZSS-1 se odpravlja dvotirnost prenehanja sodniške funkcije in službe. Veljavna ureditev ZSS ločuje med primeri, v katerih sodniku preneha sodniška funkcija po samem zakonu (prvi odstavek 74. člena ZSS), in situacijo, ko se sodnik upokoji – v tem primeru mu preneha le sodniška služba, ne pa tudi sodniška funkcija, zato formalno še naprej ostaja sodnik (drugi odstavek 74. člena ZSS). Ker pa je ustavno sodišče ugotovilo neustavnost te dvotirnosti (odločba z dne 23. 2. 2023, št. U-I-159/19), predlog novega ZSS-1 predvideva (ponovno) uvedbo enovitega sistema prenehanja sodniške funkcije, kot je bil v veljavi do sprejema novele ZSS-H. To pa pomeni, da s prenehanjem funkcije sodnik ne bo več sodnik.

Posledično se s predlaganim členom dopolnjuje veljavni prvi odstavek 50. člena ZSSve, tako da bodo lahko člani Komisije za etiko in integriteto še naprej tudi upokojeni sodniki, četudi jim bo ob upokojitvi sodniška funkcija prenehala. Etika je namreč plod spontanega in avtonomnega procesa znotraj posamezne družbene ali poklicne skupine, zato je ZSSve določil, da so člani etične komisije lahko le sodniki, saj neposredno poznajo poklicne dolžnosti in pravice sodnikov ter razumejo poslanstvo in pomen sodniškega poklica, na čemer temeljijo obstoječi profesionalni etični sodniški standardi in njihov razvoj. Ob tem pa ni videti tehtnih razlogov, da člani komisije ne bi mogli biti tudi upokojeni sodniki, kar je bila praksa že po veljavnem ZSSve, saj sta bila pred sprejemom odločbe ustavnega sodišča U-I-159/19 v sestavi komisije tudi dva upokojena vrhovna sodnika svetnika.⁹⁷

Obenem se v veljavnem tretjem odstavku 50. člena mandat članov komisije prilagaja mandatu članov drugih dveh delovnih teles sodnega sveta in se iz sedanjih šest čet znižuje na štiri leta. Komisija za etiko in integriteto, disciplinski organi in volilna komisija so vsi delovna telesa sodnega sveta in ni posebnih razlogov, ki bi utemeljevali, da bi se člani teh organov imenovali za različna mandatna obdobja. Predlagana novela zato izenačuje mandat članov vseh delovnih teles na štiri leta.

⁹⁶ Letno poročilo Sodnega sveta 2019, stran 48 3. odstavek in stran 78 zadnji odstavek.

Letno poročilo Sodnega sveta 2020, stran 93 zadnji odstavek.

⁹⁷ Janez Vlaj in Franc Testen: <http://www.sodni-svet.si/#/kei/komisija>.

K 35. členu:

Veljavni 51. člen ZSSve se dopolnjuje smiselno enako, kot 41. člen ZSSve, in sicer tako, da se v prvem odstavku natančno opredeljuje trenutki, ko do predčasnega prenehanja mandata članu Komisije za etiko in integriteto pride ob nastopu posamezne okoliščine, ki predstavlja podlago za prenehanje, ter v novem tretjem odstavku določa obveznost sodnega sveta, da o predčasnem prenehanju izda ugotovitveno odločbo. Navedeno terjata tako zahteva po določnosti predpisov kot pravna varnost.

Dodatno se črta sedanja četrta alineja prvega odstavka 51. člena, po kateri članu komisije mandat predčasno preneha, če personalni svet s pravnomočno oceno sodniške službe ugotovi, da sodnik ne ustreza sodniški službi ali ne izpolnjuje pogojev za napredovanje. Črtanje situacije, ko je sodniku izdana ocena sodniške službe, da ne izpolnjuje pogojev za napredovanje, je posledica spremenjenega sistema napredovanja v predlogu novega ZSS-1, ki ne pozna več ocene, da sodnik ne izpolnjuje pogojev za napredovanje. Črtanje druge situacije, ko je sodniku izdana negativna ocena, pa je potrebno iz sistemskih razlogov. Izdaja negativne ocene namreč sama po sebi ne more pripeljati do kakršnihkoli posledic za sodnika, saj ima učinek le in šele, če je potrjena s strani sodnega sveta. Poleg tega izdaja in kasnejša potrditev negativne ocene pripelje do prenehanja sodniške funkcije, kar je razlog za predčasno prenehanje mandata že po drugi alineji prvega odstavka.

K 36. in 37. členu (Prehodne in končne določbe):

Navedeni določbi urejata prehodni režim glede spremenjenih pogojev za imenovanje generalnega sekretarja sodnega sveta in njegovo uvrstitev v plačni razred. Sodnik, ki je bil dodeljen v strokovno službo sodnega sveta za opravljanje nalog in del generalnega sekretarja sodnega sveta pred uveljavitvijo tega zakona, bo z delom nadaljeval do izteka mandata, za katerega je bil dodeljen; obenem pa mu bo z dnem uveljavitve tega zakona pripadla plača po novi ureditvi.

K 38. in 39. členu:

Ker se z novelo na novo opredeljuje mandat članov volilne komisije in volilni postopek za volitve članov sodnega sveta iz vrst sodnikov, se v prehodnem režimu določa, da bodo člani volilne komisije in njihovi namestniki, imenovani pred uveljavitvijo tega zakona, nadaljevali z delom do prenehanja mandata, za katerega so bili imenovani. Eventualni volilni postopek, ki bi se začel pred uveljavitvijo tega zakona, pa se bo končal po določbah veljavnega ZSSve, z izjemo novih določb, s katerimi se ureja pravno varstvo pasivne in aktivne volilne pravice v volilnem postopku.

K 40. členu:

Zahteva, da sodni svet v postopku potrjevanja ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi, in postopku o razrešitvi predsednika ali podpredsednika sodišča izvede ustno obravnavo, je za sodnika oziroma (pod)predsednika, ki se znajde v takem postopku, ugodnejša od veljavne ureditve, zato se bodo določila novega drugega do četrtega odstavka 34. člena zakona uporabljala tudi za postopke, začete pred uveljavitvijo tega zakona.

K 41., 42. in 43. členu:

V dveh mesecih po uveljavitvi tega zakona bo moral sodni svet imenovati dodatnega disciplinskega tožilca. Sedanji namestnik disciplinskega tožilca pa bo funkcijo opravljal naprej kot disciplinski tožilec, pri čemer mu bo mandat iztekel v skladu z odločbo o imenovanju na mesto namestnika disciplinskega tožilca.

V dveh mesecih po uveljavitvi tega zakona bo moral predsednik disciplinskega sodišča sprejeti tudi razpored dela članov disciplinskega sodišča in poskrbeti za vzpostavitev evidence o izrečenih disciplinskih sankcijah, pri čemer se bodo v evidenco vpisovali podatki o disciplinskih sankcijah, ki so

bile izrečene po uveljavitvi tega zakona, saj ni mogoče (zaradi prepovedi retroaktivne veljave zakonov), da bi se evidenca izrečenih disciplinskih sankcij vzpostavljala za nazaj.

K 44. členu:

V predlaganem členu se ureja vprašanje veljavnosti določb predloga zakona glede disciplinskih postopkov, ki so se že začeli. V teh postopkih bodo začele veljati tiste spremenjene in nove določbe, ki sedanjega položaja disciplinskega obdolženca v postopku ne poslabšujejo. To so določbe glede izločitve članov disciplinskih organov (spremenjen peti odstavek 38. člena); zahteva, da lahko predlog za disciplinsko sankcioniranje zoper sodnika, ki opravlja službo na sodniškem mestu na vrhovnem sodišču, vlaga in zastopa le disciplinski tožilec, ki ima položaj in naziv vrhovnega sodnika (nov tretji odstavek 39. člena zakona); določbi, ki urejata situacijo, ko bi bili vsi člani disciplinskega sodišča iz pravnih ali dejanskih razlogov izločeni in ne bi bilo mogoče sestaviti senata (nova tretji in četrti odstavek 40.a člena zakona); in določba 44.a člena glede vlaganja vlog in vročanja pisanj. Ostale določbe, ki predstavljajo novost v zvezi s procesnimi dejanji v disciplinskih postopkih (javnost disciplinskih postopkov – spremenjeni in dopolnjeni drugi odstavek 44. člena; možnost izvajanja disciplinske obravnave v nenavzočnosti disciplinskega obdolženca – nov prvi odstavek 48. člena zakona) za disciplinske postopke, ki se bodo začeli pred uveljavitvijo tega zakona, ne bodo prišle v poštev.

Določba novega 48.a člena, ki drugače ureja sodno varstvo zoper odločitve v disciplinskih postopkih, se bo glede postopkov, ki so že začeli, uporabljala le, če bo disciplinska odločba, s katero se postopek konča, izdana po začetku veljavnosti tega zakona.

K 45. členu:

Ker se z novelo ZSSve-A spreminja tudi mandat članov Komisije za etiko in integriteto, se v prehodni določbi določa, da bodo člani komisije za etiko in integriteto, ki so bili imenovani pred uveljavitvijo tega zakona, svoj mandat, za katerega so bili imenovani, dokončali.

K 46. členu:

Predlaga se splošni uveljavitveni rok začetka veljavnosti, to je petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

4. člen

(generalni sekretar sodnega sveta)

(1) Generalna sekretarka oziroma generalni sekretar (v nadaljnjem besedilu: generalni sekretar) sodnega sveta je dodeljeni sodnik, ki ima najmanj naziv okrožni sodnik.

(2) Generalni sekretar sodnega sveta skrbi za delovanje sodnega sveta in vodi strokovno službo. Za svoje delo je odgovoren predsednici oziroma predsedniku (v nadaljnjem besedilu: predsednik) in članom sodnega sveta.

(3) Dodelitev sodnika iz prvega odstavka tega člena traja tri leta in se izvede v skladu z zakonom, ki ureja sodniško službo, razen če ta zakon določa drugače.

(4) Poziv k prijavam za dodelitev objavi sodni svet, ki pred odločitvijo o dodelitvi pridobi mnenje predsednika sodišča, kjer sodnik opravlja sodniško službo.

(5) Če se na poziv iz prejšnjega odstavka ne prijavi nihče ali ni izbran noben kandidat, objavi sodni svet ponovni poziv.

(6) O dodelitvi odloči sodni svet z dvotretjinsko večino glasov vseh članov.

(7) Sodnik iz prvega odstavka tega člena obdrži pravico uporabljati naziv sodnik, vendar ne more hkrati opravljati sodniške službe in mu obveznosti iz sodniške službe mirujejo. V času dodelitve lahko kandidira in je imenovan za predsednika sodišča, podpredsednika sodišča ali na druga vodstvena mesta na sodišču pod pogoji in po postopku, ki ga določa zakon, ki ureja sodišča.

7. člen

(letno poročilo)

(1) Sodni svet o svojem delu enkrat letno poroča Državnemu zboru Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor). Letno poročilo mora predložiti najpozneje do 31. maja tekočega leta za preteklo leto. Poročilo v vednost pošlje tudi ministrstvu in Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vrhovno sodišče).

(2) Letno poročilo vsebuje podatke o delu sodnega sveta v preteklem letu in oceno stanja v sodstvu, ki je sestavljena iz analize stanja v preteklem letu ter napovedi za prihodnje leto. Sodni svet se v svojem letnem poročilu opredeli tudi do letnega poročila vrhovnega sodišča o učinkovitosti in uspešnosti sodišč.

(3) Državni zbor na sejo, na kateri obravnava letno poročilo, povabi tudi ministra, pristojnega za pravosodje (v nadaljnjem besedilu: minister).

(4) Sodni svet letno poročilo objavi na svoji spletni strani.

8. člen

(dostop do podatkov)

(1) Sodni svet ima za izvajanje svojih pristojnosti in nalog po tem zakonu in po predpisih, ki urejajo sodišča in sodniško službo, za fizično osebo pravico dostopa do naslednjih osebnih podatkov: osebno ime, enotna matična številka občana (EMŠO), druga uradna identifikacijska številka, datum in kraj rojstva, poklic, zaposlitev in naslov ter vrsta prebivališča in drugih podatkov iz vpisnikov, imenikov, evidenc, spisov in druge dokumentacije sodišč, kot tudi do drugih podatkov sodne uprave v zvezi s poslovanjem, storilnostjo in kakovostjo dela sodišč ter učinkovitostjo in uspešnostjo dela sodnikov, v obsegu, ki je potreben za obravnavanje posamezne zadeve.

(2) Sodni svet pisno zahteva posredovanje posameznega spisa in v zahtevi navede razloge ter določi primeren rok. Po pregledu vsebine se na spisu označi kdo in kdaj ter na kateri zakonski podlagi ga je pregledal in se ga takoj vrne pristojnemu sodišču.

(3) Do ostalih zbirk podatkov iz prvega odstavka tega člena sodni svet dostopa neposredno, na način, da se v njih označi kdo in kdaj ter na kateri zakonski podlagi je dostopal do njihove vsebine.

(4) Drugi državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil morajo sodnemu svetu na njegovo pisno zahtevo z navedbo razlogov zagotoviti podatke in informacije iz njihove pristojnosti.

(5) Analitično podporo sodnemu svetu za izvajanje njegovih pristojnosti in nalog zagotavlja vrhovno sodišče. Sodni svet in vrhovno sodišče skleneta sporazum, s katerim podrobneje opredelita obseg in način izvajanja.

11. člen

(položaj in imuniteta članov sodnega sveta)

(1) Funkcija člana sodnega sveta je častna in se opravlja nepoklicno.

(2) Člana sodnega sveta, ki sodeluje pri delu sodnega sveta, ni mogoče klicati na odgovornost za mnenje, ki ga je dal pri odločanju.

15. člen

(razpis volitev)

(1) Volitve članov sodnega sveta razpiše predsednik državnega zbora najmanj 90 dni pred iztekom mandata članov sodnega sveta, v primeru nadomestnih volitev pa v roku 30 dni od nastopa okoliščine, zaradi katere se opravijo nadomestne volitve.

(2) V aktu o razpisu volitev, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, se določita dan razpisa volitev in dan glasovanja.

(3) Od dneva razpisa volitev do dneva glasovanja mora poteči najmanj 50 dni. V primeru nadomestnih volitev je lahko ta rok krajši, vendar ne krajši od 30 dni.

17. člen

(1) Če članu sodnega sveta, ki ga izvoli državni zbor, predčasno preneha mandat po 2., 3., 4. ali 6. točki prvega odstavka 14. člena tega zakona, postane član sodnega sveta za preostalo mandatno dobo tisti

kandidat z iste liste kandidatov, ki bi bil v državnem zboru izvoljen, če ne bi bil izvoljen član sodnega sveta, ki mu je prenehal mandat.

(2) Če kandidat iz prejšnjega odstavka v osmih dneh od poziva za sprejem mandata ne sporoči, da mandat sprejema, se ta pravica prenese na naslednjega kandidata.

(3) Če na listi iz 16. člena tega zakona ni naslednjega kandidata, se po določbah tega poglavja opravijo nadomestne volitve.

19. člen (sodniški volilni imenik)

(1) Sodniški volilni imenik (v nadaljnjem besedilu: imenik) iz drugega odstavka 18. člena tega zakona vodi vrhovno sodišče. Podatki za imenik se povzamejo iz centralne kadrovske evidence oziroma iz aktov o imenovanju.

(2) Najpozneje deset dni po razpisu volitev vrhovno sodišče imenik pošlje sodiščem.

(3) Sodnik ima pravico vpogleda v imenik in pravico pisno zahtevati popravek, če sam ali kdo drug ni vpisan v imenik oziroma je vpisan kdo, ki po določbah tega zakona nima pravice voliti, ali če so napačno vpisani osebni podatki. Popravek lahko zahteva najmanj sedem dni pred volitvami.

(4) Če je zahteva za popravek imenika utemeljena, vrhovno sodišče imenik popravi, če ni utemeljena, pa mora v štirih dneh od prejema zahteve za popravek imenika izdati zavrnilno odločbo.

(5) Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka je dovoljeno sprožiti upravni spor pred pristojnim sodiščem v 24 urah po vročitvi odločbe. Sodišče mora odločiti v nadaljnjih 48 urah.

20. člen (kandidatne liste)

(1) Na vsaki kandidatni listi za člana sodnega sveta iz tretjega in četrtega odstavka 18. člena tega zakona mora biti večje število kandidatov, kot je število članov, ki se volijo, vendar največ štirikrat tolikšno, kot je število članov, ki se volijo.

(2) Kandidate za člane sodnega sveta predlagajo sodniki pisno ali na sodniških zborih. Na kandidatno listo se uvrstijo kandidati, ki so jih predlagali najmanj trije sodniki. Če je število kandidatov večje, kot določa prejšnji odstavek, se uvrstijo na kandidatno listo tisti kandidati, ki jih je predlagalo največ sodnikov.

(3) Kandidatne liste potrdi in objavi volilna komisija najmanj 15 dni pred dnevom glasovanja.

21. člen (izvedba volitev)

(1) Volitve se izvedejo na voliščih, ki so na sedežih okrožnih sodišč in na sedežu vrhovnega sodišča. Na sedežih okrožnih sodišč volijo vsi sodniki, razen sodnikov vrhovnega sodišča.

(2) Za glasovanje na voliščih se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja volitve v državni zbor, razen če ta zakon določa drugače.

(3) Glasuje se osebno z glasovnico, na kateri se obkroži ime sodnika, ki se voli.

(4) Izvoljen je sodnik, ki je prejel največ glasov. Če dva ali več kandidatov prejme enako največje število glasov, se volitve glede njih ponovijo.

(5) Če članu sodnega sveta iz vrst sodnikov predčasno preneha mandat po 2., 3., 4. ali 5. točki prvega odstavka 14. člena tega zakona, postane član sodnega sveta iz vrst sodnikov za preostalo mandatno dobo tisti kandidat z iste liste kandidatov, ki bi bil izvoljen, če ne bi bil izvoljen član sodnega sveta, ki mu je prenehal mandat.

(6) Če kandidat iz prejšnjega odstavka v osmih dneh od poziva za sprejem mandata ne sporoči, da mandat sprejema, se ta pravica prenese na naslednjega kandidata.

(7) Če na listi iz 20. člena tega zakona ni naslednjega kandidata, se po določbah tega poglavja opravijo nadomestne volitve.

22. člen (volilna komisija in volilni odbor)

(1) Volitve članov sodnega sveta iz vrst sodnikov vodi volilna komisija, ki jo imenuje sodni svet.

(2) Volilna komisija ima predsednika in štiri člane ter njihove namestnike. Za predsednika in namestnika predsednika volilne komisije se imenuje sodnik vrhovnega sodišča.

(3) Delo na voliščih opravljajo tričlanski volilni odbori, ki jih imenuje volilna komisija. Predsednik volilnega odbora je sodnik višjega sodišča. Predsednik volilnega odbora pri vrhovnem sodišču je sodnik tega sodišča.

(4) Volilna komisija določi obrazce za izvedbo volitev ter enotne standarde za volilni material in druge materialne pogoje za izvedbo volilnih opravil.

23. člen (pristojnosti)

(1) Sodni svet ima po predpisih, ki urejajo sodišča in sodniško službo, naslednje pristojnosti:

1. glede izbire, imenovanja in razrešitev sodnikov ter predsednikov in podpredsednikov sodišč:

- podaja predhodnega mnenja v postopku imenovanja predsednika vrhovnega sodišča,
- predlaganje državnemu zboru kandidatov za imenovanje na mesto vrhovnega sodnika,
- imenovanje in razrešitev predsednikov in podpredsednikov sodišč, razen predsednika vrhovnega sodišča,
- izbira kandidatov za prosto sodniško mesto,
- predlaganje državnemu zboru kandidatov za izvolitev v sodniško funkcijo,
- imenovanje sodnika na razpisano sodniško mesto,
- podaja obrazloženega mnenja v postopku razrešitve predsednika vrhovnega sodišča,
- seznanitev državnega zbora s pravomočno obsodilno sodbo zoper sodnika,
- podaja predloga državnemu zboru za razrešitev sodnika,
- izdaja ugotovitvene odločbe o prenehanju sodniške funkcije oziroma sodniške službe;

2. glede drugih kadrovskih vprašanj v zvezi s sodniki, kadar odloča o:

- nezdružljivosti sodniške funkcije,
- napredovanju v višji sodniški naziv,

- hitrejšem napredovanju v plačnih razredih, v položaj svetnika ali na višje sodniško mesto,
- izjemnem napredovanju v višji sodniški naziv,
- potrditvi ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi,
- predlogu za odpravo kršitev sodnika, ki meni, da je bila kakorkoli prizadeta njegova neodvisnost,
- pritožbi zoper odločbo o premestitvi oziroma imenovanju na sodniško mesto, v sodniški naziv oziroma na položaj svetnika in zoper odločbo o uvrstitvi v plačni razred,
- premestitvi sodnika,
- dodelitvi sodnika na delo na Ustavno sodišče Republike Slovenije, vrhovno sodišče, višje sodišče, v specializirani oddelek okrožnega sodišča, v strokovno službo sodnega sveta, na Center za izobraževanje v pravosodju ali za opravljanje zahtevnejših strokovnih del na ministrstvo,
- oprostitvi opravljanja sodniške službe,
- dodelitvi sodniških štipendij;

3. glede disciplinskih postopkov:

- imenovanje disciplinskih organov,
- podaja pobude za uvedbo disciplinskega postopka zoper sodnika,
- izvršitev disciplinske sankcije zoper sodnika, če mu je bila po zakonu, ki ureja sodniško službo, izrečena disciplinska sankcija ustavitve napredovanja, znižanja plače ali premestitve na drugo sodišče,
- odločanje o ukrepu začasne odstranitve iz sodniške službe zoper predsednika vrhovnega sodišča,
- odločanje o pritožbi zoper odločitev predsednika vrhovnega sodišča o ukrepu začasne odstranitve sodnika iz sodniške službe;

4. druge naloge:

- sprejem meril za izbiro kandidatov za sodniško mesto po predhodnem mnenju ministra in meril za kakovost dela sodnikov za oceno sodniške službe,
- sprejem kodeksa sodniške etike,
- imenovanje članov Komisije za etiko in integriteto,
- sprejem navodil o načinu volitev članov personalnih svetov in razpis volitev,
- podaja soglasja k politiki zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodišč ter spremljanje njenega uresničevanja,
- podaja predhodnega mnenja k shemi organizacijskih enot sodišč,
- podaja predhodnega mnenja v postopku določitve števila sodniških mest na posameznem sodišču,
- podaja mnenja k letnemu poročilu vrhovnega sodišča o učinkovitosti in uspešnosti sodišč in k predlogu finančnega načrta za sodišča,
- podaja mnenja državnemu zboru in ministrstvu o zakonih, ki urejajo sodišča in sodniško službo,
- podaja zahteve za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti predpisov, če posegajo v ustavni položaj ali ustavne pravice sodstva,
- podaja obrazložene zahteve za odreditev pregleda poslovanja v zadevi,
- podaja mnenja o odreditvi pripora oziroma začetku kazenskega postopka zoper sodnika.

(2) Sodni svet opravlja tudi druge naloge, če tako določa zakon.

(3) Merila za izbiro kandidatov za sodniško mesto in merila za kakovost dela sodnikov za oceno sodniške službe iz 4. točke prvega odstavka tega člena se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije.

28. člen (sprejemanje odločitev)

(1) Sodni svet sprejema odločitve z javnim glasovanjem in z večino glasov vseh članov, če zakon ali poslovnik ne določata drugače.

(2) Sodni svet veljavno odloča, če je na seji navzočih najmanj osem članov.

(3) Člani sodnega sveta pri odločanju niso vezani na kakršna koli navodila.

29. člen
(odločanje z dvotretjinsko večino)

(1) Sodni svet odloča z dvotretjinsko večino glasov vseh članov v naslednjih zadevah:

- predlogih za izvolitev sodnikov,
- imenovanjih in napredovanjih sodnikov,
- imenovanjih in razrešitvah predsednikov in podpredsednikov sodišč,
- uvrstitvah v plačni razred,
- pritožbah zoper odločbo o premestitvi oziroma imenovanju na sodniško mesto, v sodniški naziv oziroma na položaj svetnika,
- pritožbah zoper odločbo o uvrstitvi v plačni razred,
- predlogih za razrešitev sodnikov,
- potrditvah ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi,
- sprejemu meril za izbiro kandidatov za sodniško mesto,
- sprejemu meril za kakovost dela sodnikov,
- v drugih zadevah, če tako določa zakon.

(2) Sodni svet lahko s poslovnikom določi še druge zadeve, v katerih odloča z dvotretjinsko večino glasov vseh članov.

30. člen
(izločitev)

(1) Pri razpravi in glasovanju o posamezni zadevi ne sme sodelovati član sodnega sveta, pri katerem obstajajo okoliščine, ki vzbujajo dvom o njegovi nepristranskosti.

(2) Ko sodni svet odloča o predlogih za izvolitev sodnikov, imenovanjih, napredovanjih in uvrstitvah v plačni razred ter o predlogih za razrešitev sodnikov, član ne sme sodelovati pri odločanju, če:

- se odloča o njegovi kandidaturi ali če je s kandidatom oziroma sodnikom, ki je v postopku, v krvnem sorodstvu v ravni vrsti, v stranski vrsti do vštetelega četrtega kolena, v zakonski zvezi ali zunajzakonski skupnosti ali v svaštvu do drugega kolena;
- obstajajo druge okoliščine, ki vzbujajo dvom o njegovi nepristranskosti.

34. člen
(pisno pojasnilo)

(1) Pred odločanjem o pravicah, obveznostih in pravnih koristih kot so odločitve o potrditvi ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi, razrešitvi predsednika ali podpredsednika sodišča ali nezdržljivosti sodniške funkcije sodni svet sodnika oziroma predsednika ali podpredsednika sodišča pozove, da se o zadevi pisno izjavi v roku 15 dni od prejema poziva.

(2) Če sodni svet v roku iz prejšnjega odstavka ne prejme pisne izjave iz prejšnjega odstavka, se šteje, da so izpolnjeni pogoji za sprejem odločitve.

36. člen
(upravni spor)

- (1) Zoper odločbe in sklepe sodnega sveta je dovoljen upravni spor.
- (2) V sporih iz prejšnjega odstavka odloča vrhovno sodišče v senatu petih sodnikov.
- (3) Pristojno sodišče mora odločiti v roku 30 dni od prejema tožbe zoper odločbo oziroma sklep sodnega sveta.
- (4) Zoper odločitev vrhovnega sodišča ni pritožbe ali revizije.
- (5) V postopku izbire kandidatov za izvolitev v sodniško funkcijo in v postopku imenovanja predsednika in podpredsednika sodišča je upravni spor mogoč le glede presoje zakonitosti izbirnega postopka ter odločitve sodnega sveta o izpolnjevanju zakonskih pogojev za imenovanje ali izvolitev v te funkcije.

38. člen
(disciplinski organi)

- (1) Disciplinski organi so disciplinski tožilec in njegov namestnik ter disciplinsko sodišče.
- (2) Disciplinski organi se imenujejo za dobo štirih let z možnostjo ponovnega imenovanja.
- (3) Sodni svet imenuje in razrešuje disciplinske organe z dvotretjinsko večino glasov vseh članov.
- (4) Člane disciplinskih organov iz vrst sodnikov sodnemu svetu v imenovanje predlaga občna seja vrhovnega sodišča.
- (5) Če v posamezni zadevi disciplinski tožilec in njegov namestnik ali disciplinsko sodišče iz pravnih ali stvarnih razlogov ne morejo postopati, imenuje sodni svet za odločanje v tej zadevi na predlog občne seje vrhovnega sodišča nadomestnega tožilca ali potrebno število nadomestnih članov disciplinskega sodišča.

39. člen
(disciplinski tožilec)

- (1) Predlog za disciplinsko sankcioniranje vlaga in zastopa disciplinski tožilec, ki ga v njegovi odsotnosti nadomešča njegov namestnik.
- (2) Disciplinski tožilec in namestnik disciplinskega tožilca sta vrhovna sodnika.

41. člen
(predčasno prenehanje funkcije)

- (1) Članu disciplinskega organa, ki je bil imenovan na predlog občne seje vrhovnega sodišča, preneha funkcija:
  1. z odstopom;
  2. s prenehanjem ali razrešitvijo s sodniške funkcije;
  3. če mu je izrečena disciplinska sankcija;
  4. z imenovanjem na sodniško mesto drugega položaja.
- (2) Članu disciplinskega sodišča, ki je bil imenovan iz vrst članov sodnega sveta, preneha funkcija v disciplinskem organu s prenehanjem funkcije člana sodnega sveta.

(3) Na mesto člana disciplinskega organa, ki mu je predčasno prenehala funkcija, imenuje sodni svet po postopku iz 38. člena tega zakona nadomestnega člana.

(4) Članu disciplinskega organa, ki postane član disciplinskega organa zaradi predčasnega prenehanja mandata prejšnjega člana, poteče mandat z iztekom dobe, za katero je bil imenovan prejšnji član.

42. člen
(sedež disciplinskih organov)

Disciplinski organi imajo sedež pri sodnem svetu, ki zagotavlja finančna sredstva, strokovno in administrativno pomoč ter druge pogoje za njihovo delo.

43. člen
(sodno varstvo)

Zoper odločbo disciplinskega sodišča je dopustno sodno varstvo po 36. členu tega zakona.

44. člen
(smiselna uporaba predpisov)

(1) Če ta zakon ne določa drugače, se v disciplinskem postopku do izdaje odločbe disciplinskega sodišča smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja kazenski postopek, ki veljajo za skrajšani postopek pred okrajnim sodiščem, razen določb, ki se nanašajo na oškodovanca.

(2) V disciplinskem postopku je javnost izključena, razen če sodnik v postopku temu izrecno nasprotuje.

45. člen
(uvedba postopka)

(1) Disciplinski postopek se uvede z vložitvijo predloga za opravo preiskovalnih dejanj ali z neposredno vložitvijo obrazloženega predloga za izrek disciplinske sankcije.

(2) Pobudo za uvedbo disciplinskega postopka lahko podajo predsednik sodišča, pri katerem sodnik opravlja sodniško službo, predsednik neposredno višjega sodišča, predsednik vrhovnega sodišča, sodni svet in minister.

(3) Če disciplinski tožilec ne uvede postopka, je o razlogih dolžan obvestiti pobudnika. Če pobudnik vztraja pri pobudi, o uvedbi postopka dokončno odloči disciplinsko sodišče.

(4) Ob vložitvi predloga za izrek disciplinske sankcije lahko predsednik vrhovnega sodišča glede na značaj in težo očitane disciplinske kršitve izreče sodniku začasno odstranitev iz službe po določbah zakona, ki ureja sodniško službo, ki lahko traja najdalj do dokončne odločitve.

(5) V primeru iz prejšnjega odstavka traja suspenz najdalj do dokončne odločitve pristojnega organa v disciplinskem postopku.

48. člen
(zapisnik)

(1) V zapisnik o disciplinski obravnavi se vpišejo imena vseh prisotnih in bistvena vsebina poteka obravnave.

(2) Predsednik senata lahko na predlog stranke ali po uradni dolžnosti odredi, da se v zapisnik dobesedno vpišejo izjave, za katere misli, da so pomembne.

(3) Na zahtevo stranke se v zapisnik vpiše tudi vprašanje, na katerega senat ni dovolil odgovora.

(4) V zapisnik o disciplinski obravnavi se vnese celoten izrek disciplinskega sklepa.

(5) Zapisnik o disciplinski obravnavi podpišejo predsednik in člani senata ter zapisnikar.

49. člen (komisija za etiko in integriteto)

(1) Pri sodnem svetu se imenuje Komisija za etiko in integriteto (v nadaljnjem besedilu: komisija), ki ima naslednje pristojnosti:

- sprejema načelna mnenja glede ravnanj, ki pomenijo kršitev kodeksa sodniške etike,
- izdaja priporočila za spoštovanje pravil sodniške etike in integritete v skladu s kodeksom sodniške etike,
- sprejema smernice s področja sodniške etike in integritete v skladu s kodeksom sodniške etike,
- v sodelovanju s Centrom za izobraževanje v pravosodju skrbi za izobraževanje in usposabljanje sodnikov na področju sodniške etike in integritete.

(2) Komisijo pred drugimi državnimi organi in javnostjo zastopa predsednik, ki ga izmed sebe izvolijo člani komisije za dobo dveh let z možnostjo ponovne izvolitve. Po pooblastilu predsednika lahko komisijo zastopa tudi namestnik predsednika, član komisije ali generalni sekretar sodnega sveta.

(3) Načelna mnenja glede kršitev kodeksa sodniške etike se v anonimizirani obliki objavijo na spletnih straneh sodnega sveta.

(4) Komisija podrobneje uredi način svojega dela s poslovnikom.

50. člen (sestava komisije za etiko in integriteto)

(1) Komisijo sestavlja pet sodnikov.

(2) Člane komisije imenuje sodni svet, ki izbere:

- štiri člane izmed kandidatov, ki se na poziv sodnega sveta prijavijo sami ali jih predlagajo sodišča ali drugi sodniki, in
- enega člana izmed članov sodnega sveta.

(3) Člani komisije se imenujejo za dobo šestih let z možnostjo ponovnega imenovanja.

51. člen (predčasno prenehanje funkcije)

(1) Članu komisije preneha funkcija pred potekom mandata:

- z odstopom;

- s prenehanjem ali razrešitvijo s sodniške funkcije;
- če mu je izrečena disciplinska sankcija;
- če personalni svet s pravnomočno oceno sodniške službe ugotovi, da sodnik ne ustreza sodniški službi ali ne izpolnjuje pogojev za napredovanje;
- če komisija oceni, da je s svojimi ravnanji kršil kodeks sodniške etike.

(2) Članu komisije, ki je imenovan izmed članov sodnega sveta, preneha funkcija pred potekom mandata tudi v primeru, če mu preneha funkcija člana sodnega sveta.

(3) Na mesto člana komisije, ki mu je funkcija predčasno prenehala, sodni svet po postopku iz 50. člena tega zakona imenuje nadomestnega člana.

(4) Članu komisije, ki postane član zaradi predčasnega prenehanja mandata prejšnjega člana, poteče mandat z iztekom dobe, za katero je bil imenovan prejšnji član.